

VIELÄ TÄÄLLÄ ON MEITÄ

Hyvyyden eteen -tapahtuman ohjevihko seurakunnan nuorisotyön käyttöön

Senni Nissilä ja Paula Pöntinen
Opinnäytetyö, syksy 2013
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Sosiaalian koulutusohjelma
Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön
suuntautumisvaihtoehto
Sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyönohjaajan virkakelpoisuus

TIIVISTELMÄ

Nissilä, Senni & Pöntinen, Paula. Vielä täällä on meitä – Hyvyyden eteen - tapahtuman ohjevihko seurakunnan nuorisotyön käyttöön. Kauniainen, syyskuu 2013, 101s., 2 liitettä.

Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyöntekijän virkakelpoisuus.

Opinnäytetyömme tavoite oli kehittää Hyvyyden eteen -kampanjalle vapaaehtoistoimintaa ja konsertin yhdistävä tapahtuma ja ohjevihko sen järjestämiseen. Hyvyyden eteen -kampanjan tavoite on haastaa nuoria tekemään hyviä tekoja. Ohjevihon tavoitteena on antaa seurakuntien nuorisotyöhön välineitä nuorten osallistamiseen, vapaaehtoisuuteen ja tapahtuman järjestämiseen.

Esittelemme työssämme nuoruutta ja siinä tapahtuvaa minuuden rakentumista. Pohdimme osallisuutta, sen toteutumista kirkossa sekä nuorten suhdetta kirkkoon. Käsittelemme vapaaehtoistoiminnan käsitettä tutkimuksien kautta ja perehdyimme sen mahdollisuuksiin nuorisotyössä ja osallisuuden tukijana. Käsittelemme myös tapahtuman järjestämistä ja sen lupa- ja ilmoitusasioita. Lähteenä käytämme myös nuorisotyön asiantuntijan haastattelua.

Opinnäytetyöideana oli keväällä 2012 järjestää Hyvyyden eteen -tapahtuma seurakunnassa. Opinnäytetyön näkökulma vaihtui syksyllä 2012, kun lähdimme suunnittelemaan ohjevihkoa tapahtuman järjestämiseen ja työelämäntahoksi tuli Kiitän Luojaani Sinusta -yhtye, eli kls..

Kokonaisen Hyvyyden eteen -tapahtuman sijaan toteutimme vapaaehtoistoiminnan tempauksen Kansan Raamattuseuran nuorten kanssa. Keräsimme tempaukseen osallistuneilta nuorilta palautteen, jonka mukaan nuoret olivat tyytyväisiä tempaukseen. Palautteesta kävi ilmi, että nuoret lähtivät mukaan, koska halusivat tehdä hyvää ja olla kavereiden kanssa.

Ohjevihon kokosimme kerätyn aineiston perusteella. Keräsimme ohjevihosta palautteen lähettämällä sen kymmenelle kirkon nuorisotyöntekijälle, kolmelle gospel-yhtyeelle sekä yhdelle tapahtumatekniikkaa tekeväälle firmalle. Saadun palautteen mukaan ohjevihko on toimiva ja tarpeellinen työväline seurakunnan nuorisotyöhön.

Saatu palaute ja aineisto osoittavat, että ohjevihko on ajankohtainen. Tutkimusten mukaan ohjevihkoon suunnittelemamme lyhyt, projektimainen vapaaehtoistoiminta sopii nuorille. Aineisto osoittaa nuorten kaipaavan aktiivisen toiminnan mahdollisuutta ja lähtevän mielellään vapaaehtoistoimintaan.

Asiasanat: nuoret, kirkon nuorisotyö, osallisuus, vapaaehtoistyö, auttaminen, tapahtumat, yleisötilaisuudet, ohjekirjat

ABSTRACT

Nissilä, Senni and Pöntinen, Paula. We are still here – youth event manual for the church youth work. 101 p., 2 appendices.

Language: Finnish. Kauniainen, Autumn 2013.

Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services, Option in Christian Youth Work. Degree: Bachelor of Social Services.

The aim of this thesis was to develop an event for the youth and its manual for a campaign called Don't step aside (Hyvyyden eteen). The event consists of volunteering and a concert. The aim of the campaign is to challenge young people to do good deeds to others. The target of the manual is to facilitate church youth work to activate the youth for volunteering and to offer them a way to get involved.

The theory concentrates on youth, involvement, volunteering and organizing an event. We learned how involvements materialize in The Evangelical Lutheran Church and about the youth's attitude towards the church. The concept of volunteering and its possibilities in youth work were studied. Furthermore the research discovers the relationship between volunteering and involvement which was the main interest in this study. Besides literature an interview with an expert of youth work was utilized as a source for this study.

The idea for this thesis arose in spring 2012, when the goal was to organize an event based on the Don't step aside -campaign. In autumn 2012 we changed our perspective and decided to produce a manual and cooperate with a band called kls. (Kiitän Luojaani Sinusta; I thank the Lord for you). Instead of organizing the whole event we arranged a happening where a group of young worked as volunteers.

Feedback was collected during and after the happening from the group of young. The feedback revealed that they were pleased with the happening. The feedback also showed the reason for coming to the happening was the urge to do good deeds and be with their friends.

The manual was assembled based on the theory. We sent the manual for feedback to ten Christian youth workers, three Christian bands and one business specialized in on-stage audiovisual technology. Based on the given feedback the manual is functional and a necessary tool for church youth work.

Based on all the feedback and the theory the manual is contemporary. We created a short project-like chance to volunteer that according to the studies works with the young. The theory displays that the youth want to do voluntary work and need more opportunities for practical activities.

Key words: church youth work, involvement, voluntary work, helping, events, Christianity, manual, guide

SISÄLLYS

Johdanto	6
2 Hyvyyden eteen	9
2.1 Kiitän Luojaani Sinusta -yhtye	9
2.2 Hyvyyden eteen -kampanja	10
3 Nuoruus	12
3.1 Nuoruus siirtymävaiheena	12
3.2 Nuoruuden kehitystehtävät.....	13
3.3 Nuoren minä suhteessa muihin	15
4 osallisuus	17
4.1 Osallisuuden merkitys	17
4.1.1 Osallisuuden portaat ja ulottuvuudet.....	18
4.1.2 Osattomuus sulkee ulkopuolelle	19
4.2 Osallisuus kirkossa.....	20
4.2.1 Raamatun näkökulmaa osallisuuteen	21
4.2.2 Kehittyvä kirkko.....	22
4.3 Nuorten osallisuus kirkossa.....	23
4.3.1 Seurakunnan nuorisotyö	24
4.3.2 Nuorten suhde kirkkoon	26
5 Vapaaehtoistoiminta	28
5.1 Näkökulmia vapaaehtoistoimintaan	28
5.2 Vapaaehtoistoiminnan motiiveista	30
5.3 Nuorten vapaaehtoistoiminta.....	33
5.4 Vapaaehtoistoiminta kirkossa.....	35
5.5 Vapaaehtoistoiminnan suhde osallisuuteen	38
6 Tapahtuman järjestäminen.....	40

6.1 Tavoite ja kohdeyleisö	40
6.2 Tapahtuman luonne.....	41
6.3 Tapahtuman järjestämisen prosessi.....	42
6.4 Luvat.....	45
7 Opinnäytetyöprosessi.....	48
7.1 Ideasta alkuun	48
7.2 Vapaaehtoistempauksen testaus	49
7.2.1 Toteutus.....	49
7.2.2 Arviointi	51
7.3 Ohjevihon kokoaminen	54
7.3.1 Ohjevihon suunnitelma	55
7.3.2 Ohjevihon sisältö.....	56
7.3.3 Arvionti.....	57
8 Pohdintaa.....	60
8.1 Eettinen näkökulma	63
8.2 Oma prosessimme	65
8.3 Jatkossa	66
Lähteet.....	68
Liite 1: Kyselylomake	74
Liite 2: Hyvyyden eteen -ohjevihko	75

JOHDANTO

Opinnäytetyömme on produktio Hyvyyden eteen -kampanjalle. Kampanjan aloitti Kiitän Luojaani Sinusta -yhtye, eli kls., joka on työelämäntahomme. Hyvyyden eteen -kampanjan ajatuksena on, että kuka tahansa voi tehdä hyvää toiselle ihmiselle. Sen yhtenä tavoitteena on osallistaa nuoria. (Hyvyyden eteen i.a.b.) Hyvyyden eteen -kampanjan taustalla on kls.-yhtyeen kappale Vielä täällä on meitä, joka kertoo ihmisistä, jotka uskovat Jumalaan, haluavat viedä sanomaa eteenpäin, taistelevat paha vastaan ja haluavat auttaa muita ihmisiä.

Teemme ohjevihon tapahtumaan, jossa yhdistyvät perinteinen seurakunnan järjestämä nuorten gospel-konsertti ja vapaaehtoistoiminta. Idea tapahtumaan sai alkunsa Hyvyyden eteen -kampanjan Internet-sivuilla seurakunnille ehdotetusta tapahtumasta, jossa nuoret ja yhtye voivat toimia yhdessä vapaaehtoisina (Hyvyyden eteen i.a.a). Tekemämme ohjevihko tulee kampanjan sivuille.

Opinnäytetyömme aihevalinta kiinnosti meitä oman ammatillisen kasvun kannalta. Pyrimme saamaan tuoretta näkökulmaa siihen, millaista toimintaa nuorten kanssa voisimme tulevassa työssämme toteuttaa. Tavoitteena on tutustua siihen, millainen rooli osallisuudella on tänä päivänä kirkon nuorisotyössä ja miten voisimme kirkon nuorisotyönohjaajana käytännössä toteuttaa osallisuutta. Haluamme oppia kehittämään uutta toimintaa sen sijaan, että tekisimme, niin kuin aina on tehty. Haluamme hyödyntää tapahtumajärjestämisen osaamistamme ja saada siihen lisää varmuutta, koska se kuuluu oleellisena osana kirkonnuorisotyönohjaajan työhön.

Opinnäytetyössämme on kaksi osaa: vapaaehtoistoiminta ja konsertti, jotka yhdessä muodostavat tapahtuman. Vapaaehtoistoimintaa kokeilimme Kansan Raamattuseuran nuorten kanssa, ja siitä saatua palautetta on käytetty ohjevihon luomisessa. Emme toteuta kokonaista tapahtumaa, jonka kautta arvioisimme luomaamme Hyvyyden eteen -tapahtumaa, vaan keräämme ohjevihosta palautteen. Ohjevihko lähetetään seurakunnan työntekijöille, muusikoille, tapahtumateknikoille, joilta saatua palautetta hyödynnetään ohjevihon viimeistelyssä.

Hyvyyden eteen -tapahtumaa tullaan kuitenkin kokeilemaan, sillä alemman vuosikurssin opiskelija Ilmari Veima on jatkamassa opinnäytetyötämme. Hän tutkii ohjevihon toimivuutta toteuttaen Hyvyyden eteen -tapahtuman ja tekee mahdolliset ja tarpeelliset muutokset ohjevihkoon.

Opinnäytetyömme on teemaltaan ajankohtainen. Osallisuudesta, vapaaehtoisuudesta ja niiden yhteydestä puhutaan paljon ja vapaaehtoistoimintaa ja osallisuutta on tutkittu viime vuosina runsaasti. Vuoden 2012 Nuorisobarometri – Monipolvinen hyvinvointi tutki nuorten suhtautumista ja osallistumista vapaaehtoistoimintaan. Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa on toteutettu vuosina 2009–2012 Vapaaehtoistoiminnan kehittämishanke. Eryityisesti Anne Birgitta Pessi (Yeung) on tutkinut paljon vapaaehtoistoimintaa ja sen motiiveja. Kirkon nykyisessä strategiassa ja siitä johdetuissa kehittämissasiakirjoissa osallisuus ja vapaaehtoistoiminta nostetaan esille kirkon tärkeinä toimintamuotoina. Kati Niemelä pureutuu vuosien 2002 ja 2007 tutkimuksissaan nuorten asenteisiin ja suhtautumiseen kirkkoa kohtaan heti rippikoulun jälkeen ja viisi vuotta myöhemmin. Tapahtuman järjestämiseen eri järjestöt ja kaupungit ovat tehneet monia erilaisia ohjevihkoja. Helena Vallo ja Eija Häyrinen ovat kirjoittaneet myös Tapahtuma on tilaisuus -kirjan, josta on ilmestynyt jo kolmas uudistettu painos. Nämä ohjevihot ja kirjat keskittyvät kuitenkin paljon tapahtuman järjestämisen käytännölliseen puoleen, ja käsittelevät tapahtumia hyvin laajasti. Tapahtuman järjestämisestä seurakunnassa ei ole kirjoitettu omaa opasta.

Osallisuudesta ja vapaaehtoisuudesta on viime vuosina tehty monia opinnäytetöitä. Osallisuutta käsittelevistä opinnäytetöistä esille voisi nostaa Jaska Palomäen ja Pasi Parilan vuonna 2012 tekemän tutkimuksen nuorten osallisuuden kokemuksista Kauhajoen seurakunnan nuorisotyössä sekä Lauri Lehtosen vuonna 2013 tekemän opinnäytetyön Nuoret seurakunnan toiminnan kohteina vai aktiivisina toimijoina? – Nuorten osallisuus seurakunnassa. Vapaaehtoistoiminnasta opinnäytetöitä vuonna 2012 ovat tehneet Anne Viljanen, joka käsitteli tiimejä seurakunnan vapaaehtoistoiminnan kehittäjinä sekä Marjaana Paakkunainen ja Maria Koski, jotka tutkivat vapaaehtoistoiminnan motiiveja ja siihen sitoutumista Suur-Helsingin seurakunnassa. Vapaaehtoistoiminnan ja osallisuuden suhdetta ovat käsitelleet Pilvi Juvonen vuonna 2010 Lähden mukaan,

jos kutsutaan! -opinnäytetyössä sekä Karvinen Laura ja Mari-Elena Verho vuonna 2009 Osallisuudesta osattomat -opinnäytetyössä. Kalle Ylönen teki vuonna 2008 opetus-DVD:n musiikkitapahtuman järjestämisestä opinnäytetyönä. Vaikka osallisuutta, vapaaehtoisuutta ja tapahtumanjärjestämistä käsitellään monissa opinnäytetöissä ja tutkimuksissa, opinnäytetyötä tai ohjevihkoa, jossa yhdistyvät vapaaehtoisuus, nuorten osallistaminen ja konsertti, ei ole tehty.

2 HYVYYDEN ETEEN

Hyvyyden eteen -kampanja ja opinnäytetyömme lähtee liikkeelle halusta tehdä hyvää yhdessä, halusta auttaa lähimmäisiä. Kls.-yhtye, eli Kiitän Luojaani Sinusta -yhtye, haastaa tekemään töitä hyvyyden eteen.

Nouse barrikadeille!

Laulamme - Kerromme hyvistä teoistamme ja niistä hyvistä teoista, joita meille on tehty. Eihän hyvyyttä kannata piilottaa, vaan tuoda julki täydestä sydäimestä.

Taistelemme - Hyvän vastakohta on usein välinpitämättömyys. Pahuuden kasvuun tarvitaan vain se, että hyvät ihmiset eivät tee mitään.

Uskomme - Jeesus sanoo: *Totisesti, se mitä teet, tai jätät tekemättä veljestäsi vähäisimmälle, sen teet minulle.* (Matt. 25:31-46)

Väisty emme - Itsekkyyys, oman edun tavoittelu, välinpitämättömyys ja kaverin yksin jättäminen... Haluatko sinä elää tällaisessa Suomessa? Me emme halua, emmekä suostu väistymään! Nouse sinäkin barrikadeille taisteluun hyvyyden puolesta!
(Hyvyyden eteen i.a.b.)

2.1 Kiitän Luojaani Sinusta -yhtye

Kiitän Luojaani Sinusta -yhtye, eli kls., perustettiin vuonna 2003 Ikaalisissa. Samana vuonna Ikaalisissa lopetti kaksi nuorta gospel-yhtyettä, joiden muusikot halusivat yhä viedä evankeliumia eteenpäin musiikin kielellä. Alun perin yhtyeeseen kuului kuusi nuorta miestä: Perttu, Tatu, Kimmo, Olli, Ville ja Eska. Tällä kokoonpanolla yhtye ehti soittaa kuusi vuotta, kunnes toinen laulaja Ville sekä toinen kitaristi Olli siirtyivät yhtyeen taustavaikuttajiin ja toiseksi kitaristiksi tuli Lassi. (Skies Ablaze Oy 2012.)

Kls.-yhtyeen mukaan heidän musiikkinsa on ”asenteella ja suurella sydämmellä soitettua rehellistä rokkia”. Heille musiikki on keino viedä evankeliumia eteenpäin, mikä näkyy kappaleiden sanoituksissa. Sanoituksissa kuuluu yhtyeen jäsenten ajatukset uskosta ja elämästä sekä Jumalan rakkaus. (Skies Ablaze Oy 2012.)

Kymmenen vuoden aikana kls.-yhtye on ehtinyt soittamaan ympäri Suomea ja on tällä hetkellä yksi suosituimmista suomalaisista gospel-yhtyeistä. Yhtye on parhaimmillaan live-konserteissa, joissa yhtye haluaa koskettaa ihmisiä. Yhtyeellä on tapana jäädä konserttien jälkeen kohtaamaan paikallisia nuoria. Näissä kohtaamisissakin on läsnä halu kertoa ilosanomaa. Yhtye tiivistääkin motokseen: ”Jos yksikin kuulija saa musiikistamme ja sanoituksistamme jotain positiivista elämäänsä, on tarkoituksemme täytetty.” (Skies Ablaze Oy 2012.)

Kls. on vuosien aikana ehtinyt julkaista rikki.-nimisen debyytti EP:n vuonna 2006 ja sen jälkeen kolme pitkäsoittoa. Pitkäsoitoista ensimmäinen, Kiitän Luojaani Sinusta, julkaistiin vuonna 2007 ja toinen, Sokea toista taluttaa, vuonna 2010. Yhtye julkaisi vuonna 2012 kolmannen pitkäsoittonsa, joka kantaa nimeä Vedä Henkeä Nyt. (Skies Ablaze Oy 2012.)

2.2 Hyvyyden eteen -kampanja

Kls. aloitti vuoden 2011 marraskuussa Hyvyyden eteen -kampanjan Maata Näkyvissä -festivaaleilla, joka on suurin kristillinen nuorten tapahtuma Euroopassa (Melaanvuoto 2011; Maata Näkyvissä 2013). Kampanjan tarkoituksena on kiinnittää huomiota siihen, miten ihmiset vain seuraavat vierestä, kun jotain ikävää tapahtuu. Kampanja haastaa nuoret muuttamaan maailmaa. (Hyvyyden eteen i.a.b.) Kls.-yhtye haastoi vuoden 2011 festivaaliyleisön tekemään kolme hyvää tekoa ja haastamaan myös muita hyvän tekemiseen. Yhtyeen mukaan ”hyvät teot voivat olla mitä vain – aina koulukiusaamiseen puuttumisesta lompakkonsa kotiin unohtaneen vanhuksen ostosten maksamiseen”. (Melaanvuoto 2011.)

Kls.-yhtye sai idean Hyvyyden eteen -kampanjasta, kun he tekivät Vielä täällä on meitä -kappaletta Vedä henkeä nyt -levylle. Yhtye halusi tehdä jotain erilaista ja koki, että Maata Näkyvissä -festarit olisi sopivan iso tapahtuma isolle tempukselle. (Kls.-yhtye, henkilökohtainen tiedonanto 15.3.2013.) Kls.-yhtyeen mielestä on mukava kehittää jotain hauskaa faneille, ettei yhtyeen toiminta ole vain musiikkia. Musiikki ja sen sanoma ovat kuitenkin yhtyeelle pääasia. (Wikman 2013 a.)

Hyvyyden eteen -kampanjaan kuuluu lupaus, että kls. tekee konserttinsa yhteydessä paikallisten nuorten kanssa hyviä tekoja. Yhtye ehdottaa esimerkiksi vierailua erityiskouluun, vanhainkodilla yhteislaulujen laulamista tai kaupungin puiston roskien keräämistä. (Melaanvuoto 2011.) Yhtyeelle tärkeää on, että nuoret ideoisivat itse, minkälaisia hyviä tekoja paikkakunnalla tehdään (Hyvyyden eteen i.a.a.)

3 NUORUUS

Nuoruus on ikävaihe aikuisuuden ja lapsuuden välillä, mutta se, minkä ikäiset ovat nuoria, riippuu paljon lähteestä. Nuorisolain mukaan nuoria ovat alle 29-vuotiaat (Nuorisolaki 2006). Nurmiraanta, Leppämäki ja Horppu (2009, 72) määrittelevät nuoruuden ikävuosiin 11–25 ja Dunderfelt (2011, 84) ikään 12–20. Niemelä käyttää tutkimuksissaan termiä nuori puhuessaan rippikouluikäisistä sekä viisi vuotta heitä vanhemmista (Niemelä 2002; Niemelä 2007). Seurakunnan nuorisotyössä taas usein viitataan 15–17-vuotiaisiin (Tähkäpää ym. 2012, 18). Erilaisia rajoituksia löytynee yhtä paljon kuin on eri lähteitä. Me käytämme termiä nuori tarkoittamaan rippikoulun jälkeiseen nuorisotyöhön osallistujaa, eli noin 15–20-vuotiaita.

3.1 Nuoruus siirtymävaiheena

Ihmisessä tapahtuu kehitystä ja oppimista läpi elämän. Elämänkaaren siirtymävaiheita ovat esimerkiksi koulun aloittaminen, omaan kotiin muuttaminen ja ikäkriisit. Siirtymävaiheisiin kuuluu uusien valintojen tekemistä ja aiempien valintojen pohtimista. Vaiheet voivat olla raskaita, mutta toisaalta erittäin hedelmällisiä. Nuoruudessa siirrytään lapsuudesta aikuisuuteen, ja silloin tapahtuu merkittäviä niin fyysisiä kuin psyykkisiäkin muutoksia. Nuoruuteen kuuluvia kriisejä ovat ihmissuhteiden kriisi, identiteettikriisi ja ideologinen kriisi. Nuori saattaa käydä näitä kriisejä läpi osittain samanaikaisesti, mutta yleensä ne ajoittuvat peräkkäin nuoruuden eri vaiheisiin. (Nurmiraanta, Leppämäki, Horppu 2009, 13–14, 72.)

Ihmissuhdekriisi ajoittuu ikävuosiin 12–16 eli varhaisnuoruuteen. Nuoren suhde vanhempiinsa sekä odotukset ja toiveet näitä kohtaan muuttuvat. Hän luopuu tunnetasolla vanhempien huolenpidosta ja ajatusmaailmasta eli irrottautuu heistä. Murrosikä saattaa sisältää rajua kuohuntaa: nopeita mielialanvaihteluita, vahvoja tunteita ja uhmaa. Samanaikaisesti nuori yrittää itsenäistyä mutta toisaalta myös palauttaa suhdetta entiselleen. Tarvitsevuus ja riippumattomuus ovat vahvassa ristiriidassa Nuori haluaa päättää itse asioistaan, mutta samalla

vapaus ja vastuu pelottavat. Vanhempien tehtävä on toimia auktoriteettina ja rajojen asettajana, ja nuori voi peilata itseään heihin. Nuori peilaa itseään myös ikätovereihin, joilta hän hakee tukea. Kaukorakkaudet, eli ihastumiset julkisuuden henkilöihin, kuuluvat varhaisnuoruuteen. Tällä tavoin nuori voi turvallisesti tutustua omaan tunne-elämäänsä. (Nurmiranta ym. 2009, 77–78.)

Nuoruuden keskivaiheessa eli 16–19-vuotiaana nuori käy läpi identiteettikriisiä. Seestymiskaudeksikin kutsutussa vaiheessa kuohunta on vähentynyt, mutta rajoja etsitään, auktoriteettia ei enää ihannoida ja mielipiteet ovat ehdottomia. Nuori on kiinnostunut ympäristöstään, yhteiskunnasta ja tulevaisuudesta sekä rakentaa pikkuhiljaa omaa, yksilöllistä identiteettiään. Nuori saattaa kokeilla erilaisia identiteettejä tai suojata itseään ympäristön paineilta niin sanotulla negatiivisella identiteetillä, eli pyrkimällä toiveiden vastaiseen käytökseen. Seksuaalinen aktivoituminen ja seksuaali-identiteetin muokkaantuminen on osa identiteettikriisiä. (Nurmiranta ym. 2009, 78–80.)

Ideologinen kriisi käydään läpi myöhäisnuoruudessa 19–25-vuotiaana. Eettisiä ja moraalisia kysymyksiä sekä arvoja ja asenteita pohditaan itsenäisesti. Usein nuoret päätyvät jakamaan vanhempiensa arvomaailman. Oman paikan ja roolin löytäminen, kodista irtautuminen, koulutuksen ja uran suunnittelu, läheisyys ystävyys- ja parisuhteissa sekä sosiaalisesti vastuullisen toiminnan omaksuminen ovat myöhäisnuoruuden haasteita. Tässä vaiheessa nuori voi luoda vanhempiinsa uuden, kahden aikuisen välisen suhteen. (Nurmiranta ym. 2009, 80.)

3.2 Nuoruuden kehitystehtävät

Kussakin ikäkaudessa on omat kehitystehtävät kuten kävelemään oppiminen, tunteiden hallinnan opettelu ja itsenäistyminen. Kehityksen osa-alueita ovat fyysinen ja motorinen, psyykinen sekä sosiaalinen kehitys. Kehitystehtävät ovat sekä sisäisiä että ulkopuolelta tulevia. Niiden ajoitukseen vaikuttavat ympäristö, biologiset tekijät ja henkilökohtaiset toiveet. Elinikäisen oppimisen näkökulmassa korostuu kehityksen jatkuminen koko elämän ajan. Elämällä oppii, eikä ihminen ole missään vaiheessa valmis. (Nurmiranta ym. 2009, 8, 14–16, 76.)

Nuoruuden fyysiset muutokset aiheuttavat nuoressa hämmennystä ja epävarmuutta. Oman ruumiin hyväksyntä, hallinta ja käyttö lukeutuvat nuoruuden kehitystehtäviin. Identiteetin kehitykseen vaikuttaa kokemus oman kehon kypsyydestä ja fyysisestä vetovoimasta. Sosiaalinen ulottuvuus on merkittävää muuttuvan seksuaalisuutensa kohtaamisessa. Murrosiän fyysisten merkkien alkamisessa on suuria yksilöllisiä eroja, jotka saattavat vaikuttaa muiden suhtautumiseen. (Nurmiranta ym. 2009, 73–74, 76.) Seksuaalisuuteen kasvaessaan nuori kohtaa omiin haluihin ja himoihin sekä oikeaan ja väärään liittyviä tunteita ja kysymyksiä (Dunderfelt 2011, 88–89).

Nuoruuden itsenäistymiseen liittyy monia yhteiskunnallisia normeja. Erityisesti länsimaisessa, yksilöä korostavassa kulttuurissa, vanhemmista irrottautumisella ja omien arvojen määrittelyllä on suuri rooli. Nuoruuteen kuuluu itsenäisen elämän aloittaminen, parisuhteen rakentaminen sekä opiskeluun ja uraan liittyvät valinnat. Nuoruusiän kehitystehtäviä ovat sosiaalisesti vastuullinen toiminta ja valmius perheen perustamiseen. (Nurmiranta ym. 2009, 72, 76.) Vaikka 18-vuotias on lain mukaan jo täysi-ikäinen, aikuistuminen ei tapahdu hetkessä vaan kypsyminen on asteittain tapahtuva prosessi (Dunderfelt 2011, 92, 95).

Nuoren psyyke on valtavassa muutoksessa hänen etsiessä minäkuvaansa ja maailmankuvaansa. Nuorelle muodostuu totuuteen, kauneuteen ja oikeudenmukaisuuteen liittyviä ihanteita ja halu toteuttaa näitä ihanteita. Nuoren kognitiivinen ajattelu kehittyy ja hän alkaa ymmärtää loogisia ja abstrakteja ajatuskuvioita. (Dunderfelt 2011, 86–88.) Nuoruudessa tapahtuu suuria minuuteen liittyviä prosesseja, ja nuori voikin päästä irti ujouden kaltaisista lapsuuden ongelmistaan. Minäkuvan monipuolistuessa nuori muun muassa oppii ilmaisemaan itseään monipuolisemmin. Psykkisen kehityksen kategoriaan kuuluu myös sisäinen kypsyminen ja miehuuden tai naiseuden omaksuminen. (Nurmiranta ym. 2009, 75–76, 82–83.)

Kehitystä ja sen tahtia määrittävät useat tekijät. Perimä eli geenit vaikuttavat ihmisen kypsymiseen ja ominaisuuksiin. Ympäristö säätelee osaltaan kehitystä mikrotasolla, eli perheen, ystävien ja harrastusten kautta sekä makrotasolla, eli yhteiskunnan ja kulttuurin kautta. Ympäristö vaikuttaa fyysisesti esimerkiksi ra-

vinnon kautta ja psyykkisesti matkimisella ja tietoisesti oppimalla. Oma suuntautuneisuus ja aktiivisuus ovat kolmas ihmisen kehitykseen vaikuttava tekijä. Minuus kehittyy yksilöllisesti, kun nuori hakeutuu tekemään itseä kiinnostavia asioita, asettaa tavoitteita ja tekee valintoja ja työtä saavuttaakseen tavoitteensa. (Nurmiranta ym. 2009, 9–12; Dunderfelt 2011, 93–94.)

3.3 Nuoren minä suhteessa muihin

Kuten aiemmin todettu, nuoruudessa suhde vanhempiin etäännyttyä, he näyttävät nuoren silmissä tavallisina erehtyväisinä sekä vanhanaikaisina. Vanhempien kanssa syntyy riitoja vapauksista ja rajoista, eivätkä he tunnu ymmärtävän. Kuitenkin samalla nuori kaipaa perushuollon lisäksi vanhemman läsnäoloa, neuvoja, ohjausta ja tukea sekä sitä, että tämä on saatavilla. (Nurmiranta ym. 2009, 86–87.)

Nuoruudessa ystävyysuhteet nousevat entistä tärkeämmiksi. Ystävien kanssa vietetään hyvin paljon aikaa ja heiltä haetaan läheisyyttä, ymmärrystä ja neuvoja. Ystävyysuhteista muodostuu tiiviitä ja pysyviä. Ystävyysuhteet ovat tulevaisuuden kannalta hyödyllisiä, sillä ne kehittävät nuoren sosiaalisia taitoja ajattelun ja tunne-elämän alueella. Kyky ajatella asioita toisen ihmisen näkökulmasta, empatia, avoimuus ja luottamus harjaantuvat. Poikien ja tyttöjen ystävyysuhteet eroavat toisistaan: Pojat kokoontuvat usein isommalla joukolla pelaamaan ja kilpailemaan. Asioita jaetaan toiminnan kautta. Tytöt taas viettävät aikaa pienissä ryhmissä jutustellen, toisilleen uskoutuessa ja toisiaan tukien; emotionaalista läheisyyttä toisiltaan hakien. (Nurmiranta ym. 2009, 86–87.)

Sosiaalinen ympäristö rakentaa ihmisen minuutta. Minuuden ydin on kokemusta omasta itsestä vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Kohtaamiset muiden ihmisten kanssa aina joko vahvistavat tai heikentävät itsensä kokemista arvokkaaksi ja erityiseksi. Jokainen nuoren kanssa tekemisissä oleva voi auttaa tätä oppimaan, kehittymään sekä löytämään heikkouksiaan ja vahvuuksiaan. Jotta nuoren sisäinen luovuus ja sen synnyttämät mahdollisuudet pääsevät kehittymään osaksi hänen minäkokemustaan ja itsensä ilmaisemisen malleja, tarvitaan tur-

vallisia, nuoreen luottavia aikuisia. Saadessaan lainata varmuutta ja luottamusta toiselta ihmiseltä, voi nuori kokeilla uusia asioita, joiden onnistumisesta on itse epävarma, ja laajentaa näin osaamistaan. (Mäkelä 2011, 16–18.)

Nuorisokulttuurit ovat syntyneet aikuisten edustaman valtakulttuurin vastakulttuureiksi. Ne tarjoavat nuorelle mahdollisuuden kuulua joukkoon, samaistua samanmielisiin ihmisiin ja ilmaista itseään esimerkiksi vaatteiden ja musiikin keinoin. 2000-luvun nuorisoa leimaa mediaverkon käyttö, yhteiskunnan sirpaleisuus ja toisaalta yhteisöllisyys. Elämme yksilöiden kulttuurissa, jossa nuorten ei tarvitse lokeroitua mihinkään tiettyyn ryhmään, vaan he sen sijaan toteuttavat itseään ja kehittävät yksilöllisyyttään seikkailemalla eri alakulttuurien ja ideologioiden keskellä. (Nurmiranta ym. 2009, 88–90.)

Vaikka yhteisöllisyys on nuorille tärkeää, on huomattava, että heidän ajattelunsa on siitä huolimatta hyvin egosentristä, eli minäkeskeistä. Heidän maailmankuvansa keskittyy oman itsen ympärille vielä vahvasti. Itseen kohdistuvaa kritiikkiä on vaikea vastaanottaa, ja viat löytyvät muista. Nuoret miettivät paljon, mitä muut heistä ajattelevat, ja olettavat muiden kiinnittävän heihin huomiota. Egosentrisyyteen liittyy myös, että nuoret ajattelevat kokemustensa olevan ainutlaatuisia, eikä kenellekään käy vastaavalla tavalla. Kukaan ei tunnu ymmärtävän, ja mieltä vaivaa kysymys, miksi juuri minulle kävi näin. Esimerkiksi alkoholin käyttöön liittyvien haittojen ei ajatella koskevan itseä, mikä saattaa aiheuttaa harkitsemattomia riskinottoja. (Nurmiranta ym. 2009, 84.)

4 OSALLISUUS

Nuorten side yhteisöön vahvistuu osallisuuden kautta. Osallisuus ei ole sama asia kuin osallistuminen. Osallisuudessa on kyse kohtaamisesta ja siitä, että pääsee itse vaikuttamaan tilanteisiin. Se vaatii toteutuakseen luottamusta nuoria kohtaan, heidän aktivoimistaan sekä aikaa. Osallisuudella on vaikutuksensa nuoren identiteettiin asti. (Rantala 2011, 139–140, 143.)

4.1 Osallisuuden merkitys

Osallisuuden kokemukset ovat tärkeitä aidon persoonallisuuden ja luovuuden kehittymiselle. Kristinuskon mukaan ihminen on luova, persoonallinen ja ainutkertainen Jumalan kuva. Nämä ominaisuudet kuitenkin kypsyvät hitaasti elämän tarjoamien kokemusten myötä. Ollakseen ehyt ihminen tarvitsee kussakin kehitysvaiheessa mahdollisuuden osallistua toimivana, tuntevana, ajattelevana ja luovana yksilönä. (Mäkelä 2011, 13–14.) Oleellista osallisuudessa onkin yksilön subjektiivisuus. Osallinen ei ole vain toiminnan kohde, vaan toimii ja kokee itse. Hän on sitoutunut ja häneen on sitouduttu. (Nurmi & Rantala 2011, 6.) Vuorovaikutuksellisuus on merkittävä osa osallisuuden olemusta, ja osallisuus rakentaakin kokemusta omasta itsestä suhteessa muihin (Mäkelä 2011, 16).

Osallisuus ei ole sidoksissa tehtyihin asioihin ja konkreettiseen osallistumiseen vaan kyseessä on tunne joukkoon kuulumisesta. Osallinen jakaa jotain samaa muiden osallisten kanssa ja kiinnittyy ryhmän arvoihin ja ideologioihin. Esimerkiksi suomalaisuus on osa meitä. Vaikkemme tekisi tai sanoisi mitään erityisen suomalaista, näkyy se erityisesti ulkomailla ollessa. Liittymällä joukkoon voi ilmaista myös mielipiteensä. Jos esimerkiksi näkee luonnonsuojelun tärkeänä, voi tukensa ilmaista maksamalla sitä ajavan yhdistyksen jäsenmaksua. Se ei velvoita toimimaan aktiivisesti ja täyttämään tiettyjä raameja, mutta tekee tasa-vertaiseksi jäseneksi, siis osalliseksi samoista arvoista ja ajattelusta. (Sirpa Syrjä-Turpeinen, henkilökohtainen tiedonanto 10.10.2013.)

Nuorten osallisuutta tuetaan esimerkiksi kansainvälisen Avartti – nuoret sen tekevät! -harrastusohjelman avulla. Se auttaa nuoria kehittämään ja testaamaan taitojaan sekä asettamaan itselleen tavoitteita. Nuori kilpailee itsensä kanssa ja saa tunnustuksen saavutettuaan eri teemoihin asettamansa tavoitteet. (Avartti i.a.b.) Opetus- ja kulttuuriministeriön nimeämää ohjelmaa toteutetaan kunnallisessa ja kirkollisessa nuorisotyössä, järjestöissä, kouluissa sekä laitoksissa (Avartti i.a.a).

4.1.1 Osallisuuden portaat ja ulottuvuudet

Osallisuutta pystyy hahmottamaan ja arvioimaan osallisuuden portaiden avulla. Ensimmäinen porras on yksisuuntainen prosessi, jossa osallisuus toteutuu heikoimmin. Lapsia ja nuoria kuullaan vain näennäisesti, muttei niin, että he vaikuttaisivat päätöksiin. Toisen portaan ohjatussa vuoropuhelussa aikuiset tekevät päätökset keskustellen lasten ja nuorten kanssa. Luova yhteistyöprosessi on kolmas porras. Siinä aikuiset arvostavat lasten ja nuorten näkemyksiä ja pyrkivät ottamaan ne huomioon. Tähän portaaseen kuuluu avoin ja ratkaisukeskeinen pohdinta. Neljäs porras suuntaa itsenäiseen päätöksentekoon, missä aikuiset toimivat mahdollistajina, auttavat tarvittaessa ja tukevat aktiivisesti nuoren toimintakykyä ja vastuunottoa. Viidennellä autonomian portaalla nuoret toimivat itsenäisesti ideasta toteutukseen, ja heidän osallisuutensa on toiminnan lähtökohta. Tällöin aikuisen tehtävä on mahdollistaa, tarjota resursseja ja toimia linkkinä muihin järjestelmiin. (Rantala 2011, 146–147.)

Osallisuus on moniulotteinen asia ja sitä voidaan tarkastella useista eri näkökulmista. Ideointiosallisuudessa lapsi tai nuori on mukana näkemässä, kuulemassa, kokemassa ja aistimassa toimintaympäristöstä tietoa, jonka innostamana ideoita alkaa syntyä. Tieto-osallisuudessa vanhemmilla ja medialla on merkittävä rooli tiedon jakamisessa nuorille. Suunnitteluosallisuudessa aikuisilta vaaditaan kärsivällisyyttä, kun nuoret alkavat itse viedä ideoitaan eteenpäin. Päätöksenteko-osallisuuden toteutuessa nuorille syntyy tunne mahdollisuudesta oikeasti vaikuttaa. Toimintaosallisuuden ydintä on osaamisen jakaminen, ja nuoret saavat pieniä vastuutehtäviä. Nuoren on tärkeätä saada ymmärrettävää

palautetta osallistumisesta ja onnistumisesta, jolloin on kyse arviointiosallisuudesta. (Rantala 2011, 149–151.)

4.1.2 Osattomuus sulkee ulkopuolelle

Osallisuuden voi määritellä myös sen vastakohtien osattomuuden, ulossulkemisen, joukosta pois heittämisen ja yksinäisyyden kautta. Vieraaseen ja varautuneeseen joukkoon on vaikeampi kuulua kuin tuttuun ja vastaanottavaiseen. Vieraassa ympäristössä jää helposti ulkopuoliseksi, yhteydestä osattomaksi. Voimme esimerkiksi verrata maahanmuuttoa ja odotetun lapsen syntymää: lapsella on paikkansa hyväksyvässä, yhteyttä tuntevassa yhteisössä, kun taas maahanmuuttajan kohtaaminen herättää tunteita muukalaisuudesta. Jos näistä muukalaisuuden ja vierauden tunteista seuraa torjuntaa ja kunnioituksen katoamista, on osallisuuden toteutuminen mahdotonta. Osallisuutta edistetään siis vastustamalla yksinäisyyttä, erillisyyttä ja syrjäytyneisyyttä synnyttävää ja eristävää toimintaa, toisin sanoen kutsumalla kokoon ja yhdistämällä. (Malkavaara 2011, 109–111.)

Meidän aikaamme leimaa uusliberalistinen, kilpailukeskeinen ajattelutapa. Kilpailussa on menestyttävä pysyäksien mukana ja välttääksien syrjäytymisen. Pirstaleisesta maailmankuvasta puuttuvat ehyet selitysmallit, suuret kertomukset. Yksilön on itse luotava maailmankuvansa ja puolustusmekanisminsa. Tällaisia ovat esimerkiksi kulutus, muoti ja viihde, jotka houkuttelevat ja voivat osallistaakin. Mutta toisaalta ne aiheuttavat myös osattomuutta ja syrjäytymistä. (Malkavaara 2011, 111.)

Osattomuutta voi kokea myös omasta elämästään. Tämä kokemus voi syntyä esimerkiksi, jos nuori ei pääse muiden tuella astumaan epämuokavuusalueelle ja näin kasvattamaan osaamistaan. Tällöin nuoren sisäinen luovuus mahdollisuuksineen jää irralliseksi minäkokemuksesta ja itsensä ilmaisemisen malleista. Vieraantuminen omasta itsestä, arjen haasteiden kasvaminen ylitsepääsemättömiksi, eristäytyminen ihmisyyhteisöstä ja näiden seurauksena yksinäisyys ja

merkityksettömyyden tunne ovat myös mielenterveyden häiriintymisen vakavia peruskokemuksia. (Mäkelä 2011,14, 17.)

4.2 Osallisuus kirkossa

Merkittävä osa kirkon käsittämää osallisuutta on osallisuus ikuisesta elämästä ja pelastuksesta. Tämän yhteisen uskon seurauksena syntyy kristityille tunnusomainen keskinäinen yhteys, osallisuus. Hengellistä elämää vahvistetaan rippikouluopetuksessa, kristillisissä toimituksissa, jumalanpalveluselämässä sekä kotien hengellistä elämää tukemalla. (Peura ym. 2007 b, 3, 38–40.)

Kirkon osallisuutta ja sitä, kenelle se kuuluu, voi tarkastella kahdesta eri lähtökohdasta: henkilökohtaista uskoa korostaen tai niin sanotusta kulttuurikristillisyydestä käsin. Henkilökohtaista uskoa korostavassa näkemyksessä samasta uskonaarteesta osallisten keskinäinen yhteys on tiivistä, ja joukkoon pääsee henkilökohtaisella uskonvalinnalla. Jeesuskin kohdisti opetuksensa yksilöille. He erottautuvat muusta maailmasta, eivätkä mukaudu maailman menoon. Varhaiset kristilliset seurakunnat ja pietismi ovat esimerkkejä tällaisesta individualistiseen pelastuskäsitykseen fokusoituvasta suuntauksesta. Yhteisö on sisäänpäin kääntynyt ja eksklusiivinen. Suuntauksessa on riskinä, että yhteisöön kuuluakseen pitäisi uskoa ja elää uskoaan todeksi ”oikealla tavalla”, mikä sulkee erilaiset näkemykset ulkopuolelle. Kuten Malkavaara kirjoittaa, ”usein on ollut valitettavan totta lause: mitä osallisempia toiset ovat, sitä osattomampia ovat toiset.” (Malkavaara 2011, 112–115.)

Kulttuurikristillisyyttä edustavat esimerkiksi juutalaisuus sekä kansankirkollinen ajattelutapa. Kyse on kollektiivisesta uskonnollisuudesta, jossa liitytään isien uskoon ja osallisuus on tarjolla kaikille uskoa ja aktiivisuutta mittaamatta. Kaikkien samanarvoisuutta, arjen kutsumusta ja yleistä osallisuutta korostetaan. Suuntaus suhtautuu edellistä näkemystä avoimemmin yhteiskuntaan ja sen muutoksiin sekä muihin uskontoihin. (Malkavaara 2011, 113–115.)

Näiden suuntausten välissä seurakunnan ja kirkon on tasapainoiltava, jotta samanaikaisesti toteutuisi osallisuus ja yhteys aktiivisen joukon sisällä sekä inkluusiivisuus niin, että kirkon ovet ovat avoimet muillekin. Inklusiivisuuden ja eksklusiivisuuden merkitys korostuu tänä päivänä, kun maahanmuuton ja kirkosta eroamisten seurauksena yhä suurempi osa Suomessa asuvista ei kuulu kirkoon, vaikka olisivatkin kristittyjä. Myös kulttuurikristillinen kansankirkollisuus saattaa kääntyä eksklusiiviseksi, kun suuri osa ihmisistä ei kuulukaan samaan kulttuuriperimään. (Malkavaara 2011, 115–116.)

4.2.1 Raamatun näkökulmaa osallisuuteen

Raamatusta on löydettävissä osallisuuteen liittyviä kohtia. Paavali vertaa ensimmäisessä Korinttilaiskirjeessä seurakuntaa ruumiiseen, jossa jokaisella on oma paikkansa ja tehtävänsä. Näistä eri jäsenistä muodostuu yksi, toimiva kokonaisuus. (1. Kor.12:12–30.)

”Kristus on niin kuin ihmisruumis, joka on yksi kokonaisuus mutta jossa on monta jäsentä; vaikka jäseniä on monta, ne kaikki yhdessä muodostavat yhden ruumiin. Meidät kaikki, olimmepa juutalaisia tai kreikkalaisia, orjia tai vapaita, on kastettu yhdeksi ruumiiksi. Yksi ja sama Henki on yhdistänyt meidät, kaikki me olemme saaneet juoda samaa Henkeä. Eihän ruumiskaan muodostu yhdestä jäsenestä vaan monista. Vaikka jalka sanoisi: ”Koska en ole käsi, en kuulu ruumiiseen”, se silti kuuluu ruumiiseen. Ja jos korva sanoisi: ”Koska en ole silmä, en kuulu ruumiiseen”, se silti kuuluu ruumiiseen. Jos koko ruumis olisi pelkkää silmää, olisiko silloin kuuloa? Tai jos se olisi pelkkää korvaa, olisiko silloin hajuaiastia? Jumala on kuitenkin asettanut ruumiiseen kaikki eri jäsenet niin kuin on nähnyt hyväksi.” Jos kaikki olisi yhtä ja samaa jäsentä, olisiko silloin mitään ruumista? Jäseniä on kuitenkin monta, kun taas ruumis on yksi.” (1. Kor. 12:12–20.)

Jeesuskin sanoo kaikkien Jumalan valitsemien olevan täydellisesti yhtä, kun Hän itse on heissä (Joh.17:23). Lähetyskäskyssä Jeesus käskee tehdä opetuslapsikseen kaikki kansat taivaassa ja maan päällä. Hänen seuraamisensa ei siis ole tarkoitettu vain valikoidulle joukolle. Hän käskee kastamaan kaikki kansat ja opettamaan heille hänen käskyjensä noudattamista sekä lupaa olla läsnä maailman loppuun asti. (Matt. 28:19.)

Näiden raamatunkohtien valossa osallisuus leimaa, tai ainakin sen tulisi leimata, seurakuntaa. Kaikkia tulisi kutsua mukaan, kaikkien tulisi olla tervetulleita ja seurakunnan sisällä olisi vallittava keskinäinen osallisuus.

4.2.2 Kehittyvä kirkko

Yhteiskunnan muutoksiin voi suhtautua välinpitämättömästi tai ottamalla aktiivisen roolin kehityssuunnan määrittelyssä. Proaktiivisuudessa ei tyydytä pelkästään reagoimaan ulkopuolisiin muutoksiin, vaan toimitaan luovasti toivotunlaisen tulevaisuuden luomiseksi. Aktiivinen ote kehityssuunnan määrittelyssä korostuu yhteiskunnassa yhä enemmän osin markkinatalouden myötävaikutuksesta. Tulevaisuutta ennakoidakseen ja muutosta hallitakseen on kartoitettava mikä on pysyvää, mikä muuttuvaa ja minkä halutaan muuttuvan. (Haapala 2012, 53.)

Kirkko pyrkii kehitykseen strategioin ja linjauksin kuten Meidän kirkko - ”tuoteperhe” (Vappula 2013). Nuoret seurakuntalaisina kehittämissasiakirjan entä jos -kysymykset osoittavat proaktiivista asennetta. Niillä ei pyritä hiomaan toimintaa, vaan kyseenalaistetaan pitkään melko samanlaisena pysynyt toiminta ja ehdotetaan uusia vaihtoehtoja. Kehityksessä tulee hyödyntää tilastoja, barometreja ja tutkimuksia sekä kuulla nuoria ja muita toimijoita; olla kiinni ajassa. (Tähkää ym 2012, 6, 11, 16, 23, 26, 29, 33, 35, 38, 41, 44.) Diakonian ja yhteiskuntatyön strategisissa suuntaviivoissa huomioidaan osallistuminen yhteiskunnan kehittämiseen. Yhteiskunnan haasteisiin pyritään etsimään ratkaisuja ja vaikuttamaan laajemmin kuin vain kirkon sisällä (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2010 b.) Kirkossa siis todella tähdätään proaktiivisuuteen. Uudistumisen jatkuminen onkin määritelty yhdeksi kirkon strategisista suuntaviivoista (Peura ym. 2007 a).

Kirkon strategia vuoteen 2015 ”Meidän kirkko – Osallisuuden yhteisö” kiteyttää ajatukset kirkon tehtävän toteuttamisesta. Muun muassa kirkon jäsenyyden merkityksen vahvistamiseen pyritään panostamalla seurakuntalaisten tavoittamiseen ja luopumalla työntekijäkeskeisestä ajattelutavasta. (Peura ym. 2007 a, 1–2.) Strategian pohjalta on laadittu linjaukset, eli strategiset suuntaviivat, sekä

elämäkulun mukaan jäsennellyt, kysymyksiä ja kehittämishaasteita esittävät kehittämissasiakirjat. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.b.) Linjauksissa näkyy kirkon perustehtävien: kasvatuksen, julistuksen, lähetyksen ja palvelun näkökulma. Näistä jokaisen tulisi toteutua kaikessa toiminnassa, myös nuorisotyössä. Linjauksista löytyvät myös arvot, missio, visio sekä strategiset suuntaviivat. Strategisissa suuntaviivoissa nostetaan esiin esimerkiksi yhdessä tekemisen vahvistaminen, suuntautuminen tulevaisuuteen, osallistuminen, vaikuttaminen ja kasvaminen vastuuseen. Arvoihin on linjattu vastuullisuus ja huolehtiminen lähimmäisistä. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2011, 2010 a & 2010 b.)

Kehittämissasiakirjat ja niiden koulutukset seurakunnissa ovat saaneet keskimäärin hyvän vastaanoton. Erityisesti seurakunnan työntekijät ovat olleet niistä kiinnostuneita. Haastavat entä jos -kysymykset ovat saaneet positiivista palautetta. Tästä voidaan päätellä, että seurakunnissa todella ollaan kiinnostuneita työn kehittämisestä. (Sirpa Syrjä-Turpeinen, henkilökohtainen tiedonanto 10.10.2013.) Toimintaympäristön muuttuessa myös kirkon tulee jatkuvasti uudistua toteuttaen kuitenkin edelleen muuttumattomat perustehtävänsä. Strategian mukaiset tavoitteet saavutetaan, jos kaikki kirkon työntekijät sitoutuvat niihin. Muutokseen tulee olla valmis, sillä ”on uskaliasta edetä, mutta vielä vaarallisempaa jäädä paikoilleen.” (Peura ym. 2007 b, 44–46.)

4.3 Nuorten osallisuus kirkossa

Nuorten osallisuutta tämän päivän kirkossa voi tarkastella kolmesta eri näkökulmasta. Ensinnäkin kirkossa puhutaan paljon osallisuudesta. Päätöksenteossa sekä toimintasuunnitelmissa ja -kertomuksissa huomioidaan osallisuuden näkökulma. Kuitenkin osallisuus mielletään suppeana. Sen ajatellaan liian paljon olevan konkreettista toimintaan osallistumista. Tosiasiassa nuoren ei tarvitse olla aktiivinen toimija ollakseen osallinen vaan seurakunnan jäsenyys ja positiivinen suhtautuminen omaan hengelliseen elämään liittävät nuoren osaksi seurakuntaa. (Sirpa Syrjä-Turpeinen, henkilökohtainen tiedonanto 10.10.2013.)

Toisesta näkökulmasta nuorten omaehtoinen osallisuus kyllä havaitaan, ymmärretään ja hyväksytään. Siihen suhtaudutaan positiivisesti, mutta sitä ei tueta rahallisesti tai työntekijäresurssein. Nuorten itsenäisesti ylläpitämää toimintaa on paljon, mutta sitä ei mielletä seurakunnan toiminnaksi, vaikka se voisi olla sitä. (Sirpa Syrjä-Turpeinen, henkilökohtainen tiedonanto 10.10.2013.)

Kolmannesta näkökulmasta tarkastellen osallisuus näyttää kahliutuvan työntekijöiden työnäkyyn. Virkamieslähtöisyys ei anna tilaa nuorten osallisuudelle, ja nuori subjektina -ajatteluun on vielä pitkä matka. Esimerkiksi nuorten vaikuttamisryhmät eivät ole saaneet tuulta alleen. Työntekijälähtöisyydestä irrottautumisen käytäntö puuttuu vielä. Työntekijät kaipaavat rohkaisua olla tukijoita ja mahdollistajia sekä antaa nuorten suunnitella ja toimia itse. Usein jäädään työskentelemään isoskoulutettavien kanssa ja muu toimintaa unohtuu sen jalkoihin ajan ja rahan puuttuessa. Antaessaan nuorille enemmän tilaa saattaa huomata, ettei itse olekaan Jeesus opetuslapsineen. Eikä niin kuulukaan olla. Kun on liian ammattilainen, saattaa asetelma kaatua aivan päällelleen. (Sirpa Syrjä-Turpeinen, henkilökohtainen tiedonanto 10.10.2013.)

4.3.1 Seurakunnan nuorisotyö

Kirkon kasvatustyön tavoite on tukea ihmisen identiteettiä ja sen muodostumista kristillisen uskon pohjalta (Halme 2008, 184). Kirkon kasvatuksella tarkoitetaan kaikenikäisten seurakuntalaisten kasvun mahdollistamista ja tukemista. Kasvu Jumalan tuntemisessa ja vastuun kantamisessa tapahtuu yhdessä tehden, ollen ja ihmetellen (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2011.) Seurakuntien nuorisotyö on siis yksi työmuoto, jossa toteutetaan kristillistä kasvatusta.

Spiritualiteetilla käsitetään ihmisen sisäisen maailmaan kuuluvia asioita, joihin myös uskonnollisuus ja siihen liittyvät kysymykset kuuluvat. Työntekijän pitää tunnistaa nuorten spiritualiteetti ja kunnioittaa sitä. Nuoren ajatuksenkulku saattaa tuntua vaikealta ymmärtää ja kysymykset olla erikoisia, mutta niitä ei saa tukahduttaa. Nuorten kysymysten yhteinen pohdinta ja ihmettely sekä aito kiinnostus nuoren mielenmaisemaa kohtaan ovat keinoja tukea nuoren spirituali-

teettä ja sen kehitystä. Hengellinen ohjaus ei ole valmiiden totuuksien siirtämistä vaan eräänlaista matkakumppanuutta. Nuorisotyön teologinen ja pedagoginen lähtökohta voisikin olla vahvistuminen uskossa kolmiyhteiseen Jumalaan, kasvaminen lähimmäisenrakkaudessa ja rukouksessa ja seurakuntayhteydessä eläminen. (Tuominen 2005, 35–36, 38–42.)

Suomalaisella rippikoululla on vakiintunut asemansa nuorisokulttuurissa ja osana seurakuntien nuorisotyötä. Sen osallistumisprosentti onkin suurempi kuin minkään muun maan luterilaisen kirkon rippikoulun. Erityisesti leirimuotoinen rippikoulu on suosittu. Rippikoulu on osa elinikäistä kasteopetusta, ja sen käynyt nuori on seurakunnan täysivaltainen jäsen. (Niemelä 2002, 5, 7–10.) Isostoiminta on monissa seurakunnissa nuorisotyön keskeisin työmuoto, joissain jopa ainoa. Isosten tehtävänä on olla itseään nuorempien uskon ja kasvun tukijoita samalla, kun saavat itse olla vielä keskeneräisiä. (Porkka 2005, 84–86.)

Erilaiset nuortenillat tarjoavat nuorille yhteyden kokemista, keskustelua, Raamatun lukua ja rukousta (Paananen 2005, 117). Lisäksi nuorisotyöhön kuuluu oppilaitosyhteistyötä, etsivää ja diakonista nuorisotyötä sekä verkossa tehtävää nuorisotyötä (Tähkää ym. 2012, 27–35). Jumalanpalveluksella seurakunnan elämän keskipisteenä on merkittävä rooli myös nuorisotyössä, vaikka sen ylläpitäminen onkin haasteellista (Koskelainen 2005, 71–72). Varsinaisten nuorten lisäksi nuorisotyöntekijät tekevät työtään tyttöjen ja poikien sekä nuorten aikuisten parissa (Tähkää ym. 2012, 46,48).

Kehittämissasiakirja Nuoret seurakuntalaisina haastaa työntekijöitä miettimään ja kyseenalaistamaan työnsä totuttuja malleja ja kehittämään niitä. Asiakirjassa käsitellään nuoruuden piirteitä ja muutoksia, nuorisotyön teologiaa, nuorisotyön muotoja ja haasteita seurakunnassa sekä nuorisotyön toimintaympäristön keskeisiä muutoksia ja muutoshaasteita. Asiakirjassa tuodaan osallisuutta esille työntekijäjohtoisuuden vähentämisenä, nuorten oman toiminnan mahdollistamisena ja nuorten kannustamisena seurakunnan muokkaamiseen. (Tähkää ym. 2012, 4–6, 16, 26.)

4.3.2 Nuorten suhde kirkkoon

Rippikoulun käy Suomessa noin 85 % 15-vuotiaista (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.a). Rippikoululla on merkittävä vaikutus nuorten asenteisiin ja uskoon. Rippikoulun aikana melkein puolet nuorista muuttaa uskoaan Jumalaan ja suhtautumistaan kristinuskoon myönteisemmäksi. Todennäköisintä positiivinen asennemuutos on onnistuneeksi koetussa rippikoulussa. Rippikoulun jälkeen nuorilla on kiinnostusta osallistua seurakunnan nuorille järjestämään toimintaan, mutta todellisuudessa huomattavasti harvemmat lopulta päätyvät mukaan. (Niemelä 2002, 183–184.)

Viisi vuotta rippikoulun jälkeen kokemukset rippikoulusta, sen vaikutus hengelliseen elämään ja aikaansaamat asennemuutokset ovat laimentuneet verrattuna heti rippikoulun jälkeisiin. Kuitenkin selvä enemmistö suhtautuu rippikouluun edelleen myönteisesti. Huomattavaa kuitenkin on, että negatiiviset rippikoulukokemukset, vaikka ovatkin vähemmistö, korostuvat entisestään ajan kuluessa. Tällöin nuori näkeekin helposti vain kirkon negatiiviset puolet. Kielteisesti koettu rippikoulu saattaa siis aloittaa loputtoman kielteisten kokemusten sarjan. Onnistuneiksi koettujen rippikoulujen erot tasoittuvat pidemmällä aikavälillä. Yleisellä tasolla kristinuskoon opetuksineen suhtaudutaan myönteisesti ja arvostaen, mutta niitä ei omaksuta sellaisenaan. Ikä ja elämäkokemus vahvistavat nuoren omaa ajattelutapaa kristillisissä kysymyksissä, oli sitten kirkon kanssa samaa tai eri mieltä. Seurakunta ja kirkko instituutiona koetaan selvästi etäisemmiksi kuin usko. Usko mielletään yksityisasiaksi ja yksityinen uskonnonharjoitus onkin hieman uskonnollisiin tilaisuuksiin osallistumista yleisempää. (Niemelä 2007, 162–166, 169–171.)

Rippikoulu nähdään porttina seurakuntaan ja sen toimintaan. Kuitenkin isostointi näyttäytyy isoskoulutukseen osallistuneille rippikoulua merkittävämpänä. Isoskoulutus sitoo nuoren seurakuntaan, jolloin uskossa vahvistuminen jatkuu rippikoulun jälkeen. Pysyvät asennemuutokset tarvitsevat paljon aikaa tapahtumakseen. Osa kuitenkin keskeyttää isoskoulutuksensa ja moni jää pois seurakunnan toiminnasta kasvettuaan isosen iästä. Noin 20-vuotiaana elämä nähdään kiireisenä ja seurakunta etäisenä, kun ei ole itse enää toiminnassa muka-

na. Nykyistä aktiivisemmasta osallistumisesta mahdollisesti kiinnostuneita on kuitenkin lähes puolet ikäluokasta. Seurakunnan ilmapiiristä toivotaan vapaampaa, keskustelevampaa, lämpimämpää ja suvaitsevaisempaa. Myös musiikille ja aktiivisen toimimisen mahdollisuuksille olisi kysyntää. Haaste on myös nuorten aikuisten hyvin erilaiset elämäntilanteet ja niiden mukanaan tuomat toiveet toimintaa kohtaan. (Niemelä 2007, 163–164, 168, 170–171.)

Työntekijäkeskeisen toimintakulttuurin seurauksena kirkon imago on virkamiesmäinen ja etäinen. Se mielletään palveluntarjoajaksi, ei yhteisöksi, jota voisi olla itse rakentamassa. Usein ajatuksissa tarve vahvistaa vapaaehtoistoimintaa yhdistetäänkin tiukentuvaan talouteen. Nähdään, että vapaaehtoisilla korvattaisiin työntekijöiden tarve tai toisin päin: kun työntekijä palkataan, ei vapaaehtoisia enää tarvittaisi. Kirkon organisaatio on byrokraattinen ja kankea. Kun seurakuntalainen saa uuden idean, kestää työntekijöiden ja luottamuselinten käsissä asian eteneminen varsinaiseen toteutukseen usein niin kauan, että alkuperäinen innostus on jo ehtinyt laantua. (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 130–133.)

Suuri osa kirkosta eroavista on nuoria aikuisia, eli nuorisotyön jälkeistä ikäluokkaa. Yleisin kirkosta eroamisen syy on, ettei sitä koeta henkilökohtaisella tasolla riittävän merkitykselliseksi. Nuoret eivät pidä kirkon jäsenyyttä enää niin merkityksellisenä ja itsestään selvänä kuin vanhemmat. Kirkosta eronneille nuorille aikuisille ei ole uskolla juuri mitään merkitystä. Suomalaiset kuitenkin yhä arvostavat kirkon tekemää auttamistyötä: neljä viidestä kokee vanhusten ja vammaisten auttamisen tärkeänä syynä kuulua kirkkoon. (Peura ym. 2007 b, 14–15, 16.)

5 VAPAAEHTOISTOIMINTA

Useissa lähteissä termejä vapaaehtoistoiminta ja vapaaehtoistyö käytetään jopa samanaikaisesti tarkoittamaan samaa asiaa. Päätimme käyttää opinnäytetyösämme termiä vapaaehtoistoiminta, koska vapaaehtoistyö kuulostaa vaativammalta. Vapaaehtoistyö tuntuu aikaa ja sitoutumista vaativalta, kun taas vapaaehtoistoiminta kuulostaa vapaampaa. Myös evankelis-luterilainen kirkko käyttää termiä vapaaehtoistoiminta. Koska teemme opinnäytetyötä seurakuntien käyttöön, on tärkeää, että käytämme samaa termiä kuin kirkko.

Vapaaehtoistoimintaan kuuluu olennaisesti kaksi käsitettä: vapaaehtoisuus ja palkattomuus (Pessi & Oravasaari 2010, 9). Euroopan Parlamentin mietinnössä vuodelta 2008 vapaaehtoistyö määritellään työnä, jota ei korvata taloudellisesti, jota tehdään ihmisen omasta vapaasta tahdosta, joka hyödyttää perheen ja ystäväpiirin ulkopuolista kolmatta osapuolta ja joka on kaikille ihmisille avointa. (Euroopan Parlamentin mietintö 2008). Vapaaehtoistoiminnalla ei yritetä korvata palkkatyötä. Se ei vaadi tiettyä ammattitaitoa, vaan jokainen saa olla vapaaehtoinen omilla taidoillaan ja kyvyillään. (Mäkelä & Peltonen 2012, 14.)

Vapaaehtoistoiminnan tarkoituksena on tehdä hyvää ihmisille tai yhteisöille. Vapaaehtoisuuteen kuuluu vuorovaikutus muiden ihmisten kanssa. Siinä työskennellään toisten ihmisten hyväksi ilman pakottamista tai velvollisuutta. Toimintaan voi osallistua kertaluontoisesti tai sitoutua siihen pidempiaikaisesti. Vapaaehtoistoimintaa voivat toteuttaa niin yksilöt kuin ryhmätkin. Ryhmässä toimiminen edellyttää valmiuksia kohdata erilaisuutta ja etsiä yhteisiä toimintatapoja. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.c, 7.) Vapaaehtoistoiminta rakentaa ihmisen identiteettiä ja mahdollistaa omien kykyjen käytön ja uuden oppimisen (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.c, 37).

5.1 Näkökulmia vapaaehtoistoimintaan

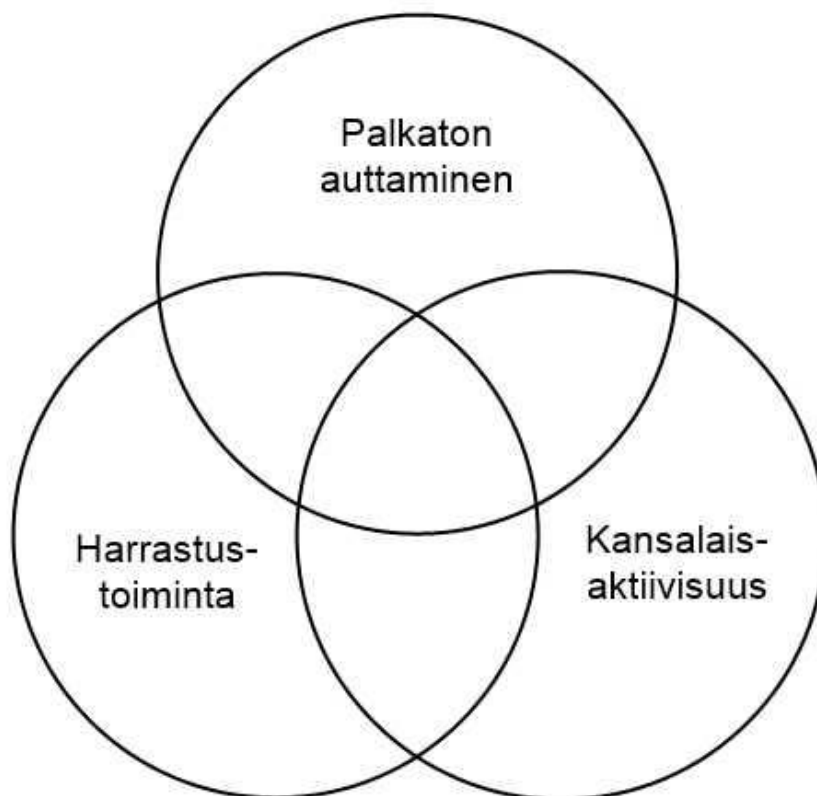
Vapaaehtoistoimintaa voi tarkastella kolmesta eri näkökulmasta. Ensimmäisessä näkökulmassa vapaaehtoistoiminta on palkatonta auttamista. Tällaista va-

vapaaehtoistoimintaa tarjoavat viralliset järjestöt, jolloin toiminta on organisoidumpaa. Vapaaehtoisuus mielletään hyväntekeväisyydeksi, jossa lahjoitetaan joko aikaa tai rahaa. Järjestöille vapaaehtoiset ovat ilmaista lisätyövoimaa. Auttamiseen pohjautuva vapaaehtoistoiminta on yleisintä Isossa-Britanniassa ja Yhdysvalloissa. Vapaaehtoisuutta tutkitaan eniten tästä näkökulmasta, vaikka siihen kuuluu paljon muutakin. (Rochester 2006, 3.)

Euroopassa ja eteläisissä maissa on nähtävissä toinen näkökulma, jossa vapaaehtoisuus pohjautuu kansalaisaktiivisuuteen. Tämä vapaaehtoisuus toteutuu usein pienemmissä vapaaehtoisvoimin perustetuissa yhdistyksissä, joiden jäsenet haluavat toimia omien arvojen mukaisesti. Kun auttaminen voi näyttäytyä ilmaisena työvoimana, kansalaisaktiivisuudessa on nähtävissä pyrkimystä yhteiskunnalliseen muutokseen. Kansalaisaktiivisuudessa toimitaan samalla tasolla työn kohteen kanssa, kun auttamisen näkökulmassa apu tulee ylhäältä alas. (Rochester 2006, 3.)

Kolmannesta näkökulmasta vapaaehtoisuus on vapaa-ajan toimintaa, harrastus. Tämä näkökulma on pitkään jäänyt kahden edellisen näkökulman varjoon, koska harrastukset mielletään kepeäksi hauskanpidoksi. Sanaa harrastus, kuvaamassa vapaaehtoistoimintaa, pidetään jopa vapaaehtoisuutta halventavana. Tästä näkökulmasta katsottuna syy lähteä vapaaehtoistoimintaan on sisäinen. Vapaaehtoistoinnasta etsitään paikkaa, jossa voi hyödyntää omia lahjoja, tietoa ja kokemusta. Kahdessa edellisessä syy on ulkoinen, halutaan tehdä jotain toisten hyväksi. Harrastusvapaaehtoisuus voi olla arkista ja rentoa toimintaa tai projektimaista, lyhytkestoista ja vaativaa. (Rochester 2006, 3–4.)

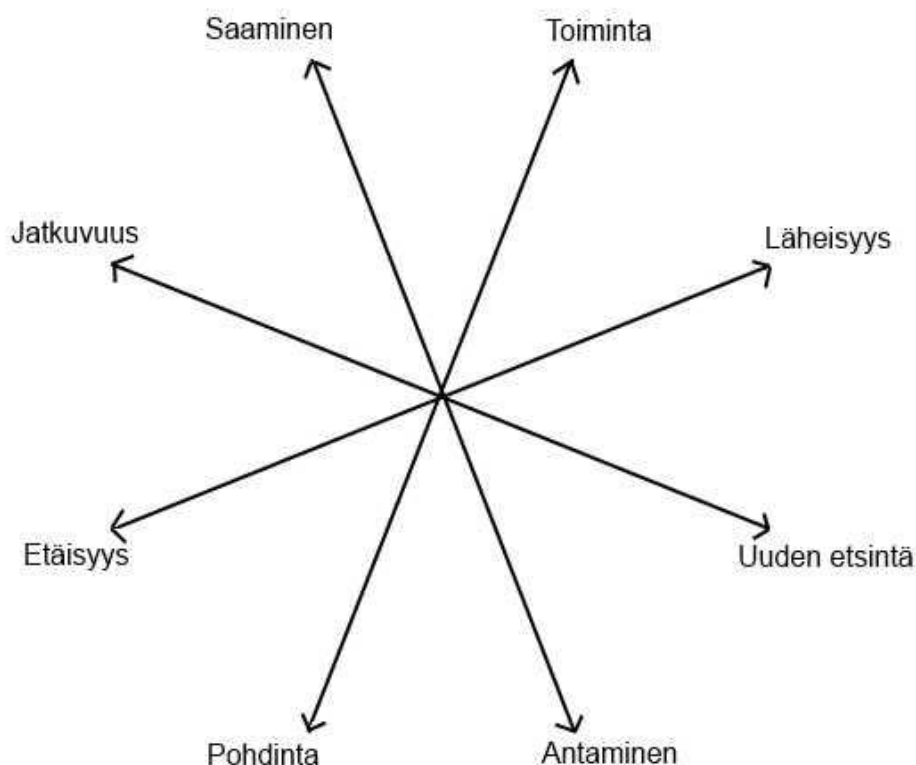
Erillisinä näkökulmina edellä esitellyt eivät kata koko vapaaehtoistoinnin kenttää. Monia toimintamuotoja voi olla helppo asettaa jonkin näkökulman alle, mutta osa ei kuulu minkään yksittäisen sisään. Vapaaehtoistoiminta on monimuotoista. Nämä kolme näkökulmaa sijoittuvatkin osittain päällekkäin kuvaten niitä toimintamuotoja, joissa on kaksi tai kolme näkökulmaa samanaikaisesti. (Rochester 2006, 4.)

KUVIO 1. Vapaaehtoistoiminnan kolme näkökulmaa (Rochester 2006, 4)

5.2 Vapaaehtoistoiminnan motiiveista

Motivaatio ohjaa ihmistä ja saa tämän lähtemään vapaaehtoistoimintaan mukaan. Motivaatio voi syntyä monista asioista, ja usein ihmisellä on useampia motiiveja samanaikaisesti. Välttämättä ihminen ei edes tiedosta kaikkia motiivejaan tai osaa sanoittaa niitä. (Mäkelä & Peltonen 2012, 26.) Motivaatio vapaaehtoistoimintaan voi syntyä monesta asiasta, mutta Yeungin (2005) mukaan motivaatiota voidaan hahmottaa vastaparien kautta (Pessi, Oravasaari 2010, 155). Yeung on luonut vapaaehtoistoiminnan motiiveista timanttimallin, joka koostuu motivaation neljästä ulottuvuudesta ja niiden kahdeksasta ääripäästä (Yeung 2005, 107). Nämä ovat saaminen–antaminen, jatkuvuus–uuden etsintä, etäisyys–läheisyys sekä pohdinta–toiminta (Kuusisto & Pessi 2012, 168). Ääripäät eivät sulje toisiaan pois, vaan voivat esiintyä myös yhdessä (Pessi, Oravasaari 2010, 155).

KUVIO 2. Vapaaehtoistoiminnan timattimalli (Yeung 2005, 107)

Yeungin tutkimuksen mukaan yksi yleisin vapaaehtoistoiminnan motiivien pareista on saaminen–antaminen. Vapaaehtoiset saavat toiminnasta paljon, sillä se mahdollistaa itsensä toteuttamisen ja edistää jokaisen henkilökohtaista hyvinvointia ilon, rohkeuden ja tuen kokemusten muodossa. Ihmisen on tärkeä tuntea itsensä tarvituksi ja löytää oma paikkansa. Usein vapaaehtoistoiminnasta saa myös työkokemusta ja rytmiä muuhun elämään. Vapaaehtoiset ovat motivoituneita antamaan itsestään muille ja haluavat auttaa muita. Auttamiskohteiksi valikoituvat usein heikko-osaisemmat; vanhukset, nuoret ja syrjäytyneet tai syrjäytymisvaarassa olevat. Monien vapaaehtoisten motiiveista löytyy myös vastavuoroisuus: kun on itse saanut, niin haluaa myös antaa muille. (Yeung 2005, 109–111.)

Jatkuvuus vapaaehtoistoiminnan motiivina tarkoittaa aikaisempia hyviä kokemuksia vapaaehtoistoiminnasta tai asian tuttuutta. Vapaaehtoiset saattavat haakeutua toimintaan, jossa voi toteuttaa omia kiinnostuksen kohteita ja käyttää omia vahvuuksiaan. Joissain tilanteissa vapaaehtoistoiminta voi toimia palkka-

työn korvikkeena esimerkiksi työttömällä tai eläkeläiselle. Vapaaehtoistoiminta tukee yksilön omaa aktiivisuutta. Vastakohtana jatkuvuudelle on uuden etsintä. Uusi toimintamuoto voi kiinnostaa ihmistä ja saada lähtemään mukaan ilman aikaisempaa kokemusta. Vapaaehtoisuudessa voi oppia uusia puolia itsestä, ja oma elämänpiiri voi laajentua. Vapaaehtoistoiminnan motiivina voi olla myös muutoksen haku omaan elämään. (Yeung 2005, 112–113.)

Vapaaehtoistoiminnan motiivi voi olla etäisyyden kaipuu. Kaivataan joustavuutta ja mahdollisuutta asettaa itse omat rajat toimintaan osallistumiselle, eikä toiminnasta määrätä ylhäältä päin. Etäisyyden kaipuu ei välttämättä tarkoita sitä, että ei halua toimia muiden ihmisten avuksi ja kanssa. Se voi olla sitä, että haluaa ottaa etäisyyttä arkielämään ja lähipiiriinsä. Ihminen voi lähteä vapaaehtoistoimintaan mukaan etsimään omaa ryhmäänsä ja kohtaamaan uusia ihmisiä. Monille olennaista vapaaehtoistoiminnassa on ryhmähenki, joka mahdollistaa, että jokainen voi tulla hyväksytyksi omana itsenään. Tärkeäksi koetaan myös sanallinen vuorovaikutus niin toisten vapaaehtoisten, palkattujen työntekijöiden sekä autettavien kanssa. Vapaaehtoistoiminta koetaan sosiaalisena toimintana. (Yeung 2005, 114–115.)

Vapaaehtoistoiminnan motivaatio mielletään usein haluksi tehdä ja toimia. Kuitenkin motivaatio vapaaehtoistoimintaan voi nousta ihmisen arvoista ja roolimalleista. Vapaaehtoisuus voi osaltaan tukea ihmisen henkistä ja hengellistä kasvua ja tarjota ihmiselle paikan käydä läpi oman elämän asioita. Monille tärkeää on, että hengellisyys on läsnä kaikessa vapaaehtoistoiminnassa, sillä ihmiset voivat toteuttaa omaa uskonnollisuuttaan vapaaehtoistoiminnassa. Vapaaehtoisuus innostaa myös sen toiminnallisuuden ja tekojen kautta. Omaa vapaa-aikaa on mahdollista täyttää asioiden konkreettisella tekemisellä. (Yeung 2005, 116–117.)

Pessin ja Oravasaaren (2010, 145) tekemän tutkimuksen mukaan suomalaiset lähtevät vapaaehtoistoimintaan mukaan auttamisen halusta, oman kokemuksen tai vertaistuen vuoksi sekä oman elämän murroksen takia. Tutkimuksen tulokset yhtenevät myös aikaisempien tutkimuksien kanssa, joissa tärkeimmäksi motivaation lähteeksi on noussut auttamisen halu (Pessi & Oravasaari 2010, 141).

Naisista ja miehistä noin kolmannekselle pohdinnallisuus, uuden etsintä ja läheisyys ovat tärkeitä. Toiminnallisuus ja jatkuvuus ovat miehille tärkeämpiä kuin naisille. Naisilla korostuvat saaminen ja antaminen tärkeinä motivaation ulottuvuuksina. (Pessi & Oravasaari 2010, 158.) Samoja tuloksia on tullut myös Yeungin (2002) aikaisemmasta tutkimuksesta, jonka mukaan naisilla vapaaehtoistoiminnan motiiveissa korostuvat auttamishalu, uuden oppiminen ja uusiin ihmisiin tutustuminen. Miehiä vapaaehtoistointaan mukaan tuovat ystävät, halu olla vapaa-ajalla hyödyksi muille sekä tunne kansalaisvelvollisuudesta. (ks. Pessi & Oravasaari 158.)

5.3 Nuorten vapaaehtoistointa

Vuoden 2012 nuorisobarometrissä yhtenä teemana oli vapaaehtoistointa, koska vuonna 2011 vietettiin EU:n vapaaehtoistointin teemavuotta. Nuorisobarometrissä tarkasteltiin, mikä merkitys vapaaehtoisuudella on 15–29-vuotiaille. Tarkastelun kohteina olivat myös vapaaehtoistointa nuorten näkökulmasta sekä nuorten motiivit ja esteet osallistua toimintaan. (Myllyniemi 2012 10.) Nuoret mieltävät vapaaehtoistointin auttamisena ja hyväntekeväisyytenä, joiden kohteina ovat vähäosaiset, köyhät ja vanhukset. Vapaaehtoistointia järjestävistä tahoista useimmiten mainittiin Suomen Punainen Risti ja kirkko. Nuoret toivat esille myös vapaaehtoistointin sosiaalista ulottuvuutta talkoina, yhdessä tekemisenä ja yhteishenkenä. Nuorten mielestä vapaaehtoistointa on omaehtoista toimintaa, johon kukaan ei pakota osallistumaan. (Myllyniemi 2012, 176.)

Barometrin tuloksia verrattiin Yeungin Vapaaehtoistointa osana kansalaisyhteiskuntaa -tutkimuksen tuloksiin vuodelta 2002, mikä mahdollisti kymmenen vuoden aikana tapahtuneen muutoksen seuraamisen. (Myllyniemi 2012, 18.) Näitä tuloksia vertaamalla on mahdollista huomata, että nuorten kiinnostus vapaaehtoistointaan on noussut lähes viisi prosenttiyksikköä. Erityisesti yli 20-vuotiaat ovat entistä aktiivisempia vapaaehtoisuuden toimijoita, kun taas alle 20-vuotiaissa on tapahtunut laskua. (Myllyniemi 2012, 18.) Pessin ja Oravasaa- ren (2010, 171) tutkimuksen mukaan vapaaehtoistointin ulkopuolella olevis-

ta nuorista (15–24-vuotiaista) jopa 60 % on kiinnostunut lähtemään mukaan, jos heitä pyydettäisiin. Nuorten yleisin syy olla osallistumatta vapaaehtoistoimintaan oli nuorisobarometrin mukaan ajanpuute. Osalle syynä oli, että heitä ei ole kutsuttu toimintaan mukaan. Vain harvalle syynä oli saamattomuus lähteä mukaan. (Myllyniemi 2012, 175.)

Nuorten ei oleteta olevan kiinnostuneita vapaaehtoistoiminnan auttamisesta, mutta Pessin ja Oravasaaren (2010, 159) mukaan nuorille aikuisille (20–29-vuotiaille) auttaminen on vapaaehtoistoiminnan keskeisin motivaatio. Nuorisobarometrin 2012 mukaan auttaminen on myös nuorille (15–29-vuotiaille) tärkein motiivi lähteä mukaan vapaaehtoistoimintaan, mikä on tullut esille myös kansainvälisissä tutkimuksissa. (Kuusisto & Pessi 2012, 173, 176). Ehkä monet mahdollisista nuorista vapaaehtoisista jäävät vapaaehtoistoiminnan ulkopuolella juuri siksi, että heille ei tarjota auttamismahdollisuuksia. (Pessi & Oravasaari 2010, 159.)

Auttamisen rinnalla nuorille aikuisille (20–29-vuotiaille) on tärkeää samaan aikaan vapaaehtoistoiminnan toiminnallisuus ja pohdinnallisuus (Pessi & Oravasaari 2010, 159). Nuorille (15–29-vuotiaille) vapaaehtoistoiminnassa tärkeitä ovat kaverit ja yhteishenki. Mahdollisuus tutustua uusiin ihmisiin innostaa nuoria vapaaehtoisiksi. Vapaaehtoistoiminnassa nuorten on mahdollista ottaa etäisyyttä arkielämään ja tehdä jotain, mitä muut lähipiirissä eivät tee. Nuorille vapaaehtoisuudessa olennaista on sen pakottomuus ja joustavuus, jolloin voi toimia vapaaehtoisena silloin, kun se itselle sopii. Nuoret hakevat vapaaehtoistoiminnasta elämäkokemuksen lisäksi myös hyötyä opiskeluihin tai työhön. (Myllyniemi 2012, 173–174.)

Pessi ja Oravasaari (2010, 172) esittävät muutamia eri tutkimuksista kumpuavia huomioita nuorten vapaaehtoistoiminnan toteuttamiseen. Heidän mukaansa nuoret eivät halua sitoutua pitkäksi aikaa mihinkään toimintaan, minkä vuoksi tärkeää on projektimainen toiminta, joka innostaa kokeilemaan uusia asioita. Nuorille tärkeää on, että toimintaan on helppo lähteä mukaan. Nuorten vapaaehtoistoimintaa ei kannata suunnitella etukäteen liian tarkkaan, sillä nuoret haluavat itse olla mukana päätöksenteossa ja ottaa vastuuta toiminnasta. Hyvä on

huomata, että nuoria kiinnostavat erilaiset asiat, yksi kaipaa toiminnallista, toinen itsenäistä työtä ja kolmas yhteisöllistä hauskanpitoa. Nuoria rekrytoidessa on hyvä muistaa, että iso osa vapaaehtoistoiminnan ulkopuolella olevista nuorista haluaisi lähteä toimintaan mukaan. Markkinoinnin on kiinnitettävä nuorten huomio ja oltava hyvin aktiivista.

5.4 Vapaaehtoistoiminta kirkossa

Vapaaehtoinen auttaminen kuuluu oleellisesti seurakuntien ja kirkon toimintaan. Se on osa kristillistä elämäntapaa, lähimmäisvastuuta. Evankelis-luterilaisen kirkon vapaaehtoistyö on vuosien aikana kasvanut voimakkaasti, sillä se kiinnostaa ihmisiä. (Yeung 1999, 9,11.) Seurakunnissa eniten vapaaehtoisina toimivat aikuiset ja seniorit. Kaikkein vähiten mukana on varhaisnuoria ja lapsia. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.c, 13.) Kirkossa on herätty yhä enemmän huomioimaan vapaaehtoistoimintaa ja vuosina 2009–2012 kirkossa oli käynnissä Vapaaehtoistoiminnan kehittämishanke (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.c, 1). Kehittämishanke toteutti osaltaan Meidän kirkko 2015 -strategiaa. Strategian mukaan seurakuntalaiset tarvitsevat enemmän mahdollisuuksia toimimiseen ja vastuun kantamiseen. Mahdollisuudet ovat tällä hetkellä liian rajatut. Strategian mukaan seurakunnissa pitäisi lisätä vapaaehtoistoimintaa työntekijäkeskeisen toiminnan sijaan. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.c, 3.)

Vapaaehtoistoiminnan kehittämishankkeen alkuvaiheessa määriteltiin kirkon vapaaehtoistoiminta toiminnaksi, jossa ”seurakuntalaiset antavat lahjaksi aikaansa ja osaamistaan yhteiseksi hyväksi.” Kirkossa vapaaehtoistoiminta ja vapaaehtoisuus eivät aina ole hyviä käsitteitä kuvaamaan kaikkea, mitä seurakuntalainen voi seurakunnassa tehdä ja missä toimia. Käsite on kuitenkin muualla yhteiskunnassa vakiintunut, minkä vuoksi sitä käytetään myös kirkossa. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.c, 7–8.)

Seurakuntien vapaaehtoistoiminnassa on monenlaisia tehtäviä ja keskenään hyvinkin erilaisia toimintamuotoja. Diakoniatyössä tehdään usein auttamiseen ja

palveluun perustuvaa vapaaehtoistoimintaa. Siinä vapaaehtoisia pyydetään valmiiksi määriteltyihin tehtäviin, joihin voi kuulua koulutusta tai perehdyttämistä. Seurakunnan vapaaehtoistoiminnassa voi syntyä myös omia pieniä vapaaehtoistoimijoiden ryhmiä, joiden toimintaa voi verrata kansalaisaktiivisuuteen tai jopa aktivismiin. Esimerkiksi seurakunnissa perustetut Kirkon Ulkomaanavun Changemaker-ryhmät ovat hyvä esimerkki tällaisesta toiminnasta, joka pohjautuu ihmisten arvomaailmaan. Seurakunnassa toteutetaan myös itseä tai toisia hyödyttävää harrastustoimintaa, joka lähtee osallistujan omasta mielenkiinnosta. Tällaisessa toiminnassa motiivina voi olla uuden taidon oppiminen. Seurakuntien harrastustoiminnasta hyvä esimerkki on erilaiset kuorot, joiden jäsenet käyttävät omia lahjojaan muiden hyväksi esimerkiksi jumalanpalveluksissa. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.c, 8–9.)

Seurakunnassa vapaaehtoistoiminta toteuttaa kirkon perustehtävää ja auttaa tavoitteiden saavuttamisessa. Korkealle asetettujen tavoitteiden saavuttaminen vaatii työresursseja, joihin työntekijät eivät riitä, jolloin tarvitaan vapaaehtoisia. Vapaaehtoistoiminnalla on aina myös merkitys sitä tekeväälle. Kirkon vapaaehtoistoiminta tukee ihmisen hengellistä hyvinvointia. Se voi jopa palauttaa osan ihmisarvosta yhteiskunnassa syrjäytyneille. Seurakunnassa toteutettava vapaaehtoistoiminta rakentaa seurakuntaa yhteisöllisemmäksi. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.c, 37.)

Vapaaehtoistoiminnan kehittämishankkeen yhteydessä toteutettiin kyselyt seurakuntien työntekijöille ja vapaaehtoisille. Työntekijöille suunnatun kyselyn mukaan seurakunnan työntekijät kokevat vapaaehtoistoiminnan tärkeänä. Seurakuntalaisten osallistumien kuuluu seurakunnan perusolemuksen, ja vapaaehtoistoiminta luo yhteisöllisyyttä ja voi olla kutsumassa uusia ihmisiä mukaan seurakunnan toimintaan. Vapaaehtoistoiminnan koettiin myös kasvattavan ihmistä ja antavan elämään merkityksen. Työntekijät näkivät tärkeänä, että vapaaehtoistoimintaan on helppo tulla mukaan ja työntekijä on tarvittaessa tuke-
massa. Vapaaehtoistoiminnan haasteina työntekijät näkivät vapaaehtoisten innostamisen ja rekrytoimisen. Työntekijät kokivat, että myös työyhteisön asenne ja työalojen väliset rajat tuovat haastetta. Ongelmakohtia nostettiin kuitenkin onnistumisia vähemmän esille. Monissa seurakunnissa vapaaehtoisten voimin

oli järjestetty myyjäisiä ja kahvituksia sekä isompiakin yleisötilaisuuksia. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.c, 13–15.)

Seurakunnan vapaaehtoisten mielestä toiminta vahvistaa yhteisöllisyyden tunnetta. Vapaaehtoiset kokivat saavansa arvostusta ja luottamusta seurakunnan työntekijöiltä. Vapaaehtoiset kuvasivat toiminnan ilmapiiriä kannustavaksi ja rennoksi. Vapaaehtoisuus tuo hyvän mielen osallistujille ja voi myös kasvattaa henkisesti ja hengellisesti. Vapaaehtoisuudesta koettiin myös saavan taitoja, joista on hyötyä arkielämässä. Osa vastaajista haluaisi käyttää ammattitaitojaan myös vapaaehtoistoiminnassa ja koki, että tarjolla ei ole tarpeeksi haastavia tehtäviä. Vastaajat pitivät vapaaehtoistoimintaa olennaisena työmuotona seurakunnassa ja näkivät, että vapaaehtoiset täydentävät palkattujen työntekijöiden työtä, eivätkä korvaa sitä kokonaan. Vapaaehtoisuuden nähtiin monipuolistavan seurakunnan toimintaa ja arveltiin, että vapaaehtoisia voisi olla enemmänkin, jos toiminnasta tiedotettaisiin paremmin. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.c, 16–18.)

Nuorisotyön vapaaehtoistyömahdollisuudet ovat helposti urautuneet isos- ja kerhonohjaajatoimintaan (Sirpa Syrjä-Turpeinen, henkilökohtainen tiedonanto 10.10.2013). Kirkon haasteena on tarjota nuorelle paikka seurakunnassa isoskoulutuksen sijasta ja sen jälkeen (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.c 38). Vapaaehtoistoiminnan kehittämishankkeen kyselyn tulosten mukaan nuorien vapaaehtoistoiminnassa tärkeimpiä muotoja ovat juuri isos- ja kerhotoiminta, sekä leiri-, partio- ja bänditoiminta (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.c, 15). Samaan aikaan esimerkiksi diakoniatyössä etsitään vapaaehtoisia esimerkiksi ilahduttamaan vanhuksia. Tätä mahdollisuutta harvoin ehdotetaan nuorille. Siksi tarvitaankin nuorisotyöhön uusia mahdollisuuksia nuorille olla mukana vapaaehtoistyössä. Vapaaehtoistoiminnan kehittämishankkeessa esimerkkinä diakoniatyön ja nuorisotyön yhdistämisestä on nuorten diakoninen palveluryhmä (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.c, 15). Kuitenkin tällaisessa työmuotojen yhdistämisessä ollaan hyvin alkuvaiheessa. Yksittäisiä tempauksia tai tapahtumia järjestetään eri seurakunnissa. Pidempää ja jatkuvampaa yhteistyömuotoa ei ole vielä löydetty. (Sirpa Syrjä-Turpeinen, henkilökohtainen tiedonanto 10.10.2013.)

Kirkossa toimii Suurella sydämellä -verkkopalvelu, jonka toiminta-ajatuksena on auttaa ja palvella toisia ihmisiä. Palvelua ylläpitävät seurakunnat ympäri Suomea yhteistyökumppaneineen. (Suurella sydämellä i.a.a.) Suurella sydämellä -palvelun kautta seurakunnat voivat tarjota erilaisia vapaaehtoistyöpaikkoja, joihin on helppo ilmoittautua vapaaehtoiseksi Internet-sivujen kautta. Verkkopalvelussa on mukana jo 32 seurakuntaa ja uusia on tulossa. (Suurella sydämellä i.a.b.)

Seurakunnissa tehdään töitä, että vapaaehtoistoiminnasta tulisi koko seurakunnan yhteinen asia, eikä toimintaa tehtäisi joka työalalla erikseen. Seurakuntien haasteita vapaaehtoistoiminnassa on uusien ihmisten rekrytoiminen, vapaaehtoisten ikärakenteen nuorentaminen sekä toiminnan avoimuus. Kirkossa suunta on työntekijäkeskeisestä toiminnasta seurakuntayhteisöön, joka todella olisi seurakuntalaisten kirkko. (Suomen ev. lut. kirkko i.a.c, 29–30.)

Vapaaehtoistoiminnan kehittämishankkeessa toivotaan, että tulevaisuudessa seurakunnissa on yhä enemmän aikaa ja tilaa seurakuntalaisten toimimiselle. Vapaaehtoihin täytyy luottaa, jotta toiminnalla saadaan tuloksia aikaan. Vapaaehtoisuuden halutaan olevan esillä myös päätöksenteossa ja toiminnan suunnittelussa. Tärkeää olisi madaltaa rajoja sekä työalojen että seurakuntien välillä. Vapaaehtoistoiminta on koko kirkon yhteinen asia, ja tapoja ja käytäntöjä on tärkeä jakaa toisille. Kirkon on oltava avoin ja vastaanottava niin, että toiminnasta ulkopuolella olevien on mahdollista päästä mukaan. On myös muistettava, että toiminnalla ei mitata ihmisen arvoa. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.c, 51.)

5.5 Vapaaehtoistoiminnan suhde osallisuuteen

Vaikka osallisuus ei vaadikaan aktiivista toimimista, ovat vapaaehtoistoiminta ja osallisuus vahvasti yhteydessä toisiinsa. Monella tunne osallisuudesta syntyy juuri tekemisen kautta, esimerkiksi vapaaehtoistoiminnasta. Eri vapaaehtoistoiminnan muodot yhdistävät samoista asioista kiinnostuneet ihmiset. Samanhenkiset ihmiset ryhmittyvät omaksi vapaaehtoistoiminnan ryhmäksi, jonka sisällä

on voimakas yhteenkuuluvuuden tunne ja yhteisöllisyys. Sama kiinnostuksen kohde toimii vapaaehtoisten välillä yhdistävänä tekijänä eri-ikäistenkin välillä. (Sirpa Syrjä-Turpeinen, henkilökohtainen tiedonanto 10.10.2013.)

Tarve kiinnittää ihmisen. Ihmiselle on ominaista kysyä ”mihin minua tarvitaan täällä?”. Nähdessään työnsä jäljen ja tarpeellisuutensa ihminen tuntee merkittäväksi olla siellä, missä on, tekemässä sitä, mitä tekee. (Sirpa Syrjä-Turpeinen, henkilökohtainen tiedonanto 10.10.2013.) Esimerkki tarpeellisuuden kiinnittävästä vaikutuksesta on se, kuinka isostoiminta vahvistaa nuoren suhdetta seurakuntaan ja uskoon (Niemelä 2007, 168).

Vapaaehtoistoimintaa voidaan järjestää myös vapaaehtoisten itsensä ja heidän osallisuutensa vuoksi. Merkittävää ei välttämättä ole heidän seurakunnalle tuottama hyöty vaan vapaaehtoisen ja kirkon suhteen vahvistuminen. Voi olla positiivista jopa onnistua luomaan ihmisille mielikuva heidän hyödyllisyydestään vaikkei heistä todellisuudessa konkreettista apua olisikaan. Tällöin vapaaehtoinen saa kuitenkin auttamisen kokemuksen ja hyvän olon. (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 133.)

6 TAPAHTUMAN JÄRJESTÄMINEN

Tapahtuma järjestetään ihmisille. Kaikki tapahtuman osat tähtäävät ihmiseen vaikuttamiseen. Jokainen tapahtuma on erilainen, vaikka se näennäisesti olisi-kin samanlainen. Tapahtuman tunnelma nimittäin muodostuu ihmisten kohtaamisista. (Vallo & Häyrynen 2012, 241.) Onnistuneessa tapahtumassa ajatus ja tunne ovat kohdallaan (Vallo & Häyrynen 2012, 259). Tapahtuman järjestämiseen on olemassa paljonkin ohjeita, joiden tehtävänä on tehdä tapahtuman järjestämisestä helpompaa.

Vallon ja Häyrysen (2012, 101–105) mukaan tapahtuman järjestämisen alussa on hyvä miettiä kuutta olennaista kysymystä. Nämä kysymykset jakautuvat kolmeen strategiseen ja kolmeen operatiiviseen kysymykseen. Strategisten kysymysten vastauksista muotoutuu tapahtuman idea, jonka ympärille rakentuu koko tapahtuma. Ne eivät vielä koske varsinaista tapahtuman toteuttamista, vaan enemmänkin kartoittavat syitä lähteä toteuttamaan tapahtumaa. Nämä kolme kysymystä ovat: miksi, kenelle ja mitä? Operatiiviset kysymykset liittyvät konkreettisemmin tapahtuman toteuttamiseen ja muodostavat tapahtumalle teeman, jonka osallistujat näkevät tapahtuman ideaa selvemmin tapahtumaan osallistuessaan. Nämä kolme kysymystä ovat: miten, millainen ja kuka? Teeman ja idean on oltava tasapainossa. Jos jokin osa-alue on toista painottuneempi, osallistujat huomaavat sen tapahtuman ilmapiirissä, ja usein se jää ihmisille päällimmäisenä tapahtumasta mieleen.

6.1 Tavoite ja kohdeyleisö

Tapahtumalla on aina tavoite. Monesti tapahtumia järjestetään vain, koska niitä on aina järjestetty. Onkin hyvä miettiä, mitä tapahtumalla halutaan saavuttaa. (Vallo & Häyrynen 2012, 109–113.) Seurakunnissa nuorten tapahtumien tavoitteina voi olla esimerkiksi rippikoululaisten tervetulleeksi toivottaminen, tavallisen viikko-ohjelman piristäminen, kesän rippikoulu-isosten kiittäminen, rippikoulujen

jatko-ohjelma ja kutsu seurakunnan toimintaan, seurakunnan ulkopuolisten nuorten tavoittaminen tai evankeliumin levittäminen.

Miten tapahtuma onnistuu tavoitteessaan, riippuu monesta asiasta. Tapahtuman eri osien on palveltava tapahtumalle asetettua tavoitetta mahdollisimman hyvin. (Vallo & Häyrinen 2012, 115.) Esimerkiksi, jos tavoitteena on tavoittaa nuoria seurakunnan ulkopuolelta, tapahtumaa ei välttämättä kannata järjestää seurakunnan tiloissa, sillä sinne voi olla iso kynnys tulla.

Tapahtumalla on aina kohdeyleisönsä. On hyvä muistaa, ettei tapahtumaa tehdä järjestäjiä varten, vaan siihen osallistuvia varten. Tapahtumaa järjestäessä on mietittävä, kenelle tapahtuma on suunnattu ja sen jälkeen, mistä kohdeyleisö on kiinnostunut. Kuitenkin tosiasia on, että kaikkia ei voi miellyttää. Tapahtuman järjestäjän tehtäväksi jääkin miettiä, minkälaista tapahtumaa valtaosa kohdeyleisöstä kaipaa. (Vallo & Häyrinen 2012, 122.)

Kohdeyleisö ja tapahtuman tavoite kertovat jo suuntaviivat siihen, mitä järjestetään. Ohjelma ja esiintyjät kannattaa miettiä kohdeyleisölle ja tapahtuman tavoitteelle sopiviksi. (Vallo & Häyrinen 2012, 122.) Puolen tunnin opetus Vanhasta testamentista voi vieraannuttaa seurakuntaan kuulumattoman yhä kauemmas, kun taas samanikäiseltä nuorelta muutama lause siitä, miksi hän viihtyy seurakunnassa, voi saada kiinnostumaan seurakunnan toiminnasta ja kristinuskosta. Ulkopuolisen esiintyjän valinta on mietittävä tarkkaan, sillä esiintyjävalinnan on tuettava tapahtumaa ilman, että se tuntuu muusta ohjelmasta irralliselta. (Vallo & Häyrinen 2012, 204). Tärkeää on myös kertoa esiintyjälle, minkälainen tapahtuma on kyseessä ja mikä on hänen roolinsa (Vallo & Häyrinen 2012, 205).

6.2 Tapahtuman luonne

Mitä järjestetään, milloin ja missä, ovat kysymyksiä, jotka kartoittavat tapahtuman luonnetta. On mietittävä, minkälainen tapahtuma palvelee parhaiten tapahtuman tavoitetta ja sopii kohdeyleisölle. Onko tarkoitus järjestää tapahtuma,

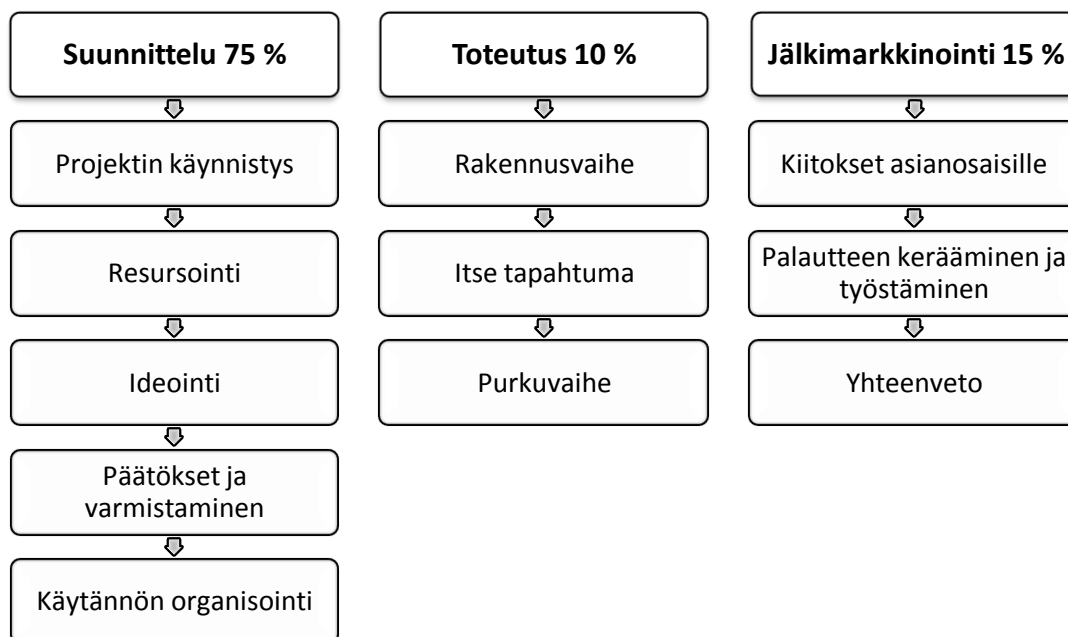
joka on kokonaan asiapitoinen vai onko tarkoituksena viihdyttää ihmisiä? Pää-töksen tekemiseen vaikuttaa hyvin paljon se, millainen budjetti tapahtumalle on annettu. (Vallo & Häyrinen 2012, 139.) Budjettia tehdessä on hyvä olla jo jokin käsitys, mitä kaikki tulee suunnilleen maksamaan. Tapahtuman menoja voidaan myös kattaa pääsylipputuloilla, jos halutaan myydä pääsylippuja tai maksullisia käsiohjelmia. Tapahtumalle on mahdollista myös löytää sponsoreita.

Tapahtumapaikka on tärkeä osa tapahtumaa. Sen täytyy sopia tapahtuman luonteeseen ja olla kohdeyleisölle sopiva. Huomioitavia asioita ovat tilan koko ja sijainti, koristelumahdollisuudet sekä parkkipaikkojen riittävyys. Tapahtuman järjestäjän on otettava huomioon kaikki osallistujat, ja siksi on mietittävä myös esteettömät kulkuväylät tapahtumapaikalle. Tapahtuman järjestäjän on tärkeä ottaa selvää tapahtumapaikan teknisistä valmiuksista: onko paikassa omat äänentoistolaitteet ja valot? Jos äänentoisto ja valot tuodaan tilaan muualta, onko paikassa sopivat pistokkeet laitteille? (Vallo & Häyrinen 2012, 140–141.)

Tapahtuman ajankohtaa ja kestoa on syytä miettiä tarkkaan, sillä se vaikuttaa osallistujamäärään. On hyvä miettiä, mikä viikonpäivä ja vuodenaika sopivat tapahtumalle parhaiten. On myös hyvä varmistaa, ettei tapahtumaa järjestetä päällekkäin toisen lähialueen tapahtuman kanssa samalle kohdeyleisölle. (Vallo & Häyrinen 2012, 145–146.) Kestossa on hyvä huomioida tapahtuman sisältö. Mitä kaikkea on hyvä sisällyttää, vai onko jokin turhaa? On kuitenkin hyvä rakentaa sujuva kokonaisuus aloituksineen ja lopetuksineen, että tapahtuma ei tuntuisi jäävän tyngäksi. (Vallo & Häyrinen 2012, 146–147.)

6.3 Tapahtuman järjestämisen prosessi

Osallistujat näkevät tapahtumasta vain pienen osan, sillä ennen heidän näkemäänsä tapahtumaa on tehty paljon työtä, joka mahdollistaa tapahtuman onnistumisen (Iiskola-Kesonen 2004, 11). Tapahtuman järjestäminen on kolmivaiheinen prosessi, johon kuuluvat toisiaan seuraavat suunnittelu-, toteutus- ja jälkimarkkinointivaihe. Suunnitteluvaihe on näistä ajallisesti pisin, kun taas varsinaisen toteutusvaihe on lyhin. (Vallo & Häyrinen 2012, 157.)

KUVIO 3. Tapahtuman järjestämisen prosessi (Vallo & Häyrinen 2012, 157)

Perinteinen sananlasku ”hyvin suunniteltu on puoliksi tehty” pitää tapahtuman järjestämisessä paikkansa. Suunnittelu on tärkeä aloittaa tarpeeksi ajoissa ja siihen on hyvä ottaa mukaan mahdollisimman monia, jotta saadaan erilaisia ideoita ja ajatuksia. Nuorille tapahtumaa tehdessä on hyvä, että myös suunnittelussa on nuoria mukana. Silloin tapahtumasta tulee nuorten näköinen. (Vallo & Häyrinen 2012, 158–159.) Hyvä suunnittelu takaa sujuvamman tapahtuman. Kun jokin ei mene suunnitelmien mukaan, on muistettava, että osallistujat eivät tiedä suunnitelmaa. (Vallo & Häyrinen 2012, 162.)

Toteuttamisvaiheessa rakentaminen vie kaikkein eniten aikaa. Rakennusvaiheessa tapahtumapaikka laitetaan sellaiseen kuntoon, että osallistujat voivat sinne tulla. Tämä tarkoittaa muun muassa tuolien laittoa, lavan kokoamista, äänentoistosta ja valoista huolehtimista sekä koristelua. Se kattaa kaiken sen konkreettisen tekemisen, mikä tapahtuu ennen tapahtuman alkamista. Kun tapahtuma alkaa, ei voi paljoa enää tehdä. Tapahtuman järjestäjän tehtävänä on silloin vain katsoa sivusta ja toivoa, että kaikki tarvittava on tehty. Tapahtuman loputtua puretaan pois kaikki, mikä rakennusvaiheessa on rakennettu. Purkuvaihe on rakentamista paljon nopeampi ja tehokkaampi. (Vallo & Häyrinen 2012, 164.)

Mitä paremmin tapahtuma on aikataulutettu, sen sujuvammin se toteutuu (Vallo & Häyrinen 2012, 162). Puheiden, esiintymisten ja taukojen paikat ja pituudet ovat jo etukäteen päätetty. Perusohjeena voi pitää, että yhtenäinen ohjelma- osuus voi kestää puolestatoista tunnista kahteen tuntiin. Sen jälkeen osallistujat kaipaavat jo taukoa. Tapahtuma kulkee suunnitellun aikataulun mukaisesti ja tapahtuman järjestäjä päättää mahdollisista aikataulumuutoksista kuten ohjelman aloituksen aikaistamisesta tai ohjelmanumeroiden järjestyksen muuttamisesta. Tapahtuman järjestäjän onkin tärkeää olla tarkkana koko tapahtuman ajan ja valmiina tekemään päätöksiä. (Vallo & Häyrinen 2012, 166.) Musiikkita- pahtumassa aikataulua määrittelee esiintyjien määrä ja heidän esiintymisiensä pituus (Vallo & Häyrinen 2012, 167).

Hyvän tapahtuman tunnusmerkkejä ovat vahva aloitus ja selkeä lopetus (Vallo & Häyrinen 2012, 166). Tapahtuma lähtee hyvän aloituksen jälkeen selkeästi käyntiin. Aloituspuheenvuorossa on hyvä toivottaa vieraat tervetulleiksi, kertoa vähän tapahtuman taustasta ja järjestäjistä, käydä ohjelma lyhyesti läpi ja ker- toa mahdollisista tauoista. Tärkeää on myös kertoa käytännönasioista: en- siavusta, tupakoinnista, saniteettitiloista ja mahdollisesta muusta oheistoimin- nasta ja -materiaalista. Hyvän alun lisäksi on tärkeä huolehtia tapahtuman lope- tuksesta, ettei se jää ilmaisematta. Osallistujia on hyvä lopuksi kiittää ja toivot- taa heille hyvää kotimatkaa, niin ihmiset ymmärtävät, että nyt voi lähteä. Arvioitu päättymisaika on hyvä olla alusta lähtien osallistujien tiedossa. (Vallo & Häyri- nen 2012, 216–217.)

Jälkimarkkinointivaiheessa on tärkeää muistaa kiittää kaikkia tapahtumaa teh- neitä ihmisiä. Tapahtumassa toimii monia ihmisiä, jotka mahdollistavat tapah- tuman onnistumisen. (Vallo & Häyrinen 2012, 181.) Tapahtuman jälkeen olen- naista on myös kerätä ja käsitellä palaute tapahtumasta. Palautteen voi kerätä kirjallisesti paikan päällä tai myöhemmin sähköpostitse tai vaikka Internet- sivuilla. Myös tapahtumaa tehneiden ihmisten palaute on tärkeää. Palautteesta voi oppia aina jotain seuraavaa kertaa varten. Palaute on tärkeää etenkin, jos tapahtumasta on tarkoitus tehdä toistuva. (Vallo & Häyrinen 2012, 184–186.) Tapahtuman jälkeen on myös hyvä pitää järjestäjäryhmän kesken palaveri, jos-

sa käydään läpi saatua palautetta. Palaverissa on olennaista arvioida, miten tapahtuma onnistui tavoitteessaan. (Vallo & Häyrinen 2012, 188.)

6.4 Luvat

Tapahtuman järjestäjän on huolehdittava, että kaikki tarvittavat luvat on hankittu ja ilmoitukset tehty. Kokoontumislaki ohjaa yleisötilaisuuden järjestämistä säädöksillä. Laissa yleisötilaisuudella tarkoitetaan tilaisuuksia, jotka ovat yleisölle avoimia, mutta jotka eivät täytä yleisen kokouksen kriteereitä. Myös kutsutilaisuudet ovat lain mukaan yleisötilaisuuksia, ellei ole syitä, joiden perusteella tapahtuma voidaan luokitella yksityiseksi. Lain mukaan yleisötilaisuuden järjestäjänä voi toimia kuka tahansa täysivaltainen henkilö, yhteisö ja säätiö. Järjestäjän on huolehdittava tapahtumapaikan omistajan tai haltijan lupa sen käyttöön. (Kokoontumislaki 1999.)

Kokoontumislaki määrää, että tapahtumapaikkakunnan poliisille on tehtävä kirjallinen ilmoitus yleisötilaisuuden järjestämisestä vähintään viisi vuorokautta ennen kuin tapahtuma alkaa (Kokoontumislaki 1999). Poliisiin on hyvä olla ajoissa yhteydessä, etenkin isoa tapahtumaa järjestäessä. Täytetty ilmoitus on oltava mukana poliisille mennessä, mutta sen lisäksi poliisi voi tarpeelliseksi nähdessään vaatia muita selvityksiä. Ilmoitusta poliisille ei tarvitse tehdä, jos tapahtuma on niin pieni, ettei se edellytä järjestys- tai turvallisuustoimia, ei aiheuta haittaa sivullisille tai ympäristölle eikä vaadi erityisiä liikennejärjestelyjä. (Poliisi i.a.b.) Poliisille tehtävässä ilmoituksessa tulee ilmetä tilaisuuden järjestäjä ja tarkoitus, tapahtumapaikka ja -ajankohta, järjestyksenvalvojat sekä mahdolliset käytettävät rakennelmat. Näiden lisäksi on nimettävä yhteydenottoa varten yhteyshenkilö. (Kokoontumislaki 1999.)

Poliisille tehtävän ilmoituksen liitteessä on ilmentävä tilaisuuden järjestyksenvalvojat. Yleisötilaisuuteen voidaan asettaa järjestyksenvalvojaksi henkilö, jolla on voimassa oleva poliisin hyväksyminen järjestyksenvalvojaksi, eli voimassa oleva järjestyksenvalvojakortti. Poliisi voi myös hyväksyä tilapäisiä järjestyksenvalvojia yksittäiseen tilaisuuteen. (Poliisi i.a.a.)

Poliisilla on kokoontumislain mukaan oikeus kieltää järjestämästä yleisötilaisuutta, jos toimenpiteet eivät ole riittäviä, tilaisuus on lainvastainen, järjestys- ja turvallisuustoimet eivät ole riittävät tai siitä voi olla haittaa terveydelle, sivullisille tai ympäristölle. (Kokoontumislaki 1999.)

Pelastuslaki määrää, että yleisötilaisuuksiin ja muihin tapahtumiin, joissa on suuri osallistujamäärä tai merkittävä henkilö- tai paloturvallisuusriski, on tehtävä pelastussuunnitelma (Pelastuslaki 2011). Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta (2011) antaa tarkemmat kriteerit yleisötilaisuudelle, johon pelastussuunnitelma on tehtävä. Tällaisia ovat yleisötilaisuudet tai tapahtumat, jossa arvioidaan olevan 200 henkilöä samanaikaisesti, käytetään avotulta tai iletulitteita, poistumisreitit ovat tavallisuudesta poikkeavat tai tapahtuma muuten aiheuttaa vaaraa ihmisille (Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta 2011). Pelastussuunnitelmassa arvioidaan mahdolliset vaarat ja riskit ja kerrotaan niiden perusteella tehtävät turvallisuusjärjestelyt. Tämä pelastussuunnitelma on toimitettava vähintään 14 vuorokautta ennen tilaisuutta alueen pelastusviranomaiselle. (Pelastuslaki 2011.)

Erityisesti ulkoilmatilaisuuksia koskee meluilmoitus ja jätehuoltosuunnitelma, jotka on tehtävä Ympäristönvalvonnalle vähintään 30 vuorokautta aikaisemmin. Samoin tapahtumapaikan ympäristössä asuvia on informoitava mahdollisista haitoista. (Poliisi i.a.b.) Jos tapahtumassa on kioski tai sen kaltainen myyntipiste, jossa myydään elintarvikkeita, on tehtävä ilmoitus elintarvikehuoneistosta tapahtumapaikkakunnan valvontaviranomaiselle (terveystarkastaja) vähintään neljä viikkoa ennen tapahtumaa (Elintarvikelaki 2006). Jos tapahtumassa voi aiheutua henkilö- tai omaisuusvahinkoa, järjestäjän on otettava vastuuvakuutus. Tarvittaessa poliisi voi vaatia selvitystä vastuuvakuutuksesta. (Poliisi i.a.b.) Vastuuvakuutus hankitaan vakuutusyhtiöstä.

Suomen lain määrittelemien lupien ja ilmoitusten lisäksi musiikkitapahtuman musiikkia varten on haettava lupa Teostolta. Teoston lupa on haettava ennen tapahtumaa ja sen laskutus- ja ohjelmatiedot on ilmoitettava tapahtumaa seuraavan kuun 15. päivään mennessä (Teosto i.a.a). Teostolta haettava lupa kattaa tapahtumassa esitettävän elävän musiikin sekä taustamusiikin käytön en-

nen tapahtuman alkua tai esimerkiksi sen väliajalla. Luvan hinta muodostuu pääsylipputuloista tai kuulijamäärästä. Mikäli tietoja ei ilmoiteta tapahtuman jälkeen, Teosto arvioi laskutuksen summan. (Teosto i.a.b.)

7 OPINNÄYTETYÖPROSESSI

Opinnäytetyöprosessimme jakautui kolmeen eri vaiheeseen: suunnitteluun, vapaaehtoistoiminnan kokeiluun sekä ohjevihon luomiseen. Jokaiseen vaiheeseen kuului ideointia, teoriaan tutustumista, opinnäytetyön työstämistä eteenpäin sekä arviointia. Nämä eri sisällöt toki painottuivat prosessin eri vaiheissa eri tavalla.

7.1 Ideasta alkuun

Ajatus opinnäytetyöstä lähti ensimmäisen opiskeluvuoden Tutkimus ja kehittäminen I -opintokokonaisuudesta, jossa Paulalle syntyi ajatus tapahtumapohjan tai ohjevihon luomisesta opinnäytetyönä. Kun kls.-yhtye aloitti Hyvyyden eteen -kampanjan marraskuussa 2011, Paula innostui kampanjasta ja suunnitteli toteuttavansa kampanjan mukaisen tapahtuman opinnäytetyönään. Yhtye lupautui olemaan mukana tapahtumassa, jos aikataulut sopivat yhteen.

Keväällä 2012 Senni tuli opinnäytetyöhön mukaan ja teimme yhdessä opinnäytetyön ideapaperin, jossa ajatuksena oli järjestää Hyvyyden eteen -kampanjan mukainen tapahtuma jossain seurakunnassa. Ideapaperin hyväksymisen jälkeen aloimme etsiä seurakuntaa ja yhteistyöstä sovimme alustavasti Tampereen Messukylän seurakunnan kanssa. Tästä näkökulmasta kirjoitimme opinnäytetyösuunnitelman, joka hyväksyttiin elokuussa 2012. Pian suunnitelman hyväksymisen jälkeen huomasimme, että seurakunnalla oli eri tavoitteet opinnäytetyölle kuin meillä.

Eri tavoitteiden vuoksi opinnäytetyömme näkökulma muuttui tapahtuman järjestämisestä tapahtumapohjan luomiseen ja työelämäntahoksemme tuli kls.-yhtye. Koska emme järjestäneet tapahtumaa, toteutimme vapaaehtoistempauksen nuorten kanssa saadaksemme palautetta, jonka pohjalta aloimme työstää ohjevihkoa. Tämän tempauksen toteuttamisen jälkeen esittelimme ensimmäisen kerran opinnäytetyön osan, joka keskittyi tempaukseen, sen palautteeseen sekä vapaaehtoistoiminnan teoriaan.

7.2 Vapaaehtoistempauksen testaus

Paula on työskennellyt koko opiskelujen ajan vapaaehtoisena apuopettajana Kansan Raamattuseuran nuorisotyössä. Kansan Raamattuseura (KRS) on Evankelis-luterilaisen kirkon sisällä toimiva palvelujärjestö, jonka tehtävänä on viedä evankeliumia ihmisille yhteistyössä seurakuntien kanssa. Kansan Raamattuseuran nuorisotiimi järjestää monipuolista toimintaa nuorille Helsingissä ja valtakunnallisesti (Kansan Raamattuseura i.a.a.) Helsingin toimintaan kuuluvat rippikoulujen jälkeinen kaksivuotinen isoskoulutus, vanhempien nuorten k-17-illat, IsomMaksi-raamattuopetusillat sekä viikoittaiset nuortenillat, Arskat (Kansan Raamattuseura i.a.b).

Opinnäytetyöprosessin alkuvaiheessa kysyimme Kansan Raamattuseuran nuorisotiimiltä mahdollisuutta toteuttaa heidän nuortensa kanssa vapaaehtoistoiminnan tempaus. Nuorisotiimi kiinnostui mahdollisuudesta saada nuorille toimintaa nuorteniltojen ja leirien lisäksi ilman, että se vie suuresti työntekijöiden aikaa. Paula suoritti keväällä 2013 Työyhteisöt ja kehittäminen -työharjoittelunsa Kansan Raamattuseuralla, joten päätimme yhdistää tempauksen harjoitteluun. Tempaus toteutettiin 13.4.2013 yhdessä Espoon palvelutalossa.

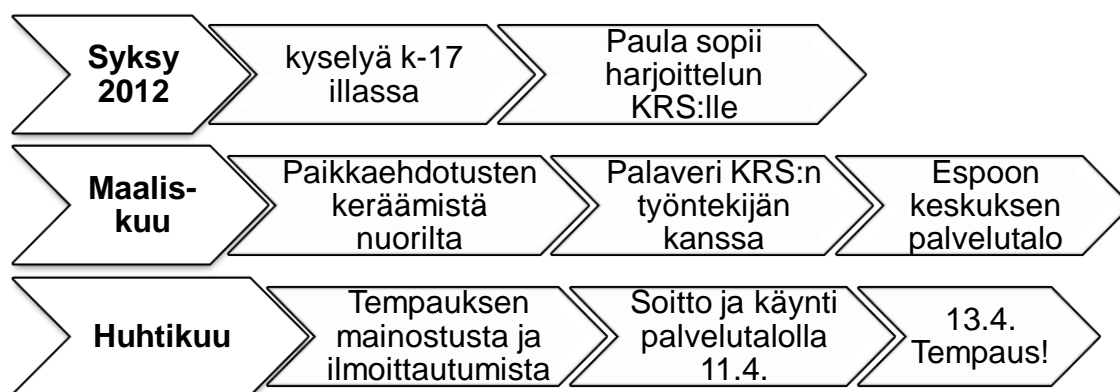
7.2.1 Toteutus

Kansan Raamattuseuran nuorisotyössä järjestetään iltoja yli 17-vuotiaille nuorille, jotka eivät enää käy isoskoulutusta. Tiedustelimme näissä illoissa syksyllä 2012 nuorten kiinnostusta tämänkaltaiseen tempaukseen. Nuorilta saamamme innostunut vastaanotto kannusti jatkamaan. Sovimme työnjaoksi, että Paula hoitaa tempauksen järjestelyt harjoittelun puitteissa osana siihen kuuluvia tehtäviä. Myös Senni olisi mukana osallistumassa, ja yhdessä arvioisimme tempausta sen jälkeen. Kansan Raamattuseuralta mukaan nimitettiin yksi nuorisotyöntekijä ja ehdotettiin huhtikuun puolen välin viikonloppua tempauksen ajankohdaksi. Loput järjestelyt olivat meidän vastuullamme.

Muun nuorten toiminnan yhteydessä tiedustelimme pieneltä nuorten ryhmältä ajatuksia ja ideoita paikoiksi ja aiheiksi, miten voisimme tempauksen toteuttaa. Ehdotetuista paikoista selkeästi suosituimmaksi nousi vanhainkoti ja vanhustyö, minkä perusteella aloimme etsiä sopivaa paikkaa. Meillä ei ollut valmiita yhteyksiä palvelutaloihin tai vanhainkoteihin pääkaupunkiseudulta, joten lähdimme etsimään sopivaa paikkaa sijainnin ja liikenneyhteyksien perusteella.

Rajattuumme mahdolliset paikat kahteen palvelutaloon, meille tuli ongelma. Meillä ei ollut vielä tiettyä nuorten ryhmää koossa, emmekä tietäisi sen kokoonpanoa paljoka ennen tempausta. Miten palvelutalo suhtautuisi tällaiseen epävarmuuteen? Entä siihen, että meillä on vain kaksi mahdollista päivämäärää? Emme kuitenkaan voineet vielä maaliskuun lopulla lähteä keräämään nuorten ryhmää, joka olisi valmis sitoutumaan lähtemään johonkin palvelutaloon tietyn viikonlopun lauantaina tai sunnuntaina. Tässä kohtaa päädyimme soittamaan toiseen palvelutaloista, jossa oli hyvin innostunut vastaanotto. Epämääräisyys ei haitannut vaan jo parin päivän sisällä päivämäärä ja kellonaika saatiin sovittua jo ensimmäisen palvelutalon kanssa.

Nuorille markkinoinnin aloitimme pääsiäisenä, kaksi viikkoa ennen tempausta. Aluksi tuntui, että kukaan ei ilmoittaudu varmaksi tulijaksi. Useat nuoret innostuivat asiasta, mutta eivät ilmoittautuneet. Kolme päivää ennen tempausta ilmoittautuneita oli viisi. Olimme kuitenkin valmiit lähtemään 2–15 nuoren kanssa, joten tempaus toteutuisi joka tapauksessa. Perjantaina nuorten illassa oli viimeinen mahdollisuus ilmoittautua seuraavan päivän tempaukseen ja nuoria ilmoittautui seitsemän lisää. Viime hetkellä tuli kaksi peruuntumista, joista toinen sairastumisen vuoksi. Lopulta lauantaina mukana oli 10 nuorta ja kolme aikuista.

KUVIO 4. Tempauksen järjestämisen prosessi

Suunnitellessamme tempausta mietimme pitkään, millaisen ohjelman suunnitella. Halusimme mahdollistaa sukupolvien välisen keskustelun ja lähentää nuoria ja vanhuksia. Ajatuksena oli painottaa tempausta kiireettömään vapaaseen oleskeluun. Kun Paula kävi palvelutalossa ennen tempausta, huomattiin, että heidän viikko-ohjelmassaan mainostettiin meidän järjestävän pelailua ja yhteislaulua. Tämä muuttikin vähän suunnitelmia.

Ohjelmaksi valitsimme lauluja ja pari tietovisaa/kilpailua, sillä palvelutalolla kerrottiin vanhusten pitävän laulamista ja peleistä. Käytimme palvelutalon laulumonisteita, joissa oli kaikille tuttuja lauluja, ja nuorisotiimin jäsen säesti laulut pianolla. Osa nuorista oli ohjaamassa tietovisoja/kilpailuja, ja muut nuoret olivat vanhusten seassa miettimässä ja vastailemassa yhdessä vanhusten kanssa. Ohjelmaa ei aikataulutettu tarkasti ja lopetimme vierailun noin puolentoista tunnin jälkeen, kun vanhuksia tultiin hakemaan lepäämään huoneisiin. Tämän jälkeen keräsimme nuorilta palautteen ja lähdimme yhdessä palvelutalosta pois.

7.2.2 Arviointi

Toteutimme tempauksen Paulan harjoittelutehtävänä, jossa tarkoituksena oli kehittää työyhteisöä tai sen tekemää työtä. Tämän takia palautetta kerätessämme kiinnitimme huomion nuoriin ja siihen, mitä tempaus on heille antanut. Tavoitteena oli selvittää, voisiko tempauksesta tulla osa Kansan Raamattuseuran nuorisotyötä. Keräsimme tämän vuoksi kirjallista palautetta nuorilta. Emme

vielä ymmärtäneet mieltä tempauksen merkitystä palvelutalon vanhuksille ja työntekijöille. Koska työyhteisönämme oli Kansan Raamattuseura eikä palvelutalo, emme keränneet vanhuksilta ja työntekijöiltä kirjallista palautetta. Tempauksen aikana ei myöskään ollut luontevaa hetkeä vanhusten ja työntekijöiden palautteen keräämiseen. Yksi työntekijä otti meidät vastaan ja kävi välillä tarkkailemassa, kuinka kauan ohjelmamme jatkuu. Muuten näimme työntekijöitä vain lopussa, kun he tulivat hakemaan vanhukset huoneisiin. Saimme kuitenkin työntekijöiltä ja muutamalta vanhukseksi suullista palautetta ja havainnoimme vanhuksia tempauksen aikana. Seuraavalla kerralla työntekijöiltä ja vanhuksilta voisi kerätä palautetta tietoisemmin havainnoimalla ja keskustelemalla.

Nuorilta keräsimme tempauksen lopuksi palautetta kysymyslomakkeella (LIITE 1). Kysymyslomakkeen kokosimme palvelemaan sekä Kansan Raamattuseuran nuorisotyötä että opinnäytetyötämme. Kysymyslomakkeella pyrimme keräämään tietoa nuorten motiiveista osallistua tempaukseen. Halusimme tietää, miten nuoret saivat tietää tempauksesta ja mitkä olivat heidän odotuksensa. Kysyimme nuorten oivalluksia kartoittaaksemme tempauksen antia. Kysyimme myös kehittämisehdotuksia ja mikä tuntui vaikealta.

Palautteen kerääminen tapahtui palvelutalossa samassa tilassa, missä olimme olleet vanhusten kanssa. Pyysimme nuoria jäämään vielä hetkeksi tilaan vanhusten lähdettyä ja jaoimme jokaiselle oman lomakkeen täytettäväksi. Lomakkeeseen ei merkitty nimeä, jolloin emme voineet yhdistää lomakkeita vastaajiin. Nuorten lisäksi mukana ollut Kansan Raamattuseuran nuorisotyöntekijä täytti kysymyslomakkeen ilman nimeä, ja hänen palautteensa on käsitelty yhdessä nuorilta saadun palautteen kanssa.

Nuorilta keräämämme palaute oli rohkaisevaa luettavaa; yhdeksässä lomakkeessa yhdestätoista oltiin valmiita lähtemään tämän kaltaiseen tempaukseen uudestaan. Ja lopuissa kahdessa vastaus oli ehkä. Nuoret odottivat tempaukselta yhdessäoloa ja jutustelua vanhusten kanssa, hyvää mieltä itselle ja vanhuksille sekä tutustumista itseä selvästi vanhempiin ihmisiin. Arviossa 1–5, miten hyvin tempaus vastasi odotuksia, keskiarvoksi tuli 4.

Kaikille jäi hyvä mieli tempauksesta, minkä huomasi palautteesta, mutta myös nuorten kanssa juttelemisesta tempauksen jälkeen. Nuoret saivat tempauksesta myös oivalluksia. Seuraavassa muutaman nuoren oivallus:

Vanhuksilla on paljon elämäniloa ja paljon annettavaa mulle nuorena (NV11)

Myös muiden kuin oman ikäisten kanssa voi olla kivaa (NV9)

Vanhuksilla on paljon tarinoita kerrottavanaan (NV3)

Vanhainkoti on ihan jees paikka (NV2)

Tempauksessa vaikeaa oli nuorten mielestä erilaiset asiat. Kaksi nuorta koki vaikeaksi ”aikaisen” herätyksen, kun palvelutaloon mentiin kello 12.30. Osa nuorista koki kontaktin saamisen vanhuksiin haastavaksi. Erityisesti aloitustilanne tuntui olleen nuorista hankala. Nuorille vaikeaa oli myös huomioida vanhusten huono kuulo ja joillein oli vaikeuksia käyttää tarpeeksi ääntä puhuessaan vanhuksille. Yksi nuorista mainitsi vanhusten sairauksien tuntuneen vaikealta.

Nuoret olisivat palautteen mukaan halunneet enemmän jutella rauhassa vanhusten kanssa. Tähän varmasti vaikutti myös tempauksen mainostus, jossa korostettiin vanhusten kanssa oloa ja juttelemistä. Nuoret olisivat toivoneet myös, että visailut ja leikit olisivat kestäneet lyhyemmän aikaa. Yhdessä palautteessa toivottiin parempaa valmistelua etukäteen. Etukäteen tehty selkeämpi suunnitelma olisi varmasti tuonut enemmän juttelu-aikaa vanhusten kanssa ja lyhentänyt leikkejä.

Vanhukset olivat mielissään, kun nuoria ihmisiä tuli paikalle heitä varten. Sen huomasi siitä, että he uteliaasti kyselivät, mistä tulemme ja minkä nimisiä olemme. Ilahtumisen näki myös hiljaisempien vanhusten ilmeessä, kun tulimme paikalle suhteellisen isolla nuorten ryhmällä. Vanhukset sekä palvelukodin työntekijä toivoivat nuorten tulevan uudestaan palvelutalolle vierailemaan. Yksi vanhuksesta kysyikin tempauksen lopussa, koska tulemme uudestaan. Palvelutalon työntekijä kertoi, että vierailijat ovat aina tervetullut lisä palvelukodin arkeen. Se tuo vanhusten elämään positiivisella tavalla vaihtelua. Vanhukset jaksoivat osallistua toimintaan vaikka sitä oli paljon ja pitkään. Palvelutalon työntekijä oli jopa vähän yllättynyt, miten hyvin vanhukset jaksoivat. Toiminta oli ilmeisesti mielekästä ja kiinnostavaa.

Järjestäjänä olennaiseksi asiaksi nousi keskustelu ja suunnittelu palvelutalon henkilökunnan kanssa ajoissa. Silloin nuorille voi mainostaa tarkemmin sitä, mitä ollaan menossa tekemään. Myös vanhusten on hyvä tietää etukäteen, mitä ohjelmaa on luvassa. Silloin paikalle tulevat ne, joita sellainen toiminta kiinnostaa. Suunnitelmiin ei kannata kuitenkaan suhtautua muuttumattomina, etenkin kun mennään vieraaseen paikkaan.

Nuorten oivallusten ja vanhusten hymyjen takia teimme opinnäytetyömme ja haluamme mahdollistaa tällaisen kokemuksen nuorille. Tempauksestamme pitivät nuorten lisäksi palvelutalon vanhukset. Kansan Raamattuseuran nuoria on joulukuussa 2013 menossa uudelleen samaan palvelutaloon laulamaan joulu-lauluja nuorten innostuksen vuoksi. Yhdessä palautteessa sanottiinkin: ”Tällaiselle on tarvetta” (NV1).

7.3 Ohjevihon kokoaminen

Teorian ja vapaaehtoistempauksen kokemuksen pohjalta kokosimme Hyvyyden eteen -tapahtuman järjestämisen ohjevihon. Ensimmäisen hyvin yksinkertaisen mallin kokosimme syksyn 2013 alussa ja esittelimme sen opinnäytetyöseminaarissa. Halusimme esitellä seminaarin opettajille ja opponenteille alustavasti, minkälaista ohjevihkoa olemme tekemässä. Tämän esittelyn jälkeen keskityimme kirjoittamaan teoriaosuutta, kunnes se oli hyvin pitkälle valmis. Sen jälkeen teimme ohjevihon toisen version, jonka esittelimme julkistamisseminaarissa ja josta keräsimme palautetta. Palautteiden perusteella muokkasimme ohjevihostamme kolmannen ja lopullisen version (LIITE 2).

Luomamme kaksiosaisen Hyvyyden eteen -tapahtuman ensimmäinen osa on vapaaehtoistoimintaa. Tapahtumaa suunniteltaessa nuoret saavat itse pohtia, miten he voisivat olla hyödyksi ympäristölleen ja millaista hyvää he haluaisivat lähteä tekemään. Nuoret toteuttavat suunnittelemansa vapaaehtoistempauksen yhdessä mukaan kutsutun esiintyjän kanssa. Vapaaehtoistoiminnassa nuoret ovat tasavertaisessa asemassa niin esiintyjän kuin työntekijöiden kanssa. Jokainen osallistuu omalla panoksellaan hyvän tekemiseen. Tapahtuman toisessa

osassa nuoret saavat vapaaehtoistempauksen päätteeksi nauttia esiintyjän konsertista. Nuoret ovat toteuttamassa ja suunnittelemassa myös illan konserttia, jossa jatketaan vapaaehtoistoiminnan ja hyvän tekemisen ajatusta.

7.3.1 Ohjevihon suunnitelma

Halusimme luoda tapahtumasta mahdollisimman helposti erilaisiin tarpeisiin muokattavan. Kokemustemme perusteella seurakunnat ja niiden tarpeet ovat hyvin erilaisia. Jokin tapahtuma tai toimintamuoto voi toimia yhdessä seurakunnassa erittäin hyvin, mutta toisessa seurakunnassa ei alkuunkaan. Esimerkiksi seurakunnan koko ja olemassa olevat toimintamuodot vaikuttavat siihen, voiko tai kannattaako jonkinlaista tapahtumaa edes yrittää järjestää. Työelämänyhteyden kanssa yhteistyössä päädyimme tekemään Hyvyyden eteen -kampanjalle tapahtumapohjaa, joka on helposti muokattavissa seurakuntien omiin tarpeisiin. Tällä tavoin Hyvyyden eteen -tapahtumasta voivat innostua ja kiinnostua mahdollisimman monet erilaiset seurakunnat.

Muokattavuuden lisäksi halusimme tehdä ohjevihosta mahdollisimman selkeän ja kattavan. Tavoitteena oli, että ohjeiden avulla kokematonkin tapahtumanjärjestäjä pystyy sen toteuttamaan. Työstäessämme ohjevihkoa mietimme, miten saamme siitä samaan aikaan tarkan ja yksityiskohtaisen, mutta toisaalta riittävän avoimen seurakunnan omille ajatuksille, eikä liian valmiita ideoita antavan.

Jotta ohjevihko tulisi todella käyttöön, piti siitä tehdä mielenkiintoinen. Pyrimme siihen, että työntekijät haluavat tarttua ohjevihkoon ja kokevat sen hyödylliseksi. Ohjevihossa oli myös oltava jotain uutta. Jos ohjevihkoon olisi tullut vain työntekijälle jo tuttuja asioita, ei hän tarvitsisi sitä, eikä se innostaisi ideoimaan uutta omaan työhön.

Visuaalinen ilme vaikuttaa ohjevihon mielenkiintoisuuteen, joten halusimme panostaa siihenkin. Koska valmis tuotos tulee Hyvyyden eteen -kampanjan Internet-sivuille, pidimme tärkeänä niiden sopimista yhteen ulkonäöllisestikin. Teimme tietoisien valinnan, ettemme pyri täysin samanlaiseen kuvitukseen kuin In-

ternet-sivuilla, vaan teemme samaa värimaailmaa hyödyntäen hieman erilaisen toteutuksen. Halusimme helpottaa työmme selailua ja tehdä vihkosesta kevyemmän näköisen nostamalla tekstistä oleellisia sanoja ja korostamalla niitä väreillä. Kirjallisen raportin liitteenä olevan ohjevihon asetukset eroavat sidontaan liittyvistä syistä johtuen hieman Hyvyyden eteen -kampanjan Internet-sivuille menevän ohjevihon asetuksista. Koska ohjevihon tausta on liitetty kuvatiedostona, liitteenä olevassa ohjevihossa ei näy sivunumerointia.

7.3.2 Ohjevihon sisältö

Ohjevihossa (LIITE 2) esittelemme Hyvyyden eteen -tapahtuman idean. Kerromme alussa lyhyesti, miten tapahtuma rakentuu ja miksi se on nuorisotyölle hyödyllinen. Taulukkomuotoiseen aikatauluun kirjasimme, kuinka paljon aikaa kuhunkin osa-alueeseen on syytä varata. Koska tarvittava aika vaihtelee tapahtuman koosta riippuen hyvinkin paljon, löytyy ohjevihon lopusta tarkat esimerkkiaikataulut kolmen erikokoisen tapahtuman pohjiksi. Esimerkkien vaihtoehdot ovat lyhyt nuortenillan tilalla toteutettava, yksipäiväinen sekä kaksipäiväinen tapahtuma.

Yksisivuiseen tapahtumanjärjestäjän muistilistaan on koottu tapahtumaa järjestettäessä tehtävät ja huomioitavat asiat. Muistilistassa luetellut asiat on avattu ja ohjeistettu samassa järjestyksessä ja samoilla sanoilla otsikoiden, jotta ohjevihon käyttäminen olisi mahdollisimman helppoa. Alkusuunnitteluun kuuluu nuorten osallistuminen ideointiin ja suunnitteluun, heidän rekrytoimisensa, kohdeyhmän ja tavoitteen kartoittaminen sekä resurssien, budjetin ja ajankohdan huomioiminen. Vapaaehtoistoiminnassa olennaista on, mitä tehdään, yhteistyötaho, esiintyjän rooli ja hänen informoimisensa siitä sekä aikataulut. Konserttiin liittyviä seikkoja ovat paikka ja ohjelma, hyvän tekeminen konsertissa, nuorten tehtävät, esiintyjä ja tapahtumatekniikka. Lisäksi tapahtuman järjestämiseen liittyviä käytännön asioita ovat markkinointi, luvat, tapahtuman aikataulut, rakentaminen, ruoka ja palaute. Kaikista edellä mainituista on kirjoitettu ohjeistusta ja avattu niiden sisältöä.

Työn loppuun olemme koonneet soveltamisideoita. Koska tapahtuman tulee aina olla toteuttajiensa näköinen, haluamme aktivoida järjestäjiä miettimään erilaisia vaihtoehtoja. Olemme myös listanneet mahdollisia vapaaehtoistempauksen kohteita ja aktiviteetteja. Näistä vaihtoehtoista tapahtuman järjestäjät voivat poimia sopivan tai keksiä itse jotain muuta.

Ohjevihko ei vielä ennen palautteen saamista ollut aivan kuvatus kaltainen. Palautteen seurauksena työhön kokonaan lisättyjä asioita ovat aikatauluesimerkit erikokoisia tapahtumia varten, vapaaehtoistempauksen kohdeideat luettelona sekä kappaleet hyvän tekemisestä konsertissa, nuorten rekrytoimisesta ja esiintyjän roolista vapaaehtoistempauksessa. Lisäksi teimme tarkennuksia ja lisäyksiä lähes kaikkien otsikoiden alle.

7.3.3 Arvioni

Lähetimme ohjevihon kymmenelle kirkon nuorisotyöntekijälle, kolmelle gospel-yhtyeelle sekä yhdelle tapahtumatekniikkaa tekeväälle yritykselle arvioitavaksi. Kysyimme, pitävätkö he ideaa toimivana sekä ohjevihkoa selkeänä ja sen rakennetta toimivana, ja kokevatko he, että voisivat hyödyntää ohjevihkoa työssään. Lisäksi tiedustelimme, mitä ohjevihossa tulisi muuttaa ja tuleeko heille jotain muuta mieleen. Gospel-yhtyeille sekä tapahtumatekniikkayritykselle esitimme kysymykset heidän ammattinsa näkökulmasta. Ohjevihon ulkoasu ei ollut vielä palautetta kysyessämme valmis, joten siitä emme kysyneet sähköpostissa palautetta.

Vastauksen saimme viideltä nuorisotyönohjaajalta, kaikilta gospel-yhtyeiltä, sekä tapahtumatekniikkayritykseltä. Vastanneiden nuorisotyöntekijöiden työkokemuksen määrät erosivat varsin paljon toisistaan: nuorin oli työskennellyt nuorisotyössä puolitoista vuotta ja pisimmillään työkokemusta oli kertynyt kymmeniä vuosia. Vastaajilla oli kokemusta niin pienten kuin suurtenkin seurakuntien nuorisotyöstä. Tästä syystä pidämme saamaamme palautetta pienestä otannasta huolimatta varsin kattavana. Myös osalla gospel-yhtyeiden soittajista oli seurakunnan nuorisotyönohjaajan taustaa. Saamamme palaute oli positiivista ja in-

nostavaa, mutta myös analyttistä ja rakentavaa. Vaikka useimpiin kysymyksiimme olisi pystynyt antamaan kyllä- ja ei-vastauksia, kirjoitti jokainen vastaaja enemmän ajatuksiaan, huomioitaan ja kehittämideoitaan. Näiden kommenttien pohjalta muokkasimme ohjevihosta entistä toimivamman.

Nuorisotyöntekijät näkivät ohjevihon käsittelevän juuri niitä asioita, joita nuorisotyöhön ja tapahtumanjärjestämiseen kuuluu. Ohjevihkoa pidettiin selkeänä, kattavana ja johdonmukaisena. Ohjevihko on hyödyllinen, jos ei ole tehnyt vastaavaa ennen. Siitä voisi hyvin tarkistaa tarvittavat asiat. Eräs vastaajista toivoi, että hänellä olisi ollut ohjevihko käytössään ensimmäistä kertaa konserttitapahtumaa järjestäessä. Hän myös piti mahdollisena, että toteuttaisi ensi syksynä tällaisen tapahtuman. Tapahtuman tavoitteita pidettiin toimivina ja hyvänä koettiin se, että tapahtuma yhdistää monta nuorisotyön elementtiä: musiikki, julistus, nuorten aktivoiminen, hyvän tekeminen muille, vapaaehtoistyö sekä kivan pitäminen. Erään vastaajan mukaan työssä sortuu helposti suunnittelemaan yksin, joten on hyvä, että ohjevihko herättelee osallistamaan nuoria.

Palautteissa kaivattiin tarkempaa ohjeistusta nuorten innostamiseen ja siihen, kuinka heidät otetaan mukaan jo suunnittelun alkuvaiheessa. Työntekijät kaipaivat myös yksityiskohtaisempia ideoita vapaaehtoisuuden toteuttamiseen ja selkeyttä nuorten ja yhtyeen rooleihin. Lisää ohjeita toivottiin tapahtuman markkinointiin, jotta nuoret saadaan oikeasti tekemään, eikä innostus jää vain työntekijälle. Palautteessa esitettiin myös ajatus, että konsertissa näkyisi vahvemmin vapaaehtoisuuden ja hyvän tekemisen teema. Näihin pyrimme vastaamaan täydentämällä ohjeistusta ja antamalla konkreettisia ideoita tapahtuman toteutukseen. Esiintyjän roolista ja hyvän tekemisestä konsertissa loimme kokonaan uudet kappaleet.

Tapahtuman aikataulutukseen kaivattiin tarkkuutta. Prosessin kesto suunnittelun alusta toteutukseen ja se, mitä milloinkin tapahtuu, tuntui jääneen epäselväksi. Ohjevihosta on tultava selväksi, milloin suunnittelu alkaa ja milloin nuorten pitää vasta sitoutua. Myös kellonaika-aikataulun toivottiin olevan tarkempi. Tarkkaa aikataulua olisi helpompi muokata kuin suurpiirteistä. Tämän vuoksi

lopulliseen ohjevihkoon loimme kolme erilaista esimerkkiaikataulua, joita voi käyttää apuna oman tapahtuman aikatauluttamisessa.

Palautteissa mainittiin myös joitain käytännön asioita kuten melun ja savukoneiden huomioiminen. Nämä asiat huomioimme varsinaisessa ohjevihossa. Jonkin verran ajatuksia herätti myös ohjevihon tulevaisuus. Työntekijä pohti riskiä, että opinnäytetyö jää pölyttymään kirjaston hyllyssä ja teki markkinointiin liittyviä ehdotuksia sekä kyseli ohjevihon yhteydestä Hyvyyden eteen -kampanjaan.

Erään yhtyeen antamassa palautteessa korostettiin, että esiintyjän on tärkeää saada aikataulu ajoissa ja olla riittävän hyvin informoitu tapahtumasta ja tehtävistään, jotta tilanteeseen on mukava mennä. Täydensimme ohjevihkoa myös tältä osin. Tapahtumatekniikka firman palautteessa esille tuotiin muutamia teknisiä yksityiskohtia, jotka täydensimme osaksi ohjevihkoa.

Onnistuimme luomaan tavoitteitamme vastaavan ohjevihon. Kls.-yhtye on tuotokseen tyytyväinen ja uskoo sen saavan seurakuntia liikkeelle. He ovat valmiita omalta osaltaan markkinoimaan tapahtuman ohjevihkoa erityisesti osana heidän konserttiansa myymistä seurakuntiin. Arviomme mukaan ohjevihko edesauttaa kampanjan tavoitteiden: hyviin tekoihin haastamisen ja nuorten osallistamisen toteutumista. Ohjevihossa olemme kiinnittäneet huomiota niin nuorten osallistamiseen, vapaaehtoistoimintaan aktivoimiseen kuin tavoittamiseenkin.

8 POHDINTAA

Opinnäyteprosessimme aikana havaitsimme valinneemme hyvin ajankohtaisen aiheen. Työmme tukee kirkon strategian, linjausten ja kehittämissasiakirjojen tavoitteita, joissa puhutaan osallisuudesta ja työntekijäkeskeisyydestä luopumisesta (Peura ym. 2007 a; Suomen ev.lut kirkko 2011; Tähkäpää ym. 2012).. Kyse on siis teemasta, jota käsitellään tällä hetkellä kirkon työntekijöiden keskuudessa. Hyvyyden eteen -tapahtuma on yksi esimerkki Nuoret seurakuntalaisina kehittämissasiakirjan uuden ajattelutavan toteuttamismahdollisuuksista (Tähkäpää ym., 2012). Työmme tarkoitus ei ole vain tarjota jälleen yhtä uutta toimintamuotoa vaan herättää työntekijää ajattelemaan itse, voisiko tämä jollain tavalla sovellettuna palvella juuri hänen työtään.

Teorian tutkiminen vahvisti tunnetta, että tällainen tapahtumamuoto on hyvä nuorille. Kaikki tarkastelemamme tutkimukset osoittivat, että nuoria kiinnostaa vapaaehtoistoiminta (Pessi & Oravasaari 2010, 171; Myllyniemi 2012, 18). Eri-tyisesti Hyvyyden eteen -tapahtuman kaltainen lyhyt, projektimainen vapaaehtoistoiminta sopii tutkimusten mukaan nuorille. (Pessi & Oravasaari 2010, 172.) Nuorten motiiveista liikkeelle lähteminen heihin luottaminen lisää heidän haluaan kantaa vastuu ja olla luottamuksen arvoisia (Tähkäpää ym. 2012, 40).

Vapaaehtoistoiminta on hyvä keino vahvistaa nuorten osallisuutta seurakunnassa. Vaikka osallisuus ei ole aina toimintaan osallistumista ja tekemistä, vapaaehtoistoiminta voi olla väylä muunlaiseen osallisuuteen. Vapaaehtoistoiminnalla on myös suuri merkitys nuoren hengelliselle elämälle. Vapaaehtoistoiminnan kautta nuori saa kokemuksen seurakuntayhteydestä ja voi toteuttaa lähimmäisen rakkautta. (Sirpa Syrjä-Turpeinen, henkilökohtainen tiedonanto 10.10.2013.) Nuorten kanssa yhdessä tehden voidaan saada vähemmillä resursseilla jopa enemmän toimintaa aikaiseksi (Tähkäpää ym. 2012, 40). Hyvyyden eteen -tapahtumaa järjestäessä on tarkoitus ottaa nuoret jo alusta lähtien mukaan ideoimaan ja suunnittelemaan, mutta myös konkreettisesti toteuttamaan tapahtumaa.

Nuorisotyössä vapaaehtoistoiminnan haaste näyttää olevan kysynnän ja tarjonnan kohtaaminen. Tutkimuksen mukaan jopa 60 % vapaaehtoistoiminnan ulkopuolella olevista nuorista olisi halukkaita toimimaan vapaaehtoisina, jos heitä vain kysyttäisiin mukaan (Pessi & Oravasaari 2010, 171). Nuoret haluavat toimia vapaaehtoisina ja vapaaehtoistoiminnalle ja toisten auttamiselle on tarvetta, ja kuitenkin ohjevihon palautteen mukaan työntekijöiden on vaikea rekrytoida nuoria vapaaehtoistointaan. Yksi ratkaisu tähän voisi olla toiminta, joka ei vaadi sitoutumista, vaan nuori voi itse päättää, milloin ja miten paljon osallistuu. Toinen ratkaisu on uusien keinojen miettiminen markkinointiin. Jos seurakunta mainostaa toimintaa niin, että mainokset ja kutsut tavoittavat vain jo valmiiksi aktiiviset nuoret, ei uusia innostujia voidakaan saada mukaan. Esimerkiksi koulu yhteistyön vahvistaminen voisi avata mahdollisuuksia useampien nuorten tavoittamiseen.

Kirkon neljä perustehtävää ovat kasvatus, julistus, lähetys ja palvelu, joiden tulisi toteutua jokaisessa seurakunnan toiminnassa (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2011). Tapahtumassamme nämä toteutuvat. Nuorten kasvua kristittyinä tuetaan konsertin hengellisellä ohjelmalla kuten hartaudella tai raamattuopetuksella sekä vapaaehtoistempauksessa kannustamalla nuorta omaksumaan arkiin ajatteluunsa kristillistä lähimmäisenrakkautta. Nuoret pääsevät palvelemaan mutta tulevat samalla itsekin kohdatuiksi ja tukevat toisiaan yhteisessä toiminnassa. Julistuksen näkökulma on esillä konserttiosuudessa ja kohteesta riippuen myös vapaaehtoistempauksessa. Vaikka tempaus ei olisikaan julistavaa toimintaa, toteutuu myös lähetys, sillä nuoret jalkautuvat sinne missä ihmiset ovat ja vievät evankeliumia eteenpäin käytännön teoilla. (Tähkää ym. 2012, 13–16.)

Osallisuuden portaissa (Rantala 2011, 146–147) tapahtuu etenemistä Hyvyyden eteen -tapahtuman prosessin aikana. Alun aikuisjohtoisessa ideointivaiheessa on ohjattua vuoropuhelua, kun ohjaaja kertoo, millaista tapahtumaa aletaan suunnitella ja huolehtii yhteistyötahon lopullisesta valinnasta ja etsimisestä. Nuoret saavat kertoa mielipiteensä niin, että heidän ajatuksiaan kuullaan ja niillä on vaikutusta. Heti projektia pyritään kuitenkin suuntaamaan luovaan yhteistyöprosessiin ja lopulta kohti itsenäistä vastuunottoa niin, että ohjaajan rooliksi jää

toimia mahdollistajana ja apuna. Nuorten on siis helppoa ja turvallista tulla mukaan, kun vastuu siirtyy heille pikkuhiljaa prosessin edetessä eikä heti samantien.

Osallisuudesta ja vapaaehtoistoiminnasta puhutaan kirkossa ja seurakunnissa paljon (Peura ym. 2007 a; Suomen ev.lut kirkko i.a.c). Kuitenkin tarvitaan konkreettisia keinoja, joilla niitä voidaan toteuttaa nuorisotyössä. Niiden toteuttaminen vaatii luopumista jostain vanhasta, joka ei enää toimi nyky-yhteiskunnassa. Usein työntekijöiden on itse vaikea nähdä, mitkä toimintamuodot eivät enää palvele tarkoitustaan. Vanhoista käytänteistä luopuminen ja sen perustelu vaatii rohkeutta, ja varmasti monet pitävät tärkeänä, että jotain, mitä on aina tehty, tehtäisiin myös jatkossa. Kuitenkin pidemmällä aikavälillä toiminnan arviointi kannattaa. (Sirpa Syrjä-Turpeinen, henkilökohtainen tiedonanto 10.10.2013.) Tämän vuoksi voisi olla hyvä, jos uudet, tulevat työntekijät loisivat uusia toimintamuotoja vanhojen tilalle.

Osallisuus ja vapaaehtoistoiminta eivät ole ainoita opinnäytetyömme teemoja, joista on lähiaikoina puhuttu kirkossa ja seurakunnissa. Myös gospel-musiikisja ja -konserteista on puhuttu paljon sen jälkeen, kun Juha Heinonen (2013) kirjoitti heinäkuussa Kotimaa-lehden kolumnissa huolestaan gospel-musiikkia kohtaan. Heinonen kertoi esimerkkinä Kuopion kirkkopäivistä, jossa vanhojen gospel-musiikin tekijöiden konsertti oli loppuunmyyty, mutta nuoremmalle sukupolvelle suunnatussa ilmaiskonsertissa oli hyvin vähän ihmisiä. Heinosen kolumni aiheutti vilkasta keskustelua Kotimaa24-sivustolla nuorisokulttuurin muutoksesta ja gospel-konserttien yleisökadosta (Wikman 2013 b). Keskustelussa yleisön vähenemiselle esitettiin monia syitä. Remo Ronkaisen mukaan yleisökato johtuu siitä, että musiikkia kuunnellaan yhä enemmän Internetin kautta. Nuorille ei ole välttämätöntä mennä konserttiin tai ostaa levyjä kuullakseen musiikkia. Veikko Kurki ehdottaa syyksi sitä, että samat asiat eivät kiinnosta kaikkia nuoria eikä ole olemassa enää gospel-musiikkia, joka yhdistäisi kaikki nuoret. Gospel-musiikki on jakautunut usean musiikkityylin alle. (Wikman 2013 b.) Meidän mielestämme tavallisissa gospel-konserteissa on kehittämisen varaa. Tämän vuoksi teimme opinnäytetyönämme tapahtuman, jossa on myös perinteistä gospel-

konserttia, mutta nuorilla on myös mahdollisuus osallistua tapahtumaan aktiivisemmin.

8.1 Eettinen näkökulma

Kirkon Nuorisotyöntekijöiden Liitto on luonut kirkon nuorisotyönohjaajille eettiset ohjeet, joita tulisi noudattaa nuorisotyössä ja -toiminnassa. Nuorisotyön periaatteiksi Kirkon Nuorisotyöntekijöiden Liitto asettaa rehellisyyden, oikeudenmukaisuuden, armahtavaisuuden ja elämän kunnioittamisen. (Kirkon Nuorisotyöntekijöiden Liitto i.a..) Hyvyyden eteen -tapahtuma toteuttaa näitä periaatteita. Rehellisyys näkyy tapahtumassa kaikille avoimena toimintana. Tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että tapahtumasta tiedotetaan avoimesti ja kuka tahansa on tervetullut tapahtumaan mukaan. Tapahtuma on oikeudenmukainen jokaiselle. Nuoret saavat olla mukana tapahtuman suunnittelussa ja heidän mielipiteitään kuunnellaan. Tapahtumaan liittyvät tehtävät jaetaan tasapuolisesti osallistuvien nuorten kesken. Tärkeää on, että jokaisella on oma tehtävä, eikä vain muutama nuori tee kaikkea. Tehtäviä jakaessa on oltava myös armahtava nuoria kohtaan. Tapahtumaan osallistuminen ei vaadi mitään erityistaitoja vaan jokainen saa tulla mukaan omana itsenään ja omien lahjojensa kanssa. Vapaaehtoistoiminta toteutetaan elämää kunnioittaen. Arvostetaan nuoria ja heidän kokemuksiaan, mutta arvostetaan myös vapaaehtoistoiminnan kohdetta. Jos vapaaehtoistoiminnan kohteena on vanhainkoti, niin arvostetaan vanhuksia ja käyttäytyään hyvin vanhainkodissa. Jos taas vapaaehtoistoimintana kerätään roskaa kaupunginpuistosta, niin arvostetaan luontoa ja luomakuntaa.

Kirkon nuorisotyönohjaajan eettisissä ohjeissa kerrotaan, miten nuorisotyönohjaajan tulisi toimia suhteessa nuoriin, työkavereihin, työnantajaan ja yhteiskuntaan. Nuorten kanssa työskennellessä nuorisotyönohjaaja tukee heidän kasvua ja kehitystä ja hyväksyy heidät sellaisena kuin he ovat. Hän on nuorille turvallinen esikuva sekä tukee nuorten hengellistä kasvua. Työkavereiden kesken on oltava kannustava ja hyväksyvä ilmapiiri, jossa vuorovaikutus toimii. Nuorisotyönohjaaja antaa työkavereilleen tilaa ja kannustaa heitä. Nuorisotyönohjaaja sitoutuu kirkon yhteiseen työnäkyyn ja toimii evankelis-luterilaisen opin mukaan.

Hän on myös aloitteellinen ja tarvittaessa joustava. Yhteiskunnassa nuorisotyönohjaaja on nuorisotyön osaaja ja kasvatustyön toimija. Hän on yhteistyökykyinen ja suvaitsevainen muita toimijoita kohtaan ja haluaa tukea nuorten kasvua yhteisössä. (Kirkon Nuorisotyöntekijöiden Liitto i.a..)

Jos Hyvyyden eteen -tapahtumaa tarkastellaan eettisten ohjeiden näkökulmasta, ei tapahtuma ole ristiriidassa ohjeiden kanssa. Tapahtuma tukee nuorten kasvua ja kehitystä antamalla heille vastuuta ja tehtäviä. Jokainen hyväksytään mukaan omana itsenään ja omien lahjojen kanssa. Nuorisotyöntekijä ja esiintyjät toimivat tapahtumassa nuorille esikuvina toimien tasavertaisesti vapaaehtoisina. Erityisesti konsertti tukee sisällöltään nuoren hengellistä kasvua. Nuorisotyönohjaaja huolehtii myös siitä, että konsertin sisältö ei ole ristiriidassa evankelis-luterilaisen kirkon opetuksen kanssa. Tapahtumassa halutaan myös saada aikaan vuorovaikutusta eri työalojen välille. Tapahtuman ei tarvitse olla vain nuorisotyön tapahtuma, vaan sitä voi olla järjestämässä muiden työalojen työntekijöitä. Tapahtuma toteuttaa kirkon työnäkyä olemalla kirkon strategioihin kirjoitettujen tavoitteiden mukainen. Tapahtuman vapaaehtoistoiminta haastaa nuorisotyöntekijää lähtemään nuorten kanssa seurakunnan ulkopuolelle ja työskentelemään yhteisön hyväksi.

Vapaaehtoistempauksen yhteistyötahoa valitessa on syytä pohtia, mihin paikkaan mennään. Jollain nuorista voi olla jotain henkilökohtaisia sidoksia yhteistyötahoon tai aihe voi muuten tulla liian lähelle. Nuorisotyönohjaajan on hyvä ottaa selvää tulevista nuorista, ettei esimerkiksi jonkun nuoren isovanhemmat ole samassa vanhainkodissa, mihin ollaan menossa vierailemaan. Joillekin nuorista tällainen tilanne voi tuntua epämukavalta. Hyvä keino tässä olisi tarjota muutamaakin erilaista tempausta, joista nuori voi valita. On myös harkittava, mihin ja mitä tekemään nuoret voi päästää. Tempauksesta ei saa syntyä vaikutelmaa, että tullaan uteliaina tirkistelemään vapaaehtoistempauksen kohteita. Vapaaehtoistoiminta herättää nuorissa varmasti paljon ajatuksia ja tunteita. Valitun yhteistyötahon perusteella tuleekin miettiä, järjestetäänkö nuorille jonkinlainen purkutilanne, jossa nämä ajatukset ja tunteet on mahdollista jakaa.

8.2 Oma prosessimme

Opinnäyteprosessin alku oli hidas. Olisimme voineet alusta alkaen lähteä terävämmiin liikkeelle, silloin olisimme vältäneet viime hetken stressin. Työskentelymme muuttui loppua kohden intensiivisemmäksi ja löysimme työskentelytapoja, joista olisi ollut hyötyä alusta alkaen. Kuitenkin prosessimme kulki koko ajan eteenpäin. Emme joutuneet missään vaiheessa palaamaan taaksepäin, vaan opinnäytetyömme kehittyi koko ajan lisää. Prosessin loppuvaiheessa jouduimme tiivistämään kirjoitettua teoriaosuutta joiltain osin asioiden irrallisuuden vuoksi, mutta emme joutuneet aloittamaan kokonaan alusta mitään osiota. Opinnäytetyössämme on monia teemoja ja asioita, joita piti käsitellä teoriaosuudessa. Kuitenkin työn liiallisen laajenemisen pelosta jätimme joitain näkökulmia pois. Tästä syystä esimerkiksi työalojen yhteistyö sekä nuoriso- ja diakoniatyön yhdistäminen eivät näy työssämme yhtä vahvasti kuin aluksi olimme ajatelleet.

Jos aloittaisimme opinnäytetyön alusta, aikatauluttaisimme työskentelyämme paremmin. Silloin olisimme voineet myös kokeilla Hyvyyden eteen -tapahtuman järjestämistä, niin kuin alun perin oli tarkoituskin. Nyt pystyimme kuitenkin keskittymään paremmin teoriapohjan rakentamiseen sen sijaan, että olisimme kassanneet sen kiireellä ennen toteutusta. Jos olisimme jo prosessin alkuvaiheessa tiedostaneet suuntaavamme nimenomaan ohjevihon luomiseen, olisivat tavoitteemme jäsenyneet aikaisemmin ja mahdollisesti koko prosessi lähtenyt reippaammin liikkeelle. Myös teoriaosuuden näkökulmien selkiyttäminen jo alusta alkaen olisi vähentänyt niin sanottua turhaa työtä, kun jouduimme tiivistämään jo kirjoitettua tekstiä.

Koemme omaa ammatillista kasvua tapahtuneen niissä asioissa, jotka määrittelimme sen tavoitteiksi. Saimme opinnäytetyöstä varmuutta tapahtuman järjestämiseen ja uskomme nyt osaavamme ottaa huomioon erilaiset tekijät, jotka vaikuttavat tapahtuman onnistumiseen. Tulevaisuuden työssä osaamme kiinnittää huomiota nuorten osallisuuteen ja tiedostamme sen moniulotteisuuden. Tiedämme nyt myös keinoja nuorten osallisuuden tukemiseen. Uskomme hyödyntävämme tapahtuman ideaa työelämässä. Valmistumme nuorisotyönohjaajiksi,

joiden tehtävänä on ohjata nuorten toimintaa, ei itse kaikkea tehden, vaan mahdollistaen nuorten oman toimimisen ja tekemisen (Sirpa Syrjä-Turpeinen, henkilökohtainen tiedonanto 10.10.2013). Olennaista ei ole se, mitä työntekijä tekee ja järjestää, vaan mitä nuori tekee ja kokee. Saimme varmuutta toiminnan uudelleen miettimiseen ja muokkaamiseen. Tulevaisuuden työssämme uskallamme välillä pysähtyä tarkastelemaan tekemäämme työtä ja tarvittaessa kehittää sitä.

8.3 Jatkossa

Ohjevihko tulee Hyvyyden eteen -kampanjan Internet-sivujen kautta vapaaseen käyttöön. Tällöin siihen voi tarttua kuka tahansa ilman, että tulemme siitä välttämättä koskaan kuulemaan. Kuitenkin, koska ohjevihkoon on helppo tarttua ja kls.-yhtye pitää sitä omalta osaltaan esillä, on hyvin todennäköistä, että ohjevihko poikii varsinaisia tapahtumiakin. Eräs palautetta antaneista nuorisotyönohjaajista kertoi mahdollisesti kokeilevansa ensi syksynä ohjevihon mukaista tapahtumaa. Lisäksi eräs nuoremman vuosikurssin opiskelija Ilmari Veima on kiinnostunut omana opinnäytetyönään jatkamaan tapahtuman testaamista ja kehittämistä.

Jatkossa tapahtumaa ja sen vaikutuksia voisi tutkia. Tutkimuksen voisi selvittää esimerkiksi, onnistutaanko tällä tavalla tavoittamaan uusia nuoria toimintaan tai kokevatko nuoret itsensä osallisemmaksi kuin muussa toiminnassa. Tutkimuskysymys voisi olla myös, millä tavalla tapahtuma vaikuttaa nuorten ajatuksiin vapaaehtoistoiminnasta. Pidemmällä aikavälillä voisi tutkia, ovatko tällaiseen tapahtumaan osallistuneet muita useammin mukana myös muussa vapaaehtoistoiminnassa tai millaisia muita positiivisia seurauksia tapahtumalla on. Kiinnostavaa olisi selvittää myös tempauksen hyötyä kohteille, mikä tosin vaihtelee suuresti kohteesta riippuen.

Ohjevihkoa voisi kehittää esimerkiksi haastamalla useita yhtyeitä mukaan kampanjaan. Tällöin tulisi pohtia, mitä kampanjassa mukana olo tarkoittaa ja mihin yhtyeet sitoutuvat. Eri yhtyeille voisi lähettää tarjouspyyntöjä ja näin kartoittaa,

minkä suuruista budjettia tapahtuman järjestäminen edellyttää. Kampanjan Internet-sivuille voisi koota kertomuksia eri paikkakunnilla toteutetuista tapahtumista.

Kampanjan tavoitteita edistää jokainen tapahtuman käytännöntoteutus, mutta varmasti muunkinlainen työ kampanjan kehittämiseksi on tervetullutta. Vapaaehtoistempauksen ja konsertin yhdistävän tapahtuman rinnalle voisi luoda myös muunlaisten hyvyttä edistävien tapahtumien ohjevihkoja. Lyhyiden projekti- maisten tapahtumien rinnalle voisi nousta vaikka säännöllinen Hyvyyden eteen - toiminta. Erilaisista ideoista voisi koostaa vaikka kokonaisen Hyvyyden eteen - toimintamuotoperheen. Säännöllinen kampanjan kehittäminen ja materiaalin tuottaminen lisäisi näkyvyyttä ja nuorten kiinnostusta kampanjaa kohtaan.

LÄHTEET

- Avartti i.a.a. Tausta. Viitattu 18.11.2013. <http://avartti.fi/tietoa-avartista/tausta/>
- Avartti i.a.b. Tietoa Avartista. Viitattu 18.11.2013. <http://avartti.fi/tietoa-avartista/>
- Dunderfelt Tony 2011. Elämänkaaripsykologia. Helsinki: WSOYpro Oy
- Elintarvikelaki 2006/23, 13.1.2006. Viitattu 7.9.2013.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060023#L2P13>
- Euroopan Parlamentti 2007. Mietintö vapaaehtoistyön roolista taloudellisen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden edistämiseksi 2007/2149(INI). A6-0070/2008. Viitattu 16.10.2013
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A6-2008-0070+0+DOC+XML+V0//FI>
- Haapala, Anu 2012. Tulevaisuuskuvat nuorisotyössä. Teoksessa Katja Komonen, Leena Suurpää & Markus Söderlund (toim.) Kehittyvä nuorisotyö. Nuorisotutkimusverkoston/Nuorisotutkimusseuran julkaisu 128. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto, 52–63.
- Halme, Lasse 2008. Uskonto ja kasvatus vuorovaikutuksena. Helsinki: LK-kirjat.
- Hauta-aho, Henna & Tornivaara, Sanna-Maaria 2009. Kirkosta kiinni! Helsinki: Kirkkohallitus ja Kirkkopalvelut ry.
- Heinonen, Juha 2013. Nuoren seurakunnan ykköskieli on kriisissä. Kotimaa 11.7., 9.
- Hyvyyden eteen i.a.a. Haasta nuoresi tekemään hyvää! Viitattu 24.10.2013
<http://www.hyvyydeneteen.fi/hyvyydeneteen/haasta-nuoresi-tekemaan-hyvaa>
- Hyvyyden eteen. i.a.b. Hyvyyden eteen. Viitattu 24.10.2013
<http://www.hyvyydeneteen.fi/>
- liskola-Kesonen, Hanna 2004. Mitä, miksi, kuinka? – Käsikirja tapahtumajärjestäjille. SLU-julkaisusarja 10/04. Helsinki: Suomen Liikunta ja Urheilu ry.
- Kansan Raamattuseura i.a.a. KRS ja KRS nuorisotyö. Viitattu 22.10.2013
http://www.nuoret.fi/nuoret/krs_nuorisotyö
- Kansan Raamattuseura i.a.b. KRS:n nuortentoiminta Helsingissä. Viitattu 22.10.2013 <http://www.nuoret.fi/nuoret/toimintaa/helsinki>

- Kirkon Nuorisotyöntekijöiden Liitto i.a.. Eettiset ohjeet. Viitattu 14.11.2013
<http://www.knt.fi/liitto/perustietoa/eettiset-ohjeet/>
- Kls.-yhtye 2013. Helsinki. Henkilökohtainen tiedonanto 15.3.
- Kokoontumislaki 1999/530, 22.4.1999. Viitattu 24.8.2013.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990530>
- Koskelainen, Hannu 2005. Nuori ja jumalanpalvelus. Teoksessa Terhi Paananen & Hans Tuominen (toim.) Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja.
- Kuusisto, Elina & Pessi, Anne Birgitta 2012. Vapaaehtoistoiminta nuorten mielikuvissa ja motiiveissa. Teoksessa Sami Myllyniemi (toim.) Monipolvinen hyvinvointi – Nuorisobarometri 2012. Nuorisotutkimusverkoston/Nuorisotutkimusseuran julkaisuja 127 & Nuorisoasiainneuvottelukunnan julkaisuja 46. Helsinki: Opetus- ja kulttuuriministeriö, 168–178.
- Maata Näkyvissä 2013. Maata Näkyvissä -festarit. Viitattu 24.10.2013
<http://www.maatanakyvissa.fi/>
- Malkavaara, Mikko 2011. Osallisuus, kirkko ja sen teologia. Teoksessa Suvielise Nurmi & Kaisa Rantala (toim.). Näyn & kuulun. Lapsen etu ja osallisuus. Helsinki: LK-kirjat, 109–135.
- Melaanvuo, Noora 2011. Bändijätkät laittavat hyvän kiertämään. Viitattu 24.10.2013
<http://www.kotimaa24.fi/uutiset/kotimaa/6677-bandijatkat-laittavat-hyvan-kiertamaan>
- Myllyniemi, Sami 2012 (toim.). Monipolvinen hyvinvointi – Nuorisobarometri 2012. Nuorisotutkimusverkoston/Nuorisotutkimusseuran julkaisuja 127 & Nuorisoasiainneuvottelukunnan julkaisuja 46. Helsinki: Opetus- ja kulttuuriministeriö.
- Mäkelä, Jukka 2011. Osallisuuden merkitys lapsen ja nuoren kehitykselle. Teoksessa Suvielise Nurmi & Kaisa Rantala (toim.). Näyn & kuulun. Lapsen etu ja osallisuus. Helsinki: LK-kirjat, 13–23.
- Mäkelä, Sanni & Peltonen, Elina 2012. Nuorten vapaaehtoistoiminnan käsikirja. C Katsauksia ja aineistoja 23. Helsinki: Diakoniamattikorkeakoulu.
- Niemelä, Kati 2002. Hyvä rippikoulu. Rippikoulun laatu ja vaikuttavuus. Sarja A Nro 79. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus.

- Niemelä, Kati 2007. Rippikoulusta aikuisuuteen. Pitkittäistutkimus rippikoulun merkityksestä ja vaikuttavuudesta. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 99. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus.
- Nuorisolaki 2006/72, 27.1.2006. Viitattu 27.10.2013.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072>
- Nurmi, Suvielise; Rantala Kaisa (toim.) 2011. Näyn & kuulun. Lapsen etu ja osallisuus. Helsinki: LK-kirjat.
- Nurmiranta, Hanna; Leppämäki & Päivi; Horppu, Sari 2009. Kehityspsykologiaa lapsuudesta vanhuuteen. Helsinki: Kirjapaja.
- Paananen Terhi 2005. Nuorteniltojen puolesta. Teoksessa Terhi Paananen & Hans Tuominen (toim.). Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy, 109–118.
- Pelastuslaki 2011/379, 29.4.2011. Viitattu 25.8.2013.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110379>
- Pessi, Anne Birgitta & Oravasaari, Tomi 2010. Kansalaisjärjestötoiminnan ytimessä – Tutkimus RAY:n avustamien sosiaali- ja terveystieteiden vapaaehtoistoiminnasta. Avustustoiminnan raportteja 23. Helsinki: Raha-automaattiyhdistys.
- Peura, Simo; Arola, Pauliina; Fagerholm-Urch, Juanita; Huima, Leena; Häkkinen, Seppo; Ilveskoski, Matti; Kääriäinen, Kimmo; Marjanen, Jaana; Pentikäinen, Antti; Vainio, Olli-Pekka; Vartiainen, Anneli & Palmu, Harri 2007 a. Meidän kirkko. Osallisuuden yhteisö. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon strategia vuoteen 2015. Helsinki: Kirkkohallitus.
- Peura, Simo; Arola, Pauliina; Fagerholm-Urch, Juanita; Huima, Leena; Häkkinen, Seppo; Ilveskoski, Matti; Kääriäinen, Kimmo; Marjanen, Jaana; Pentikäinen, Antti; Vainio, Olli-Pekka; Vartiainen, Anneli & Palmu, Harri 2007 b. Meidän kirkko. Osallisuuden yhteisö. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon strategiaa vuoteen 2015 laatineen työryhmän mietintö. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon keskushallinto sarja C 2007:10. Helsinki: Kirkkohallitus.
- Poliisi i.a.a. Ilmoitus yleisötilaisuuden järjestämisestä. Viitattu 24.8.2013.
[https://www.poliisi.fi/poliisi/home.nsf/ExternalFiles/8E4CA4CD88E7761DC2257B880039AE7B/\\$file/Yleisotilaisuus_SU_v5.pdf](https://www.poliisi.fi/poliisi/home.nsf/ExternalFiles/8E4CA4CD88E7761DC2257B880039AE7B/$file/Yleisotilaisuus_SU_v5.pdf)

- Poliisi i.a.b. Yleisötilaisuuden järjestäjän muistilista. Viitattu 24.8.2013.
<http://www.poliisi.fi/poliisi/kanta-ha/me/home.nsf/pages/209E10FFE1AFF03AC22578710032C74C?opendocume>
- Porkka, Jouko 2005. Isostoiminnan rikkaus – leirityön tarpeista nuorisokulttuuriksi. Teoksessa Terhi Paananen & Hans Tuominen (toim.). Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy, 82–108.
- Raamattu. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokouksen vuonna 1992 käyttöön ottama suomennos. Helsinki: Kirjapaja.
- Rantala, Kaisa 2011. Osallisuuden kokemuksia ja kokeiluja seurakunnissa. Teoksessa Suvielise Nurmi & Kaisa Rantala (toim.). Näyn & kuulun. Lapsen etu ja osallisuus. Helsinki: LK-kirjat, 138–181.
- Rochester, Colin 2006. Making sense of volunteering – A literature review. The Commission on the Future of Volunteering. Viitattu 23.10.2013
<http://practicalwisdomr2z.co.uk/consultancy/wp-content/uploads/2011/05/Making-sense-of-volunteering-ROCHESTER-2006.pdf>
- Skies Ablaze Oy 2012. Historia. Viitattu 17.10.2013
<http://www.kls.fi/index.php/bandi/historia>
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2010 a. Meidän kirkko. Maailmaan lähetetty yhteisö. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon lähetystyön ja kansainvälisen diakonian peruslinja vuoteen 2015. Helsinki: Kirkkohallitus.
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2010 b. Meidän kirkko. Välittävä yhteisö. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon diakonian ja yhteiskuntatyön linjaus 2015. Helsinki: Kirkkohallitus.
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2011. Meidän kirkko. Kasvamme yhdessä. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kasvatuksen linjaus 2015. Helsinki: Kirkkohallitus.
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.a. Rippikoulun käyneiden osuus 15-vuotiaista seurakunnittain 2012. Saatavilla:
<http://sakasti.evl.fi/tilastot/toiminta/kasvatus>.

- Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.b. Strategiset asiakirjat. Viitattu 17.10.2013.
<http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp3?open&cid=Content49204B>
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.c. Vapaaehtoistoiminnan kehittämissanke 2009–2012 – Loppuraportti. Viitattu 22.10.2013
[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/29E48F650B497FBCC2257AD9009BE50C/\\$FILE/Loppuraportti%20Vapaaehtoistoiminta.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/29E48F650B497FBCC2257AD9009BE50C/$FILE/Loppuraportti%20Vapaaehtoistoiminta.pdf)
- Suurella sydämellä i.a.a. Suurella sydämellä pähkinänkuoressa! Viitattu 24.10.2013 <http://www.suurellasydamella.fi/index.php?sivu=34843>
- Suurella sydämellä i.a.b. Suurella sydämellä. Viitattu 24.10.2013
<http://www.suurellasydamella.fi/>
- Syrjä-Turpeinen, Sirpa 2013. Asiantuntija, Kasvatus ja perheasiat, Kirkkohallitus. Helsinki. Henkilökohtainen tiedonanto 10.10.
- Teosto i.a.a. Konsertit – Ohje tapahtumätietojen ilmoittamiseen. Viitattu 8.9.2013.
http://www.teosto.fi/sites/default/files/files/U_RO12_Konsertit%2C%20tapahtumätietojen%20ilmoittaminen.pdf
- Teosto i.a.b. Konsertit ja festivaalit. Viitattu 8.9.2013.
<http://www.teosto.fi/kayttajat/luvat/220/m/232>
- Tuominen, Hans 2005. Elän ja hengitän – Nuoren spiritualiteetti. Teoksessa Terhi Paananen & Tuominen Hans (toim.) Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy, 35–52.
- Tähkää, Ari; Taavitsainen, Tiina; Lehtinen, Katja; Kallinen, Eija; Ojala, Sami; Jutila, Juha; Syrjä-Turpeinen, Sirpa; Tukeva, Pekka & Lampenius Simon 2012. Nuoret seurakuntalaisina kehittämissasiakirja. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkkohallituksen julkaisuja 6. Helsinki: Kirkkohallitus.
- Vallo, Helena & Häyrinen, Eija 2012. Tapahtuma on tilaisuus – tapahtumamarkkinointi ja tapahtuman järjestäminen. Helsinki: Tietosanoma.
- Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta 2011/407, 5.5.2011. Viitattu 25.8.2013. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110407>
- Vappula, Katri 2013. Kirkon kasvatuksen linjaus. Poimintoja ja keskustelukysymyksiä. Viitattu 24.10.2013. Saatavissa <http://sakasti.evl.fi>, Kasvatuksen linjaukset.

- Wikman, Noora 2013 a. Muutakin kuin musiikkia. Viitattu 24.10.2013
<http://www.kotimaa24.fi/uutiset/kulttuuri/11940-muutakin-kuin-musiikkia>
- Wikman, Noora 2013 b. Suomigospel parempaa kuin koskaan, missä yleisö? Viitattu 13.11.2013 <http://www.kotimaa24.fi/blogit/suomigospel-parempaa-kuin-koskaan-missae-on-yleisoe>
- Yeung, Anne Birgitta 1999. Valmius vapaaehtoistyöhön – Tutkimus Pelastusarmeijan mainoskampanjan innoittamista vapaaehtoistyöntekijöistä. Helsinki: Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto ry.
- Yeung, Anne Birgitta 2002. Vapaaehtoistoiminta osana kansalaisyhteiskuntaa – ihanteita vai todellisuutta? – tutkimus suomalaisten asennoitumisesta ja osallistumisesta vapaaehtoistoimintaa. Helsinki: YTY.
- Yeung, Anne Birgitta 2005. Vapaaehtoistoiminnan timantti – Miten mallintaa motivaatiota? Teoksessa Marianne Nylund & Anne Birgitta Yeung (toim.). Vapaaehtoistoiminta – anti, arvot ja osallisuus. Tampere: Vastapaino, 104–125.

LIITE 1: KYSELYLOMAKE

PARI KYSYMYSTÄ

Miksi lähdit mukaan? (valitse 1 tai enemmän)

- Kaverit tuli kanssa
- Hyvyyden eteen -kampanja innosti
- Minut kutsuttiin
- Halusin olla mukana kaikessa, mitä järjestetään
- Halusin tehdä hyvää
- Pidän vanhuksista
- Jokin muu: _____

Mistä sait tiedon tempauksesta? (valitse 1 tai enemmän)

- Facebook
- Pääsiäistapahtuma
- Isko/Maksi
- Arska
- k17
- Kaverit kertoivat
- Jokin muu: _____

Mitä odotit tempaukselta?

Miten tempaus vastasi odotuksiasi: (1= huonosti, 5=erittäin hyvin)

1.....2.....3.....4.....5

Millainen fiilis jäi vierailusta?

Mitä oivalsit?

Mikä tuntui vaikealta?

Onko jotain, mitä tahtoisit kehitettävän?

Lähtisitkö uudestaan mukaan?

kyllä.....ehkä.....en

LIITE 2: HYVYYDEN ETEEN -OHJEVIHKO

HYVYYDEN ETEEN -tapahtuma

Vapaaehtoistoimintaa ja musiikkia yhdistävän tapahtuman ohjevihko
seurakunnan nuorisotyöhön

Mikä on Hyvyyden eteen -tapahtuma?

Mitä jos tänä vuonna ei järjestäisikään nuorille tavallista konserttia? Millainen tapahtuma olisi hyödyllinen? Millaisella toiminnalla tavoittaisi nuoria, jotka eivät vielä ole löytäneet seurakunnan nuorisotyön pariin? Mitä, jos järjestetyssä tapahtumassa esiintyjät ja yleisö olisivatkin tasavertaisia?

Tavoittaisi nuoria

olla hyödyksi ympäristölle

Kaksiosaisen Hyvyyden eteen -tapahtuman ensimmäinen osa on vapaaehtoistoimintaa. Tapahtumaa suunniteltaessa nuoret saavat itse pohtia, miten he voisivat olla hyödyksi ympäristölleen ja millaista hyvää he haluaisivat lähteä tekemään. Nuoret toteuttavat suunnittelemansa vapaaehtoistempauksen yhdessä mukaan kutsutun esiintyjän kanssa.

yhdessä esiintyjän kanssa

Tapahtuman toisessa osassa nuoret saavat vapaaehtoistempauksensa päätteeksi vielä nauttia esiintyjän konsertista. Myös illan konserttiosuutta jatketaan päivän yhdessä hyvän tekemisen hengessä.

Hyvyyden eteen -tapahtuma

Vapaaehtois-toiminta

Konsertti

osallistaa ja aktivoi

juuri hän voi olla rakentamassa ja seurakuntaa. Ihminen kiinnittyy seurakuntaan paremmin, kun hän kokee itsensä siellä tarpeelliseksi.

HAUSKAA

Hyvyyden eteen -tapahtumassa asioita tehdään kaikki yhdessä, samalla tasolla, samanarvoisina. Tietysti yksi

kaikki yhdessä samalla tasolla samanarvoisesti

tarkoitus on, että nuorilla on hauskaa!

matalakynnyksinen
ja projektimainen

Vapaaehtoistoiminta todella kiinnostaa nuoria. He vain toivovat että heitä kutsutaan mukaan, joten aktiivisella, ja jopa aggressiivisella, rekrytoinnilla on merkitystä. Tutkimuksen mukaan jopa 60 % vapaaehtoistoimintaan

osallistumattomista suomalaisnuorista on kiinnostunut toimimaan vapaaehtoisina, jos heitä pyydetään mukaan. Nuoria kiinnostaa erityisesti monipuolinen, matalakynnyksinen ja projektimainen vapaaehtoistoiminta, joka ei vaadi pitkäaikaista sitoutumista. Nuorelle on tärkeää saada itse valita, mihin ja milloin haluaa osallistua. Hyvyyden eteen -tapahtumalla siis voisi todella vastata nuorten toiveisiin ja tavoittaa uusia nuoria.

Nuorten
toiveet

välineitä
ja ideoita

Kirkon Nuoret seurakuntalaisina -kehittämisasiakirjassa on nostettu esille työntekijäjohtoisuuden vähentäminen ja nuorten kannustaminen seurakunnan muokkaamiseen. Lisäksi siinäkin ehdotetaan tarjoamaan nuorille mahdollisuutta satunnaiseen ja lyhytkestoiseen palvelamiseen. Tapahtumarunko antaa seurakunnan työntekijöille välineitä ja ideoita näihin haasteisiin vastaamiseen.

Sisällys

Mikä on Hyvyyden eteen -tapahtuma?.....	76
Sisällys.....	78
Tapahtumapäivän aikataulu	79
Tapahtumanjärjestäjän muistilista.....	80
Tapahtumanjärjestäjän ohjeet.....	81
Alkusuunnittelu	81
Vapaaehtoistoiminta	84
Konsertti	86
Käytännön toteutusta	90
Soveltamisideoita.....	95
Mahdollisia vapaaehtoistempauskohteita.....	97
Tapahtuma-aikataulutukset ehdotuksia	98
Lyhyt nuortenillan tilalla toteutettava Hyvyyden eteen -tapahtuma.....	98
Koko päivän Hyvyyden eteen -tapahtuma.....	99
Kaksipäiväinen Hyvyyden eteen -tapahtuma.....	100

Tapahtumapäivän aikataulu

2-4 tuntia	Rakentaminen ja koristelu (myös äänentoisto ja valot)
1-2 tuntia	Vapaaehtoistoiminta
½-1 tuntia	Ruokailu
½-2 tuntia	Esiintyjien soundcheck
1-2½ tuntia	Konsertti
1-3 tuntia	Purkaminen

Tapahtuman aikataulua voi muokata jokaisen seurakunnan tarpeisiin sopivaksi. Konserttia voi pidentää tai lyhentää halutessaan.

Soundcheckiin, rakentamiseen ja purkamiseen kuluva aika riippuu monesta tekijästä. Esiintyjiltä ja tapahtumatekniikkafirmalta (äänentoisto ja valot) on hyvä kysyä heidän tarvitsemansa ajat. Aikataulu on tärkeä antaa mahdollisimman aikaisin heille tiedoksi. Vapaaehtoistempaukseen käytettävä aika riippuu siitä, mitä aiotaan tehdä.

Ohjevihon lopussa on esimerkkiaikatauluja kolmeen erilaiseen Hyvyyden eteen -tapahtumaan. Ensimmäinen on lyhyt nuortenillan tilalla toteutettava tapahtuma, toinen on kokopäivän tapahtuma ja kolmas on kaksipäiväinen tapahtuma. Näitä voi käyttää apuna suunniteltaessa oman tapahtuman aikataulutusta

Tapahtumanjärjestäjän muistilista

- Alkusuunnittelu
 - Nuoret ideoimassa ja suunnittelemassa
 - Rekrytointi
 - Kohderyhmä ja tavoite
 - Resurssit ja budjetti
 - Ajankohta
- Vapaaehtoistoiminta
 - Mitä tehdään?
 - Yhteistyötaho
 - Esiintyjä mukana
 - Aikataulutus
- Konsertti
 - Konserttipaikka
 - Konsertin ohjelma
 - Hyvän tekeminen konsertissa
 - Nuorten tehtäviä konsertissa
 - Esiintyjä
 - Tapahtumatekniikka
- Käytännön toteutusta
 - Markkinointi
 - Luvat
 - Tapahtuman aikataulutus
 - Rakentaminen
 - Ruoka
 - Palaute

Tapahtumanjärjestäjän ohjeet

ALKUSUUNNITTELU

Tapahtuman suunnittelu olisi hyvä aloittaa jo vähintään puoli vuotta ennen tapahtuman toteutusta. Tällöin ehtii tehdä kaikki vaadittavat asiat kuten bändin tilaaminen ja resursointi, eikä seurakunnan kalenteri ole vielä täynnä.

Nuoret ideoimassa ja suunnittelemassa

Tapahtuman idea on, että nuoret ovat aktiivisina toimijoina alusta loppuun. Ei niin, että työntekijä suunnittelee, valmistelee ja kertoo nuorille, mitä nämä voivat tehdä. Työntekijän rooli on olla mahdollistaja. Se vaatii toki aluksi enemmän kuin se, että työntekijä itse hoitaisi hommat, kun kerran osaa, mutta kun projekti lähtee vauhtiin, se on sen arvoista. Tapahtuma tuntuu nuorista omalta, kun he kokevat, että se on heistä lähtöisin.

mahdollistaja

Jo alussa pidetään nuorten kanssa yhteinen ideointipalaveri. Nuoret saavat heitellä villejä ideoita siitä, millaista hyvää voisi tehdä ja mikä esiintyjä olisi hienoa kutsua mukaan. Nuoret myös valitsevat vapaaehtoistoiminnan teeman, jonka mukaisen kohteen työntekijä etsii. Vielä ideointivaiheessa nuorten ei tarvitse sitoutua tapahtumaan. Ei haittaa, vaikka ideointiin osallistuisivat eri nuoret kuin varsinaiseen tapahtumaan. Kuitenkin ideoinnissa mukana oleminen saattaa innostaa nuoren osallistumaan myös varsinaiseen tapahtumaan.

ideointi

Myöhemmin nuorille järjestetään suunnittelupalavereja. Tässä vaiheessa päivämäärä on päätetty ja esiintyjä ja vapaaehtoistempauksen kohde ovat selvillä. Nuorten kanssa suunnitellaan konsertin ja vapaaehtoistempauksen sisältöä ja jaetaan vastuualueita.

Nuorten vastuualueita voivat olla esimerkiksi somistus, kioskki, yhteislaulut, ohjelmaa tempaukseen yms. Vaikka työntekijä vastaa kokonaiskuvasta ja viimekädessä siitä,

että hommat hoituvat, pitää hänen luottaa siihen, että nuoret hoitavat tehtävänsä. Kaiken ei tarvitse mennä juuri sillä tavalla kuin työntekijä sen hoitaisi. Työntekijän tulee neuvoa ja tukea nuoria heidän työskentelyssään. Myös pienempiä tehtäviä voidaan jo tässä vaiheessa jakaa, mutta tärkeää on jättää tilaa myös myöhemmin mukaan tuleville.

suunnittelu

vastuuta

neuvoa ja tukea

Rekrytointi

Tapahtumaa mainostetaan nuortenilloissa ja muussa nuortentoiminnassa. Lisäksi tapahtuma voi kiinnostaa nuoria, jotka eivät muussa toiminnassa käy. Heitä tavoitukseen kannattaa tapahtumaa mainostaa paikallisilla kouluilla. Puskaradiolla on suuri voima. Nuoria kannattaa kehottaa kertomaan tapahtumasta eteenpäin, sillä mukaan on helpompi lähteä yhdessä kavereiden kanssa. Aktiivinuorten kanssa voi myös lähteä kadulle mainostamaan tapahtumaa. Tapahtumaan voi rekrytoida vapaaehtoisia kirkon Suurella sydämellä -sivuston kautta.

koululla

puskaradio

henkilökohtainen
rekrytointi

Tärkeää on julkinen markkinointi ja henkilökohtainen rekrytointi. Tiedon tapahtumasta tulee kantautua mahdollisimman monien korviin ja viestin välittyä sellaisena, että jokainen on tervetullut ja haluttu mukaan. Tapahtuman tarkoitushan on, että kuka tahansa saa osallistua. Tehokkainta on kuitenkin kutsua tehtäviin henkilökohtaisesti. Ihmiset osallistuvat helpommin, kun kokevat olevansa juuri oikeita henkilöitä tehtävään. Lisäksi näin saadaan rekrytoitua tehtäviin sopivia ihmisiä. Kysy mieluummin, ”millä tavalla sinä haluaisit osallistua” kuin ”kuka tekisi...”

Markkinoinnissa tulee tuoda selkeästi esille, ettei osallistuminen vaadi pitkäaikaista sitoutumista. Tarjolla on hyvä olla selkeitä tehtäväkuvia, joista osallistuja voi valita mielenkiintoisen ja näin tietää, mitä on tulossa tekemään.

tehtäväkuvia

Kohderyhmä ja tavoite

kenelle?

Tapahtumaa suunnitellessa on tärkeä miettiä, kenelle tapahtuma on suunnattu, ja mikä on tapahtuman tavoite. Kohderyhmä ja tavoite vaikuttavat esiintyjävalintoihin, tapahtumapaikan valintaan ja markkinointiin. Siksi on tärkeää aloittaa suunnittelu näistä kahdesta.

Tapahtumaa voi lähteä toteuttamaan monenlaisen ryhmän kanssa. Rippikouluryhmä tai isoskoulutettavat ovat valmiita mahdollisia ryhmiä, joiden toimintaan saa tapahtumalla erilaista näkökulmaa. Toisaalta tapahtuma voi olla avoin kaikille nuorille, ja projektin ympärille voi muodostua täysin uusi ryhmä. Tapahtuma on kohdennettavissa myös nuorille aikuisille tai varhaisnuorille.

valmiita
ryhmiä

ulkopuolella
olevat
nuoret

Konserttiosuus voi olla avoin laajemmalle kohderyhmälle kuin vapaaehtoisuusosuus. Esimerkiksi rippikoulukonsertin saa yhdistettyä tapahtumaan. Tapahtuma myös vaikuttaa sitä laajemmin, mitä useammat saavat olla osana edes osaa tapahtumasta.

tavoite

Kaikella toiminnalla on oltava tavoite. Tapahtumaa järjestettäessä on tärkeä pysähtyä hetkeksi ja miettiä, miksi tapahtumaa järjestetään. Tapahtumaa ei ole hyvä järjestää vain siksi, että niin on aina tehty. Perinteisellä tapahtumalakin on ollut syntyessään jonkin tavoite. On hyvä miettiä, onko alkuperäinen tavoite yhä ajankohtainen vai pitäisikö sitä muuttaa. Tapahtuman tavoitteena voi olla tavoittaa niitä nuoria, jotka eivät osallistu muuten seurakunnan toimintaan. Tavoite voi olla myös innostaa toiminnassa mukana olevia osallistumaan vapaaehtoistoimintaan.

Tapahtumassa voi olla vapaaehtoistempauksella ja konsertilla eri kohderyhmät ja tavoitteet. Aktiivisia nuoria voidaan pyytää mukaan järjestämään konserttia nuorille, joilla seurakunnan toiminta on vierasta.

Resurssit ja budjetti

budjetti

Jokaisella tapahtumalla on rajalliset resurssit ja budjetti on hyvä määritellä jo suunnittelun alkuvaiheessa, koska tapahtumaan saa käytettyä rahaa niin paljon kuin sitä on käytettävissä. Tapahtuman menoja voidaan kattaa myös konsertin pääsylippituloilla, mutta maksullinen sisäänpääsy voi karsia osan mahdollisista konserttiin tulijoista. Tapahtumalle on mahdollista etsiä myös paikallisia sponsoreita. Tapahtuma on mahdollista toteuttaa pienelläkin rahasummalla, mutta silloin on mietittävä valintoja tarkemmin.

sponsoreita

talkoot

Tapahtuman resursseihin kuuluu myös työvoima. Vapaaehtoisiksi tapahtuman järjestelyihin kannattaa nuorten lisäksi kannustaa heidän vanhempiaan. Joihinkin hommiin tarvitaan aikuisia. Esimerkiksi mahdolliset järjestysmiehet voi löytyä nuorten lähipiiristä. Vapaaehtoisille mahdollisia töitä ovat myös rakentaminen ja purkaminen sekä vapaaehtoistoiminnassa pienryhmän johtaminen.

Ajankohta

kesto?

Tapahtuman ajankohta ja kesto on syytä miettiä tarkkaan. Ei kannata järjestää samalla paikkakunnalla kahta samalle kohderyhmälle suunnattua tapahtumaa. Myös naapuriseurakuntien kanssa on syytä kommunikoida tapahtuman

järjestämisestä, sillä konserttiosuus saattaa kiinnostaa nuoria yli seurakuntarajojen. Viikonpäivä vaikuttaa tapahtuman osallistujamäärään. Jos seurakunnassa on tapana järjestää nuortenillat perjantaisin, voi tapahtuma toimia erilaisena nuorteniltana.

Myös vuodenaika vaikuttaa osallistujamäärään. Seurakunnassa eri aikaan vuodesta järjestetyt tapahtumat palvelevat parhaiten eri kohderyhmiä. Syksyllä tapahtuma voidaan suunnata seurakunnan toimintaan mukaan tuleville nuorille, jotka ovat vuoden aikana käyneet rippikoulun. Keväällä tapahtuman voi kohdistaa tuleville rippikoululaisille tai isosille. Myös ylioppilaskirjotukset on hyvä huomioida ajankohtaa miettiessä, jos halutaan kutsua myös vanhempia nuoria mukaan.

ajankohta

VAPAAEHTOISTOIMINTA

Tapahtuman ensimmäisessä osiossa osallistujat työskentelevät hyvyyden eteen. He saavat kokea olevansa hyödyksi ja voivat löytää uusia puolia itseltään. Vapaaehtoisuutta tehdään yhdessä ryhmänä.

Mitä tehdään?

Hyödyksi voi olla monella eri tavalla. Nuorten kanssa voi esimerkiksi mennä ilahduttamaan vanhuksia ja keskustelemaan, laulamaan ja ulkoilemaan heidän kanssaan. Ympäristöä voi siistiä keräämällä roskia tai haravoimalla pihoja. Nuoret voivat osallistua toteuttamaan seurakunnan yhteistä jumalanpalvelusta, poimia marjoja ja jakaa niitä ihmisille, hämmästyttää katutaiteella, pestä autoja tai järjestää kahvilan. Vain mielikuvitus on rajana.

vanhuksia

roskia

pienryhmä

Vapaaehtoistempaus voidaan toteuttaa yhtenä joukkona tai jakautumalla pienryhmiin. Pienryhmää voi olla johtamassa esimerkiksi nuorten vanhempia tai vanhempia nuoria. Pienryhmät voivat tehdä samoja asioita eri pisteissä tai jokaisella pienryhmällä voi olla erilainen tehtävä, joista vapaaehtoinen voi valita, mikä tuntuu omimmalta. Joku pienryhmistä voi myös työskennellä illan konserttiosuuden hyödyksi.

haravointi

muut työalat

Seurakunnan ja nuorten omia vahvuuksia ja erityisosaamisia kannattaa hyödyntää. Kannattaa muistaa myös kysyä muiden työalojen edustajilta ehdotuksia. Esimerkiksi diakoniatyössä voi olla valmiina vapaaehtoistoiminnan muotoja, joihin nuoret voisivat lähteä mukaan.

Kun ollaan menossa toteuttamaan vapaaehtoistempausta, on tärkeää kertoa nuorille, mihin ollaan menossa, mitä aiotaan tehdä ja miten siellä tulee käyttäytyä. Nuoria on hyvä muistuttaa siitä, että kohteeseen ollaan menossa vieraiksi ja toimitaan sen mukaisesti.

Yhteistyötaho

Kun nuorten kanssa on mietitty mahdollista vapaaehtoistempauksen kohdetta, on aika ottaa yhteyttä itse kohteeseen ja kysyä, onnistuisiko tällaisen tempauksen järjestäminen. Yhteistyötahoa voi kysyä myös seurakunnan muiden työmuotojen edustajilta. Seurakunnan työntekijöillä voi olla jo valmiiksi yhteyksiä esimerkiksi paikkakunnan vanhainkoteihin. Tienkään yhteistyötahoa ei välttämättä ole, tai se voi olla vaikkapa joukko yksityishenkilöitä, täysin riippuen siitä, minkälainen tempaus on päätetty tehdä.

vapaaehtoisuuden
kohde

Ajankohdan lisäksi yhteistyötahon kanssa on sovittava siitä, mitä nuoret tulevat tekemään. Kun molemmat osapuolet tietävät, mitä tulee tapahtumaan, ei tule yllätyksiä, ja kaikki osaavat varautua oikein. Esimerkiksi: Onko kyse järjestetystä ohjelmasta vai vapaasta kohtaamisesta? Ollaanko sisä- vai ulkotiloissa? Mitä yhteistyötaholta odotetaan?

mitä
tehdään?

Yhteistyötahoa valittaessa on syytä pohtia, millaiseen paikkaan mennään. Onko nuorilla jotain henkilökohtaisia sidoksia yhteistyötahoon tai tuleeko aihe muuten liian lähelle? Esimerkiksi jonkun oma isovanhempi saattaa olla vanhainkodissa, johon halutaan mennä. Miten asia huomioidaan vapaaehtoisuudessa ja sen jälkeen? On harkittava, mihin ja mitä tekemään nuoret voi päästää, ettei synny vaikutelmaa, että tullaan uteliaina tirkistelemään vapaaehtoistempauksen kohteita. Vapaaehtoistoiminta herättää nuorissa varmasti paljon ajatuksia. Valitun yhteistyötahon perusteella tulee miettiä, järjestetäänkö nuorille jonkinlainen purku.

henkilö-
kohtainen
sidos

Esiintyjä mukana

Nuorten valitsema esiintyjä on mukana vapaaehtoistempauksessa. Esiintyjä ei kuitenkaan toimi ryhmänjohtajana. Nuoret saavat toimia yhdessä idoliensa kanssa, ja esiintyjät ovat tässä vaiheessa osallistujia siinä missä muutkin. Samalla he kuitenkin ovat hyviä esikuvia nuorille.

Jotta päivä tuntuisi esiintyjästä sujuvalta, tämän on oltava

siinä
missä
muutkin

tietoinen päivän kulusta. On tärkeää, että esiintyjä tietää, mikä hänen roolinsa on ja mitä häneltä odotetaan. Esiintyjän on oltava selvillä, milloin on esimerkiksi soundcheckin aika ja milloin saa rauhassa mennä muiden mukana.

Myös tapahtumatekniikkafirmaa voi pyytää mukaan tähänkin osuuteen.

Aikataulutus

milloin saavutaan, milloin lähdetään

Sekä yhteistyötahon että osallistujien on oltava perillä aikataulusta: siitä milloin saavutaan ja milloin lähdetään. Se selkiyttää toimimista, eikä kellään jää työskentely pahasti kesken.

aloitus

Jotta aloitus sujuu, on nuorten kanssa hyvä sopia kokoontuminen hieman ennen varsinaisen vapaaehtoistempauksen alkua. Näin kaikki löytävät, ainakin toivottavasti, ajoissa perille, eikä alku mene sähellykseksi, kun tarkistetaan paikallaolijoita ja odotetaan viimeisiä. Tämä erityisesti, kun menään vieraiksi johonkin.

suunnitelma

Vapaaehtoistoimintaa organisoivalla, oli se sitten työntekijä tai joku muu, on oltava suunnitelma siitä, mitä tempauksen aikana tapahtuu missäkin välissä, ja kuka tekee mitäkin. Vaikka tarvittaessa on välttämätöntä joustaa, helpottaa muiden oloa ja omien tehtäviensä hoitoa, kun tietää, että jollakulla on langat käsissään. Aikataulu pitää rakentaa riittävän väljäksi, jotta on joustonvaraa eikä päivästä tule kiireistä.

joustonvara

KONSERTTI

Antoisan vapaaehtoistempauksen jälkeen nuoret saavat kokoontua viettämään iltaa ja nauttimaan konsertista. Konsertti voi olla akustinen keikka nuortenillan tilalla tai useamman esiintyjän konsertti, johon kutsutaan osallistujia kauempain. Nuoret ovat toteuttamassa myös konserttia. Tärkeää on, että konsertti jatkaa tapahtuman hyvän tekemisen teemaa, ja että vain siihen osallistuvat ovat osaltaan tekemässä hyvää.

Konserttipaikka

seurakunnan tilat

nuorisotila tai liikuntasali

Konserttipaikka on olennainen osa konsertin luonnetta. Pieni tila luo intiimimpää tunnelmaa, kun taas iso sali voi tukea koko tapahtuman ilmapiiriä. Paikkaa valitessa on otettava huomioon kohdeyleisö. Seurakunnan omat tilat voivat olla este niille, joilla ei ole läheistä suhdetta seurakuntaan. Silloin voi tilaksi valita kaupungin/kunnan nuorisotilan tai koulun liikun-

tasalin. Paikan on oltava sellainen, että kohdeyleisö haluaa tulla sinne.

Joissain paikoissa voivat lava ja äänentoisto olla valmiina, toisiin se pitää itse rakentaa valmiista osista. Paikkaa valitessa on huomioitava koko, sijainti, koristelumahdollisuudet ja kulkuyhteydet. Konserttipaikalla on tärkeä olla esteettömät kulkuyhteydet jo äänentoistokaluston kantamistakin ajatellen. Järjestäjän on otettava selvälle myös paikan tekniset valmiudet kuten, riittääkö virta äänentoistokalustolle ja esiintyjälle.

tekniset
valmiudet

sijainti

On selvittävä, onko konserttipaikassa savuilmaisimia ja miten ne voi kytkeä pois, jos halutaan käyttää savuefektejä. Savuilmaisimista on tärkeä ilmoittaa tapahtumateknikkafirmalle etukäteen. Tapahtumapaikassa voi mennä illalla tiettyyn aikaan hälytykset päälle. Paikkaa varatessa onkin tärkeä huolehtia, että hälytyksiä mahdollisesti siirretään myöhemmäksi tai poistetaan kokonaan, ettei kesken konsertin ala hälyttimet soimaan.

savuhälyttimet

Konsertin ohjelma

Konsertin ohjelman suunnittelu lähtee liikkeelle konsertille asetetuista tavoitteista ja kohdeyleisöstä. Konsertissa voi olla yhteislauluja tuomassa yhteishenkeä.

Yhteislauluja

Evankeliumia voidaan lertyjävalinnoilla, yhteislauluilla tai nuorten ja työntekijöiden puheenvuoroilla. Lyhyt opetus Raamatusta

vittää esiin-

Puheenvuoroja

voi sopia hyvin konsertin ohjelmaan, mutta saattaa toisaalta tuntua joillekin osallistujille vieraalta. On hyvä pitää mielessä, että kaikkia ei voi miellyttää, mutta valtaosan toiveisiin voi vastata.

Konsertissa on hyvä kertoa jotakin vapaaehtoistem-pauksesta, jota nuoret tekivät aikaisemmin päivällä. Se tulee tehdä nuorten näköisellä tavalla. Konsertista ison ajallisen osan vie esiintyjä, jolle onkin hyvä varata reilusti aikaa. Jos konserttiin tulee paljon ohjelmaa, se on mahdollista jaksottaa väliajan ympärille. Ohjelma on hyvä, kun se heijastaa sitä tehneiden nuorten ajatuksia, ja kaikki toimii yhtenäisenä kokonaisuutena.

Nuorten
näköisellä
tavalla

Hyvän tekeminen konsertissa

On tärkeä antaa myös konsertin yleisölle mahdollisuus tehdä hyvää omalta osaltaan. Ei vain niin, että vapaaehtoistem-pauksessa mukana olleet kertovat kokemuksistaan yleisölle, jotka eivät voi osallistua siihen mitenkään. Kon-

sertissa on mahdollista esimerkiksi pyörittää pientä kioskia, jonka tuotto menee nuorten valitsemaan hyväntekeväisyyskohteeseen. Kioskissa voi myydä nuorten tekemiä leipiä, juotavaa ja karkkia. Kioskiin on voitu tehdä nuorten kanssa esimerkiksi koruja tai pinssejä myytäväksi. Valitusta hyväntekeväisyyskohteesta on hyvä kertoa yleisölle.

kioski

Kon- sertissa on mahdollista myös haastaa yleisö tekemään hyviä tekoja muulle yleisölle, esimerkiksi avaamaan ovia tai hymyilemään jokaiselle vastaantulijalle. Haaste voi olla myös pidempikestoinen esimerkiksi jatkua konsertin jälkeen vielä viikon verran. Myös tempauksen kohteen voi tuoda mukaan konserttiin. Mielikuvitus on vain rajana siinä, minkälaista hyvää konsertin yleisö voisi tehdä.

yleisö

Nuorten tehtävä konsertissa

nuoret
lavalla

Kun nuoret osallistuvat konsertin toteutukseen, tulee siitä heidän näköisensä ja se tavoittaa paremmin kohderyhmänsä. Tilatun esiintyjän lisäksi nuorten on mahdollista olla konsertissa lavalla. He voivat pitää omia puheenvuoroja ja toimia juontajina, seurakunnan oma bändi voi soittaa tai nuorten ryhmä esittää tanssia tai draamaa. Konsertissa voi olla yhteislauluja, joihin jokainen voi osallistua ja joita säestämässä voi olla nuoria.

puheita,
juontoja,
bändi,
tanssia,
draamaa

Nuoret voivat esitellä muille vapaaehtoistempausta monin eri tavoin: kertomalla, valokuvin, videoin tai vaikka esittelemällä jotain aikaansaannoksia. Tempauksesta kertominen sitoo tapahtuman yhdeksi kokonaisuudeksi ja jokainen konserttiin tullut kuulee, mistä koko hommassa on kyse.

Konsertissa voi toimia kioski, jota nuoret pyörittävät. Kioskin tuotto voidaan lahjoittaa nuorten valitsemaan kohteeseen. Nuoret voivat toimia pääsylippujen myyjinä tai käsiohjelmien jakajina. Konsertin aikana osa nuorista voi huolehtia esiintyjistä esimerkiksi viemällä juomaa ja ruokaa backstagelle.

koristelu

Nuorilla voi olla tehtäviä myös ennen ja jälkeen konsertin. Rakentamiseen ja purkamiseen tarvitaan ihmisiä, jotta se saadaan hoidettua helposti. Myös koristeluun ja koristeluiden poisottamiseen tarvitaan työvoimaa. Koristeita ja käsiohjelmiä voidaan tehdä jo monta viikkoa tai kuukautta ennen itse tapahtumaa. Näin nekin, jotka eivät pysty osallistumaan itse tapahtumapäivään, voivat osallistua yhteisiin talkoisiin ja olla osa tapahtumaa järjestävää ryhmää.

talkoot

Esiintyjä

Esiintyjän valintaa on mietittävä tarkkaan. Esiintyjävalinnan on kiinnostettava kohdeyleisöä ja palveltava tapahtuman tavoitetta. Esiintyjä ei saa tuntua muusta tapahtumasta irralliselta. Esiintyjien palkkiot vaihtelevat suuresti, minkä vuoksi on tärkeä pyytää tarjouksia useammalta mahdolliselta esiintyjältä. Välttämättä toivottu päivä ei edes sovi esiintyjän kalenteriin.

tarjous

Esiintyjän on tärkeä tietää tapahtuman luonne etukäteen. Hyvyyden eteen -tapahtumaa toteuttaessa on huomioitava, että esiintyjä kysytään tarpeeksi ajoissa mukaan vapaaehtoistempaukseen. Taustatiedot tapahtumasta on hyvä antaa ja keskustella tempauksesta jo tarjoustä pyydettyä.

Tarpeeksi ajoissa

Esiintyjät tulevat konserttiin tekemään työtä, ja on tärkeää, että heille tarjotaan oma tila, backstage, jossa rauhoittua ja levätä ennen esiintymistä. Esiintyjät ottavat mielellään backstageelle jotain syötävää ja juotavaa, joista voi kysyä esiintyjiltä etukäteen. Esiintyjät saattavat tulla kaukaakin, minkä vuoksi on hyvä mahdollistaa myös yöpyminen paikkakunnalla. Esiintyjillä voi olla tapahtumaa kohtaan omia toiveita, joista kannattaa keskustella etukäteen.

oma tila

syötävää ja juotavaa

Jokaisella esiintyjällä on omat tarpeensa soundcheckille ja välineiden kasaamiselle, mutta karkeana arviona voidaan pitää 1–2 tuntia. Tämä on syytä tarkistaa jokaisen esiintyjän kohdalta erikseen. Jos konsertissa esiintyy useampi yhtye, on hyvä neuvotella mahdollisuudesta lainata soittimia. Tällöin esimerkiksi rumpuja ei tarvitse vaihtaa kokonaan. Näistä asioista on kuitenkin keskusteltava esiintyjien kanssa, eikä mitään saa olettaa.

soundcheck

Tapahtumatekniikka

Konserttiin tarvitaan jonkinlainen äänentoisto ja usein myös valot. Joissain konserttipaikoissa on valmiina äänentoisto- ja valokalusto, mutta niitä on osattava jonkun käyttää. Tämä osaaminen voi löytyä seurakunnan sisältä, mutta tapahtumatekniikka voidaan myös ostaa ulkopuolisena palveluna, jolloin mukana tulevat myös äänentoisto- ja valomiehet, jotka hoitavat teknisen puolen.

äänentoisto ja valot tapahtumatekniikka

Tapahtumatekniikkapalveluita tarjoavia firmoja on monia ja hintahaarukka on laaja. Onkin hyvä pyytää useammalta firmalta tarjoukset, joiden perusteella tekee päätöksen.

tarjous

Usein esiintyjillä on speksit, joiden mukaan konsertin ääni- ja valolaitteisto suunnitellaan ja tilataan, minkä vuoksi on tärkeää kertoa jo tarjouspyynnössä esiintyjän tiedot. Tarjouspyynnössä ei kannata keskittyä vain hintaan, vaan myös laatuun.

Ulkopuolelta tuleva firma ei todennäköisesti tiedä konserttipaikkaa etukäteen, ja siksi järjestäjän tehtävänä on kertoa tarvittavat tiedot firmalle. Olennaisia asioita on muun muassa tilan koko ja voimavirtasyöttöjen riittävyys ja sijainti lavaan nähden. Firmalle pitää myös kertoa, onko tilassa mahdollista käyttää savutehosteita.

Äänentoiston ja valojen rakentaminen vie aikaa vähintään 3 tuntia. Tarkempi aikataulu kannattaa kysyä valitulta firmalta, sillä kaluston kasaamiseen varataan eri tavalla aikaa firmasta riippuen. Joskus äänentoisto ja valot on syytä kasata jo edellisenä päivänä, jolloin on tarjottava yöpymispaikkaa ja ruokaa teknikoille. Teknikoiden on hyvä tietää, kuka on tulossa esiintymään. Silloin he pystyvät sopimaan asioista keskenään ilman, että tapahtuman järjestäjä on välikätenä.

Konsertissa soiva musiikki saattaa kuulua kauemmas. Onkin hyvä tarkistaa kuinka kauas ääni kuuluu ja tarvittaessa ilmoittaa siitä lähialueen asukkaille. Konsertin musiikki soi kovaa myös konserttipaikan sisällä. Äänimiehet osaavat pitää äänenvoimakkuuden sallitun desibelirajan alapuolella, mutta silti on hyvä tarjota yleisölle korvatulppia.

KÄYTÄNNÖN TOTEUTUSTA

Tapahtuman järjestämiseen kuuluu paljon kaikenlaisia huomioitavia käytännön asioita. Niiden muistaminen on välttämätöntä onnistuneen tapahtuman kannalta.

Markkinointi

Tapahtumaa pitää markkinoida ja mainostaa, sillä eihän sellaiseen tapahtumaan voi osallistua, josta ei ole koskaan kuullutkaan. Tapahtumalle on hyvä keksiä oma nimi, joka jää ihmisten mieleen. Nimi luo ihmisille mielikuvan tapahtumasta.

Markkinointia on hyvä miettiä tapahtuman kohderyhmän näkökulmasta. Miten mainostus tavoittaisi kohderyhmän? Tapahtumaa kannattaa mainostaa mahdollisimman laajasti ja mainoksen on kiinnostettava ja herätettävä kohdeyleisön huomio.

Markkinointia on tärkeä tehdä myös verkossa. Tapahtumalle voi luoda omat nettisivut, joilta löytyy lisätietoa tapahtumasta. Tapahtumalle voidaan luoda

nettisivut

myös esimerkiksi oma blogi, johon nuoret saavat kirjoittaa tapahtuman järjestelyistä ja johon voidaan tapahtuman jälkeen kerätä ajatuksia, kuvia ja kertomuksia vapaaehtoistempauksesta ja konsertista.

Hyvä keino on myös luoda Facebook-tapahtuma, jossa on mahdollista nähdä kuinka paljon tapahtumaan on mahdollisesti tulossa osallistujia. Facebookin ilmoittautumiset ovat kuitenkin aina vain suuntaa antavia.

Facebook

Erytyisesti konserttia on hyvä markkinoida myös naapuriseurakuntiin, joista sinne voidaan tehdä yhteisiä matkoja.

Luvat

Tapahtuman järjestämiseen ja etenkin konserttiin liittyy monia lupia ja ilmoituksia, joita pitää tehdä eri tahoille.

Poliisille on tehtävä vähintään 5 vuorokautta ennen ilmoitus yleisötilaisuuden järjestämisestä, ellei tapahtuma ole hyvin pieni. Ilmoituksessa tulee ilmetä tilaisuuden järjestäjä ja tarkoitus, tapahtumapaikka ja -ajankohta, järjestyksenvalvojat sekä mahdolliset käytettävät rakenteet. Ilmoitukseen on oma lomake poliisin Internet-sivuilla.

poliisi

luvut
ja
ilmoitukset

(poliisi.fi)

Pelastussuunnitelmaa ei tarvitse tehdä alle 200 henkilön tapahtumaan, ellei tapahtuman luonteen vuoksi tapahtumassa ole merkittävää henkilö- tai paloturvallisuusriskiä. Jos pelastussuunnitelma pitää tapahtumaa varten tehdä, se on toimitettava alueen pelastusviranomaiselle vähintään 14 vuorokautta ennen.

pelastusviranomainen

Ohjeet pelastussuunnitelman laatimiseen saa alueen pelastusviranomaiselta.

terveysviranomainen

Jos tapahtumassa myydään elintarvikkeita, esimerkiksi sämpylöitä kioskissa, on tehtävä ilmoitus elintarvikehuoneistosta. Ilmoitus tulee tehdä vähintään 4 viikkoa ennen tapahtumaa alueen valvontaviranomaiselle, eli useimmissa tapauksissa terveystarkastajalle. Ilmoituksen ohjeistuksen saa alueen valvontaviranomaiselta esimerkiksi kaupungin/kunnan Internet-sivuilta.

Konsertista voi joutua tekemään meluilmoituksen alueen ympäristönsuojeluviranomaiselle, jos melun oletetaan olevan erityisen häiritsevää. Erytyisesti tämä koskee ulkoilmakonsertteja. Ilmoitus on tehtävä kirjallisena viimeistään 30 vuorokautta ennen tapahtumaa.

Teosto

Konsertin musiikkia varten on haettava Teostolta lupa, joka kattaa tapahtumassa esitettävän elävän musiikin sekä mahdollisen taustamusiikin. Lupa on haettava ennen tapahtumaa ja laskutus- ja ohjelmatiedot on ilmoitettava tapahtumaa seuraavan kuun 15. päivään mennessä. Lupa- ja laskutus- ja ohjelmatietojen ilmoittamiseen löytyy lomakkeet Teoston Internet-sivuilta. (teosto.fi)

Tapahtuman järjestäjän on hyvä ottaa vastuuvakuutus, jos tapahtumasta voi aiheutua henkilö- tai omaisuusvahinkoa. Poliisin vaatiessa vastuuvakuutuksen ottamisesta on tehtävä selvitys. Vastuuvakuutus hankitaan tarvittaessa vakuutusyhtiöltä.

Tapahtuman aikataulutus

Tapahtuma täytyy aikatauluttaa selvästi ja aikataulu on oltava kaikkien osapuolten tiedossa, jotta jokainen tietää, missä ja milloin tapahtuu. Tapahtuman aikataulu on hyvä saada mahdollisimman nopeasti kaikille osapuolille tiedoksi, erityisesti esiintyjille ja teknikoille.

Aikataulusta ei kannata tehdä liian tiukkaa, sillä asiat helposti venyvät aiottua pidemmiksi. Liian löysä aikataulu taas voi tuntua osallistujista hitaalta ja paikallaan junaavalta. Aikataulutukseen vaikuttavat monet tapahtuman järjestäjästä riippumattomat asiat kuten vapaaehtoistempauksen kohde, esiintyjien aikataulut ja konserttitilan aikarajoitukset.

ei liian tiukka
ei liian löysä

Rakentaminen

rakentaminen

Tapahtumaan, ja erityisesti konserttiin, liittyy paljon rakentamista ja kokoamista. Konserttipaikassa lava voidaan joutua kokoamaan paloista ja tuolit kantamaan varastosta. On hyvä huomioida, että tapahtumassa tarvitaan myös pöytätilaa, esimerkiksi kioskia tai esiintyjän levymyyntiä varten. Konkreettiseen rakentamiseen on tärkeä varata tarpeeksi aikaa ja vapaaehtoista työvoimaa.

Usein konserttipaikkaa halutaan tehdä viihtyisämmäksi. Tässä nuorilla on mahdollisuus päästää oma luovuutensa valloilleen. Kuitenkaan liiallisuuksiin ei kannata mennä, sillä koristelemiseen menee paljon aikaa. Konserttiin voi tulla ihmisiä, jotka eivät tunne paikkoja ja heidät on hyvä huomioida opaskylteillä niin ulkona kuin tilassa sisälläkin.

luovuus

Kaiken rakentamiseen menee kauan ja siihen tarvitaan monia ihmisiä. Huomiotavaa on myös kaiken rakennetun purkaminen. Purku ei vie yhtä paljon aikaa,

mutta siihen on hyvä saada tarpeeksi ihmisiä, jotta muutama ihminen ei joudu kaikkea tekemään.

purku

Ruoka

Tapahtumapäivä on nuorille, esiintyjille, työntekijöille sekä mahdollisille valo- ja äänimiehille pitkä. Kaikki paikalla olevat tarvitsevat ruokaa jaksaakseen koko päivän. Ilman järjestettyä ruokailua, syöminen unohtuu helposti tekemisen keskellä. Yhteinen ruokailu toimii kaiken tekemisen keskellä tärkeänä lepotaukona, vahvistaa yhteishenkeä ja mahdollistaa tutustumisen, järjestelyjen varmistelun ja tulevasta informoimisen.

yhteinen ruokailu

On hyvä järjestää vähintään yksi lämmin ruoka tapahtumapäivänä. Lämpimän ruoan voi saada seurakunnan keittiöstä tai sitä tekemään voi pyytää vaikka nuorten vanhempia tai muita seurakuntalaisia. Lämmin ruokailu voidaan järjestää niin, että ruoka on esimerkiksi tunnin ajan lämpimänä ja jokainen käy omaan tahtiinsa syömässä tai kaikki tulevat yhtä aikaan syömään. Joustavuus ruokailussa voi helpottaa soundcheckien aikatauluttamista, mutta silloin ruokailutilanne ei ole samalla tavalla yhteisöllinen. Illalla voi tarjota konserttipaikalla esimerkiksi nuorten tekemiä voileipiä, joita voidaan myös myydä konsertin yhteydessä.

Kaikkien ruokailuun osallistuvien mahdolliset ruoka-aineallergiat on syytä selvittää ajoissa, jotta kaikki saavat itselleen sopivaa ruokaa. Jos esiintyjät ja ääni- ja valomiehet yöpyvät paikkakunnalla, on tärkeä viedä yöpaikkaan ilta- ja aamupalatarvikkeet.

ruoka-aineallergiat

Palaute

Tapahtumasta on tärkeää kerätä palaute. Palautetta voi kerätä yleisellä palauteboxilla konsertissa, mutta tärkeää on saada palautetta tapahtuman järjestämiseen osallistuneilta nuorilta. Tapahtuman jälkeen

hyvät ja huonot

kehittämideoita

voi järjestää yhteisen palautepalaverin, jossa käydään tapahtumaa läpi ja mietitään hyviä ja huonoja puolia. Yhdessä mietitään kehittämideoita tulevaisuutta varten. Palaute on hyvä arkistoida etenkin, jos tapahtuma on tarkoitus toteuttaa.

ajatuksia ja tunteita

Vapaaehtoistempauksesta voidaan kerätä palautetta jo heti tempauksen jälkeen ennen konserttia esimerkiksi yhteisessä ruokailussa. Palautetta voi pyytää myös tempauksen kohteelta. Tempauksen osalta palautteen anta-

misen yhteydessä on hyvä antaa tilaa myös purkaa sen herättämiä ajatuksia ja tunteita. Riippuen tempauksen kohteesta osallistujat voivat tarvita turvallista purkutilannetta.

Soveltamisideoita

Hyvyyden eteen -tapahtuman ajatus on vapaasti käytettävissä. Se toimii sellaisenaan toteutettuna, mutta sitä saa myös muokata hyväksi näkemällään tavalla ja karsia tai laajentaa. Varsinainen tapahtuma kannattaa järjestää sellaisessa muodossa, että se palvelee juuri teidän seurakuntanne tarpeita.

Yhteistyö muiden työalojen kanssa

Tapahtuman voi toteuttaa yhdessä diakonian, lapsityön tai vaikka lähetystyön kanssa.

Aikataulun muokkaaminen

Aikataulutukseen vaikuttavat monet tekijät: Onko koulupäivä? Mihin aikaa koulu loppuu? Minkä ikäinen on kohderyhmä? Vapaaehtoistempauksen kohdekin saattaa asettaa joitain rajoituksia aikataulun suhteen. Siksi tapahtumarunko on rakennettu niin, että sen voi muuttaa omaan toimintaan sopivaksi.

Myös tapahtuman eri osioiden kesto kannattaa arvioida tapauskohtaisesti. Esimerkiksi konsertin pituus ja rakentamiseen ja purkuun tarvittava aika voivat vaihdella.

Tapahtuman voi halutessaan vaikka jakaa kahdelle päivälle, niin että ensimmäisenä päivänä toteutetaan vapaaehtoistempaus ja seuraavana päivänä on vuorossa konsertti. Tämä mahdollistaa massiivisemmän vapaaehtoistempauksen sekä tiiviimmän yhteishengen syntymisen. Tällöin tulee tietysti

Pidempi projekti

Tapahtuma voisi olla enemmänkin kuin vain ”yksi konsertti”. Vapaaehtoistempauksista voisi muodostaa pidemmän projektin, joka jatkuisi pysyvänä toimintamuotona tai huipentuisi tai alkaisi esitellyn kaltaisella tapahtumapäivällä.

Intiimimpi kiitosillanvietto

Avoimen konsertin sijaan voi vapaaehtoisporukalle järjestää intiimimmän illanvieron. Touhuamisen jälkeen on mukava kokoontua yhdessä lepäämään, lauleskelemaan, syömään ja viettämään aikaa. Samalla voi vaikka purkaa päivän ajatuksia ja ideoida mahdollisia seuraavia tempauksia.

Bändin tilalla jotain muuta

Nuorten mukana vapaaehtoistempaukseen osallistuvan vierailijan ei välttämättä tarvitse olla bändi tai edes muusikko. Mielenkiintoisia vaihtoehtoja voivat olla esimerkiksi draama- ja tanssiryhmät, koomikot tai mielenkiintoinen puhuja.

Toteuttajana jokin muu taho kuin seurakunta

Vaikka olemme luoneet pohjan ja ohjeet seurakuntia silmälläpitäen, sopivat idea ja pohja hyvin myös erilaisten järjestöjen, kuntien ja muiden tahojen käyttöön.

Mahdollisia vapaaehtoistempauskohteita

- Vanhainkoti-/palvelutalovierailu
 - keskustelua, pelailua, laulamista, ulkoilemista
- Vammaisten asumispalvelussa vierailu
 - keskustelua, pelailua, laulamista, ulkoilemista
- Päiväkodin puuhapäivän järjestäminen
- Ympäristön siistiminen
 - roskien kerääminen, pihojen haravointi tai lumen luonti
- Ihmisten autojen putsaaminen lumesta
- Jumalanpalveluksen toteuttaminen
- Kauppakassien täyttö ja kantaminen
- Marjojen poimiminen ja jakaminen ihmisille
- Joululaulujen laulamista
 - yksinäisille vanhuksille, kouluilla, kadulla
- Kukkien jakaminen vastaanulijoille
- Katutaide
- Lumiukon tai -linnan rakentaminen leikkipuistoon
- Autojen pesu
- Kahvilan tai ravintolan pitäminen
- Mitä vaan! Vain Taivas on rajana...

Tapahtuma-aikataulutus ehdotuksia

LYHYT NUORTENILLAN TILALLA TOTEUTETTAVA HYVYYDEN ETEEN - TAPAHTUMA

onnistuu jopa arki-iltana, konserttiosuus toteutetaan seurakunnan tiloissa, samassa paikassa kuin tavallinen nuortenilta, konsertti on akustinen ja sen äänentoisto toteutetaan seurakunnan omalla kalustolla

- 14.00 Esiintyjä ja nuoret seurakuntakodille
Roudataan mahdollisesti tilaa, esiintyjän tavarat sisään
Välipala kaikki yhdessä
Valmistaudutaan lähtemään vanhainkotiin, sovitaan kuka tekee mi-
täkin, esiintyjä tasavertaisena nuorten kanssa
- 15–17 **Vapaaehtoistempaus** vanhainkodilla
Yhteislaulua ja visailua
- 17–18 Ruokailu ja bändin soundcheck
- 18–20.30 **Nuortenilta**
18.00 aloitus: yhteislaulu, rukous
18.15–19 esiintyjä
19.00 kerrotaan tempauksesta niille, jotka eivät olleet mukana; mahdollisesti tempauksesta nousseiden ajatuksien purkua ja niistä keskustelua (esiintyjä osallistuu keskusteluun), mahdollista yleistä juttelua, yhteislauluja ja pelejä tai leikkejä (= ns. tavallista nuortenillan ohjelmaa)
20.00 loppuhartaus
- 20.30– Roudaus ja siivous

KOKO PÄIVÄN HYVYYDEN ETEEN -TAPAHTUMA

hyvä toteuttaa viikonloppuna tai lomalla, konserttiin kutsutaan esim. naapuriseurakuntia, koristeluja ja askarteluja tehdään talkoilla jo etukäteen, konsertissa kioski, jonka tuotto menee nuorten valitsemaan hyväntekeväisyyskohteeseen, konsertti rock-konsertti ja paikalle tilattu tapahtumatekniikkafirma, konserttipaikana koulun liikuntasali

Edellisenä päivänä (tai mahdollisesti heti aamulla)

- 18.00 rakentaminen ja koristelu
tapahtumatekniikkafirma ja esiintyjä tulevat, heidän roudaus
-> firma ja esiintyjä yöpaikkaan

Tapahtumapäivänä

- 12.00 Esiintyjä ja nuoret seurakuntakodille
Välipala kaikki yhdessä
Valmistautuminen tempaukseen, jakaudutaan pienryhmiin (myös esiintyjä), ryhmissä sovitaan kuka tekee mitäkin, jokaisessa ryhmässä vastuuhenkilönä joko työntekijä, nuoren vanhempi tai vastuullinen nuori
- 13–14.30 **Vapaaehtoistempaus**
Ryhmä 1: Vanhainkotiin
Ryhmä 2: Kukkien jako torilla
Ryhmä 3: Voileipien tekoa kioskiin
- 15–16 Yhteinen ruokailu, jossa puretaan tempauksesta nousseita ajatuksia ja keskustellaan niistä
- 16–17.30 Soundcheck, konserttipaikan viimeiset valmistelut, backstagen laitto
- 17.30 Järjestyksenvalvojat paikalle
- 18–21.30 **Konsertti**
18.00 ovet aukeavat
18.30 aloitus: alkuspiikki, rukous, infot, yhteislaulu
19.00 nuoret kertovat tempauksesta ja sen herättämistä ajatuksista sekä kerrotaan, että kioskin tuotto menee hyväntekeväisyyteen
19.30 raamattuopetus
19.50 esiintyjä
20.40 loppuspiikki ja -laulu
21.30 ovet kiinni
- 21.30– Roudaus ja siivous

KAKSIPÄIVÄINEN HYVYYDEN ETEEN -TAPAHTUMA

sopii hyvin perjantai–lauantai väliseksi ajaksi, koulukonsertit paikkakunnan ylä- ja alakoululaisille, konserttiin kutsutaan esim. naapuriseurakuntia, koristeluja ja askarteluja tehdään talkoilla jo etukäteen, konsertissa kioski, jonka tuotto menee nuorten valitsemaan hyväntekeväisyyskohteeseen, konsertti rock-konsertti, kaksi esiintyjää, paikalle tilattu tapahtumatekniikkafirma, konserttipaikkana koulun liikuntasali

Edellisenä päivänä

18.00 rakentaminen ja koristelu
tapahtumatekniikkafirma ja esiintyjä 1 tulevat, heidän roudaus
-> firma ja esiintyjä yöpaikkaan

Tapahtumapäivä 1:

9.00 firma ja esiintyjä 1 konserttitilaan
soundcheck
10.30 alakoulun konsertti
11.30 ruokailu esim. koululla
13.00 yläkoulun konsertti
15–16 yhteinen ruokailu, jossa nuoret jo mukana
16–19 konserttipaikan laittamista
vapaaehtoistempaus 1: lehtien haravointia/roskien keräämistä
-> firma ja esiintyjä yöpaikkaan

Tapahtumapäivä 2:

11.00 Esiintyjä ja nuoret seurakuntakodille
Välipala kaikki yhdessä
Valmistautuminen tempaukseen, jakaudutaan pienryhmiin (myös esiintyjä), ryhmissä sovitaan kuka tekee mitäkin, jokaisessa ryhmässä vastuuhenkilönä joko työntekijä, nuoren vanhempi tai vastuullinen nuori, ryhmät voivat toimia eri kellonaikoihin

11.30-14 **Vapaaehtoistempaus 2:**
Ryhmä 1: Ulkoravintolan pito
Ryhmä 2: Auton pesua
Ryhmä 3: Vierailu vammaisten asumispalveluun
Ryhmä 4: Voileipien tekoa kioskiin

- 13.30 Esiintyjä 2 paikalle, roudaus
- 14–15 Yhteinen ruokailu, jossa puretaan tempauksesta nousseita ajatuksia ja keskustellaan niistä
- 15–16.30 Soundcheck, konserttipaikan viimeiset valmistelut, backstagen laitto
- 16.30 Järjestyksenvalvojat paikalle
- 17–22.30 **Konsertti**
- 17.00 ovet aukeavat
- 17.30 aloitus: alkuspiikki, rukous, infot, yhteislaulu
- 17.50 nuoret kertovat tempauksesta ja sen herättämistä ajatuksista sekä kerrotaan, että kioskin tuotto menee hyväntekeväisyyteen
- 18.20 esiintyjä 2
- 19.10 nuorten näytelmä
- 19.30 VÄLIAIKA
- 20.00 paluuspiikki ja yhteislaulu
- 20.15 raamattuopetus
- 20.30 peli (yleisön aktivointia)
- 20.45 esiintyjä 1
- 21.45 loppuspiikki ja -laulu
- 22.30 ovet kiinni
- 22.30– Roudaus ja siivous